Cormac McCarty

DRUMUL

Când se trezea în pădure, în întunericul şi frigul nopţii, întindea mâna ca să-l atingă pe copil, care dormea lângă el. Nopţi mai întunecate decât întunericul, iar zilele, fiecare mai cenuşie decât cea de dinainte. Ca şi când se instala un glaucom îngheţat, făcând lumea să pălească. Mâna lui se ridica şi cobora încet, cu fiecare respiraţie preţioasă. Dădu la o parte prelata de plastic şi se ridică în capul oaselor, înfofolit în straiele şi păturile rău mirositoare, şi privi spre răsărit, doar-doar o zări o geană de lumină, dar în zadar. În visul din care se trezise, hălăduia printr-o peşteră în care-l ducea de mână copilul. Lumina felinarului lor se zbenguia pe roca udă a pereţilor. Asemenea pelerinilor din fabulă, înghiţiţi şi pierduţi în măruntaiele unei fiare de granit. Canale adânci de piatră, în care picura şi cânta apa. Măsurând în tăcere minutele pământului şi ceasurile, şi zilele lui, şi anii, întruna. Până ce-au ajuns într-o sală uriaşă de piatră, unde se afla un lac negru, străvechi. Iar pe malul îndepărtat, o creatură care-şi înălţa botul plin de apă din lacul cu mal pietros şi se holba în lumină cu ochi albi şi morţi, orbi, ca două ouă de păianjen. Și-a aplecat căpăţâna până la apă, ca pentru a adulmeca ceea ce nu putea distinge. Ghemuit acolo, albinos, despuiat, translucid, cu oasele ca de alabastru, turnate în umbră pe rocile din spatele său. Măruntaiele sale, inima palpitândă. Creierul ce pulsa într-un clopot de sticlă mată. Şi-a clătinat capul într-o parte şi-n alta, apoi a scos un geamăt surd, s-a răsucit, a pornit-o cu pas clătinat şi, fără zgomot, a făcut un salt în întuneric.

La ivirea primei luciri cenuşii a zorilor, se ridică în picioare, lăsându-l pe băiat să doarmă, ieşi în drum, se lăsă pe vine şi cercetă ţinutul dinspre miazăzi. Pustiu, tăcut, fără Dumnezeu. Se prea poate să fi fost octombrie, dar nu era sigur. De ani întregi nu mai ţinea răbojul zilelor. Se îndreptau spre sud. Aici nu mai puteau supravieţui încă o iarnă.

După ce se lumină destul ca să folosească binoclul, privi la valea de dedesubt. Totul se pierdea în întuneric. Cenuşa moale, învolburându-se în fuioare peste asfaltul drumului. Cercetă atent tot ce putea distinge. Frânturile de drum acolo jos, printre copacii morţi. Căutând orice pată de culoare. Orice mişcare. Orice dâră de fum care se înălţa. Luă binoclul de la ochi, îşi trase masca de tifon de pe faţă şi-şi şterse nasul cu dosul mâinii, apoi scrută din nou regiunea cu binoclul. După care şezu acolo,

cu binoclul în mâini, urmărind cum lumina cenuşie a zilei prindea cheag peste pământuri. Ştia doar că băiatul era chezăşia lui. Îşi spuse: Dacă el nu este cuvântul Domnului, atunci Domnul nicicând n-a cuvântat.

Când se întoarse, copilul încă dormea. Trase de pe el prelata albastră, de plastic, o împături, o duse la cărucior, o puse la locul ei şi reveni cu farfuriile, nişte turte de ovăz puse într-o pungă şi-o sticlă de plastic plină cu sirop, întinse pe jos mica prelată pe care-o foloseau drept masă, puse pe ea ceea ce adusese, împreună cu pistolul de la brâu, apoi se aşeză şi se uită la băiat cum doarme, în timpul somnului, îşi scosese masca, iar aceasta se rătăcise pe undeva, sub pleduri. Se uită la băiat, apoi privi printre copaci, la drum. Locul ăsta nu era sigur. Puteau fi văzuţi de pe drum, acum că se luminase. Băiatul se răsuci sub pătură. Apoi deschise ochii.

— Bună, tati, spuse el.

— Sunt aici.

— Ştiu.

O oră mai târziu, erau pe drum. Împingea căruciorul şi amândoi, el şi băiatul, duceau rucsacuri în spate. În rucsacuri se aflau lucruri esenţiale. Pentru cazul în care-ar fi fost nevoiţi s-abandoneze căruciorul şi s-o ia la sănătoasa. Prinsă de mânerul căruciorului, o oglindă de motocicletă, în ramă cromată, de care se folosea ca să supravegheze drumul din spatele lor. Îşi ridică rucsacul ceva mai sus pe umeri şi măsură cu privirea ţinutul devastat. Drumul era pustiu. Mai jos, în vâlcea, serpentina cenuşie, încremenită a unui râu. Nemişcată, cu contururi precise. De-a lungul malului, un vălmăşag de trestiiş mort. Eşti bine? întrebă el. Băiatul dădu din cap. Porniră mai departe, pe drumul asfaltat, în lumina plumburie, târşâindu-şi picioarele prin cenuşă, fiecare fiind pentru celălalt lumea întreagă.

Traversară râul peste un vechi pod de beton şi, după câţiva kilometri, ajunseră la o benzinărie construită la marginea drumului. Se opriră şi-o cercetară fără să se-apropie.

— Cred că trebuie să vedem ce-i cu ea, spuse bărbatul. Să aruncăm o privire.

Buruienile pe care le striveau sub tălpi se transformau în pulbere. Traversară asfaltul crăpat al refugiului şi găsiră rezervorul pentru pompe. Capacul dispăruse şi bărbatul se lăsă-n genunchi şi-n coate ca să miroasă conducta, dar mirosul de benzină nu mai era decât o amintire, palidă şi stătută. Se ridică şi cercetă clădirea. Pompele neclintite, cu furtunurile la locul lor, ceea ce era ciudat. Ferestrele intacte. Uşa către

atelierul auto era deschisă, aşa că intră. În picioare, lângă perete, un dulap metalic pentru scule. Se uită prin sertare, dar nu găsi nimic din ce i-ar fi fost de folos. Nişte piuliţe de doi centimetri, în stare bună. Un clichet. Se uită în jurul său prin garaj. Un recipient de metal plin de gunoaie. Intră în birou. O masă de metal, o casă de marcat. Nişte manuale vechi, de reparaţii auto, umflate de jilăveală. Linoleumul era pătat, dezlipit şi îndoit de apa scursă din tavan. Se-apropie de masă şi rămase acolo. Apoi ridică receptorul şi formă numărul de telefon de la locuinţa tatălui său, din acel trecut îndepărtat. Băiatul îl privea.

— Ce faci? întrebă el.

La jumătate de kilometru mai jos pe drum, se opri şi se uită în urmă.

— N-am gândit bine, zise el. Trebuie să ne-ntoarcem.

Împinse căruciorul din drum şi-l răsturnă într-o rână, într-un loc unde nu putea fi văzut, îşi lăsară acolo şi rucsacurile şi se-ntoarseră la benzinărie. Luă din atelierul auto recipientul cu gunoaie, îl răsturnă şi alese toate sticlele de plastic pentru ulei de motor, de-un sfert de galon. Apoi se-aşezară pe jos, decantând conţinutul fiecăreia în parte, una câte una, după care le puseră cu gura-n jos, ca să se scurgă pe-o tavă - şi uite-aşa, strânseră până la urmă aproape cât să umple pe jumătate o sticlă. Înşurubă dopul de plastic, şterse sticla cu o cârpă şi-o cântări în mână. Ulei pentru micul lor felinar, ca să lumineze în lungile amurguri cenuşii, în lungii zori cenuşii.

— O să poţi să-mi citeşti poveşti, spuse băiatul. Nu-i aşa, tati?

— Da, răspunse el. Aşa e.

De partea cealaltă a văii prin care curgea râul, drumul traversa o întindere de pământ pe care pârjolul nu iertase nimic. De-o parte şi de alta, până în zare, trunchiuri carbonizate, rămase fără ramuri. Cenuşa suflată peste drum, braţele atârnânde ale firelor oarbe, spânzurate de stâlpii de electricitate înnegriţi, gemând slab în bătaia vântului. O casă arsă într-un luminiş, dincolo de ea, câteva fâneţe sterpe, cenuşii, un mal de lut roşu ca sângele, unde se zărea un şantier de amenajări rutiere, abandonat. Iar mai încolo, pancarte cu firmele unor moteluri. Toate, aşa cum fuseseră odată, doar că acum decolorate, şterse de vreme. În vârful dealului, se opriră-n frig şi-n bătaia vântului, ca să-şi tragă sufletul. Bărbatul se uită la băiat.

— Sunt bine, spuse băiatul.

Bărbatul îşi puse mâna pe umărul lui şi făcu un semn din cap către hotarul ce se deschidea sub ei. Luă binoclul din cărucior şi scrută câmpia din vale, unde conturul unui oraş se decupa pe acel fundal cenuşiu, asemenea unui desen în cărbune schiţat pe întinderea pustie. Nu se

vedea nimic. Nici o dâră de fum.

— Pot să mă uit şi eu? zise băiatul.

— Da. Bineînţeles că poţi.

Băiatul se sprijini de cărucior şi reglă binoclul.

— Ce vezi? zise bărbatul.

— Nimic. Coborî binoclul. Plouă.

— Da, zise bărbatul. Ştiu.

Lăsară căruciorul într-o văioagă, acoperit de prelată, urcară panta printre trunchiurile întunecate ale copacilor rămaşi în picioare, spre locul unde bărbatul văzuse o terasă stâncoasă lungă, se aşezară sub ea şi priviră cortinele cenuşii de ploaie care biciuiau valea. Era foarte frig. Şedeau vârâţi unul în altul, învelit fiecare într-o pătură pusă peste hanorac, şi după un timp ploaia încetă, se mai auzea doar picurul în pădure.

După ce vremea se limpezi, se-ntoarseră la cărucior, dădură la o parte prelata, luară dinăuntru păturile şi lucrurile trebuincioase pe timpul nopţii. Urcară dealul înapoi şi-şi făcură tabăra în ţărâna uscată de sub stânci, iar bărbatul se aşeză şi-l cuprinse pe băiat în braţe, încercând să-l încălzească. Înfăşuraţi în pături, priveau cum se lasă întunericul fără nume şi îi învăluie. Silueta cenuşie a oraşului dispăru la căderea nopţii, asemenea unui duh, iar bărbatul aprinse micul felinar şi-l puse într-un loc ferit de vânt. Apoi ieşiră amândoi în drum, el îl luă pe băiat de mână şi urcară până-n vârful dealului, unde drumul urma creasta şi de unde puteau privi până departe spre sud, peste pământurile tot mai întunecate, şi se opriră acolo, în bătaia vântului, înveliţi în pături, căutând din priviri luminiţa vreunui foc sau a vreunei lămpi. Nici urmă. Felinarul dintre stânci, pe coasta dealului, era ceva mai mare decât un punct de lumină. Statură o vreme şi se întoarseră. Totul era mult prea ud ca să poată face focul. Îşi mâncară cina sărăcăcioasă, aşa rece cum era, şi se întinseră în culcuşul pregătit, cu felinarul între ei. Adusese cartea băiatului, dar băiatul era prea obosit ca să citească.

— Putem lăsa felinarul aprins până adorm? întrebă el.

— Da. Bineînţeles că putem.

Somnul nu se lipea de el. După un timp, se răsuci şi se uită la bărbat. Chipul lui, în lumina slabă, vărgat cu negru de la ploaie, ca al unui actor din lumea de demult.

— Pot să te-ntreb ceva? zise el.

— Da, bineînţeles.

— O să murim?

— Cândva. Nu acum.

— Şi mergem tot spre sud.

— Da.
— Aşa c-o să ne fie cald.
— Da.
— OK.
— Ce e OK?
— Nimic. Ziceam şi eu aşa.
— Culcă-te.
— OK.
— O să sting felinarul. E OK?
— Da. E OK.
Apoi, mai târziu, pe întuneric:
— Pot să te-ntreb ceva?
— Da. Bineînţeles că poţi.
— Ce-ai face dac-aş muri?
— Dac-ai muri, mi-aş dori să mor şi eu.
— Ca să fii cu mine?
— Da. Ca să fiu cu tine.
— OK.

Zăcea întins şi asculta apa picurând în pădure. Fundamentul lumii. Frigul şi tăcerea. Cenuşile lumii pierite, purtate încolo şi-ncoace de vânturile tăioase şi vremelnice. Purtate, împrăştiate şi din nou purtate mai departe. Totul desprins de orice liman. Rămas fără nici un reazem, în văzduhul plin de cenuşă. Singurul sprijin, o respiraţie, scurtă şi tremurătoare. De mi-ar fi inima de piatră.

Se trezi înaintea zorilor şi privi cum se iveşte lumina cenuşie a zilei. Încet, pe jumătate opacă. Se ridică în picioare, în timp ce băiatul încă dormea, se încălţă şi, înfăşurat în pătură, porni printre copaci. Coborî într-o bortă săpată în piatră şi acolo se ghemui tuşind, şi tuşi vreme îndelungată. Apoi rămase îngenuncheat în cenuşă, îşi ridică faţa spre cerul tot mai palid.

— Eşti acolo? şopti el. O să te văd în sfârşit? Ai un gât pe care să-l frâng? Ai o inimă? Blestemat să fii în veci, ai un suflet? O, Doamne, şopti el. O, Doamne.

Trecură prin oraş a doua zi, la ceasul amiezii. Îşi pusese pistolul la-ndemână, pe prelata împăturită şi aşezată peste lucrurile din cărucior. Pe băiat îl ţinea strâns lângă el. Oraşul era ars aproape în întregime. Nici un semn de viaţă. Maşini pe stradă, cu cenuşă închegată pe ele, totul acoperit de cenuşă şi praf. Urme fosilizate în glodul uscat. Un cadavru pe un prag, cu pielea tăbăcită, într-atât se uscase. Rânjind la lumina zilei. Îl trase pe băiat mai aproape.

— Ţine minte că tot ce bagi în cap rămâne acolo pentru totdeauna, spuse el. Poate c-o să cugeţi la ce ţi-am spus.

— Unele lucruri le mai uiţi, nu-i aşa?

— Aşa e. Uiţi ceea ce vrei să-ţi aminteşti şi-ţi aminteşti ceea ce vrei să uiţi.

La un kilometru şi ceva de ferma unchiului său era un lac, unde el şi unchiul se duceau toamna, ca să strângă lemne de foc. El şedea în partea din spate a bărcii, lăsând mâna să-i atârne în siajul rece, în vreme ce unchiul se lupta cu vâslele. Picioarele bătrânului, încălţate în ghete negre de şevro, se împingeau în proptelele din fundul bărcii. Pălăria lui de pai. Pipa de lut între dinţi şi-un firicel de salivă legănându-se de capul pipei. Bătrânul s-a răsucit ca să privească malul opus, strângând la piept mânerele vâslelor, şi şi-a scos pipa din gură, ca să-şi şteargă bărbia cu dosul mâinii. Pe mal, mestecenii se înşiruiau albicioşi ca nişte oase, pe fundalul întunecat al merişorilor. Marginea lacului, un vălmăşag de buturugi contorsionate, cenuşii, mâncate de vreme, resturi de copaci doborâţi cu ani în urmă de un uragan. Copacii fuseseră de mult tăiaţi cu fierăstrăul şi folosiţi ca lemn de foc. Unchiul a întors barca, a ridicat vâslele şi au plutit în derivă prin apa mică, zărindu-i fundul nisipos, până când pupa s-a înfipt într-un banc. Un biban mort, legănându-se cu burta-n sus în apa limpede. Frunze galbene. Și-au lăsat încălţările pe scândurile vopsite, calde, au tras barca-n sus pe plajă şi au coborât ancora legată cu frânghie. O conservă de untură, umplută cu ciment şi cu un belciug în mijloc. Au mers de-a lungul ţărmului, iar unchiul său cerceta buturugile. Pufăind din pipă, ducând colac pe umăr o funie de cânepă. A ales o buturugă, au răsturnat-o, folosindu-se de rădăcini drept pârghie. Până când au scufundat-o pe jumătate în apă. Chit că-şi suflecaseră pantalonii până la genunchi, tot s-au udat. Au legat funia de o scoabă, în spatele bărcii, şi au traversat lacul înapoi, smucind încet buturuga după ei. Aproape că se înserase. Doar hârşâitul şi scârţâitul ritmic, molcom al ramelor, atât. Lacul, oglindă întunecată, lumini la ferestre, apropiindu-se de-a lungul malului. Undeva, un radio. Nici unul dintre ei nu scosese un cuvânt. Iată ziua perfectă a copilăriei sale. Ziua care să servească drept calapod celorlalte.

În zilele şi săptămânile care-au urmat, şi-au continuat drumul spre sud. Solitari, neabătuţi. Ţinut deluros, nelucrat. Case de aluminiu. Din când în când, zăreau bucăţi din autostrada interstatală dedesubtul lor, printre trunchiurile de copaci tineri, rămase despuiate. Frig, tot mai frig. Abia ieşiţi din defileul înalt dintre munţi, s-au oprit şi au privit dincolo de marele abis dinspre miazăzi, unde ţara, cât vedeai cu ochii, era pârjolită

până-n temelii, contururile întunecate ale stâncilor înălţându-se din mormanele de cenuşă şi talazuri de cenuşă ridicându-se şi năpustindu-se prin pustietate. Dâra stinsă a soarelui mişcându-se nevăzută dincolo de negură.

De zile întregi străbăteau terenul acela cauterizat. Băiatul găsise nişte creioane şi-şi desenase pe mască o pereche de colţi; mergea înainte, fără să se plângă. Una dintre roţile din faţă ale căruciorului se îndoise. Ce-i puteau face? Nimic. Foc nu puteau aprinde acolo unde, de jur împrejur, totul se transformase în scrum, iar nopţile erau lungi, întunecoase şi mai reci decât tot ce-şi putuseră închipui. Un frig de crăpau pietrele. Te lăsa fără suflare, îl ţinea lipit de el pe băiatul care tremura şi-i număra fiecare respiraţie firavă, în întuneric.

Se trezi din pricina unui tunet îndepărtat şi se ridică în capul oaselor. Lumina din jur, abia mijită, tremurătoare, nevenind de nicăieri, se refracta în ploaia de funingine spulberată. Trase prelata peste ei şi rămase treaz multă vreme, ascultând. Dacă se udau, n-aveau foc la care să se usuce. Dacă se udau, puteau să moară.

Bezna în care se trezea în acele nopţi era oarbă, de nepătruns. O beznă în care te dureau urechile de-atâta ascultat. Adeseori, trebuia să se ridice-n picioare. Nici un zgomot, doar vântul în copacii goi, înnegriţi. Se ridica şi stătea clătinându-se în întunecimea autistă, cu braţele întinse, ca să-şi păstreze echilibrul, în vreme ce înăuntrul craniului său calculele vestibulare evaluau deja riscurile. O învăţătură străveche. Să cauţi ceea ce e vertical. Nu o prăpastie, dar ceva precedat de o pantă. Făcea paşi mari spre niciunde, numărându-i pentru când se va întoarce. Ochii închişi, braţele mişcându-se ritmic. Vertical faţă de ce anume? Ceva din noapte, nenumit, un filon, o rocă-mamă. Faţă de care el şi stelele erau doar nişte sateliţi. Asemenea marelui pendul în rotonda lui, marcând în ziua fără de sfârşit mişcările universului, despre care ai crede că nu ştie nimic, şi totuşi fără doar şi poate că ştie totul.

Le-a luat două zile să traverseze acel tărâm de cenuşă, crusta unei răni. Mai departe, drumul urma o culme înconjurată de cline cândva împădurite, acum despuiate.

— Ninge, spuse băiatul.

Privi spre cer. Un singur fulg cenuşiu plutind spre pământ. Îl prinse în palmă şi-l urmări cum piere, ultima ostie creştină.

Împingeau cot la cot, acoperiţi cu prelata. Fulgii cenuşii, uzi, învârtindu-se şi căzând de nicăieri. Zloată cenuşie pe marginea drumului. Apă neagră curgând de sub mormanele înmuiate de cenuşă. Nici urmă de ruguri pe culmile îndepărtate. Cultele sângelui s-au devorat

între ele, pesemne, îşi spuse el. Pe drum nu călătorea nimeni. Nici bandele de jefuitori, nici ucigaşii. După o vreme, ajunseră la un garaj construit la marginea drumului şi se adăpostiră în pragul uşii deschise, privind lapoviţa cenuşie ce se năpustea asupra lor din înalt.

Strânseră câteva lăzi vechi şi-şi făcură un foc pe podea, iar el găsi nişte scule, goli căruciorul şi se-apucă să repare roata. Scoase bolţul, lărgi gaura inelului de fixare cu un burghiu de mână şi-nfipse în el o bucată de ţeava, tăiată cu bomfaierul. Apoi prinse totul la loc cu bolţul, aşeză căruciorul pe roţi şi-l împinse prin încăpere. Mergea destul de bine. Băiatul şedea şi urmărea totul.

A doua zi dimineaţa, îşi continuară drumul. Ţinut pustiit. O piele de vier bătută-n cuie de uşa unui hambar. Şobolănime. Un vârf de coadă. Înăuntrul hambarului, trei leşuri atârnând de căpriori, uscate, acoperite de colb, printre fâşiile de lumină palidă.

— Aici am putea găsi de-ale gurii, spuse băiatul. Poate nişte porumb sau altceva.

— Să mergem, zise bărbatul.

Cel mai mult îl îngrijorau încălţările. Ele şi mâncarea. Mereu mâncarea. Într-o afumătoare veche, cu pereţi de cărămidă nearsă, găsiră o şuncă prinsă de-un cârlig, sus, într-un colţ. Parcă fusese scoasă dintr-un mormânt, era uscată ca o talpă. Bărbatul îşi înfipse cuţitul în ea şi-o despică. Înăuntru, carne sărată, de un roşu-închis. Suculentă, bună la gust. În aceeaşi seară, o perpeliră la foc, tăind-o în felii groase, apoi puseră feliile laolaltă cu fasolea din conservă, să dea în clocot. Mai târziu, bărbatul se trezi în întuneric – i se părea că auzise zgomot de tobe din piele de bou, răsunând de undeva, dinspre dealurile joase şi întunecate. Apoi vântul îşi schimbă direcţia şi se aşternu liniştea.

În vise, mireasa lui palidă venea la el, ivindu-se de sub un baldachin verde, înfrunzit. Sfârcuri cretate, coaste vopsite în alb. Purta o rochie de voal, părul ei negru era prins sus cu piepteni de fildeş, piepteni de sidef. Zâmbetul, ochii plecaţi. Dimineaţa, ningea din nou. Mărgele mici de gheaţă cenuşie se înşirau de-a lungul firelor electrice de deasupra capetelor lor.

Nu se-ncredea în aşa ceva. Spunea că visele potrivite pentru un bărbat aflat în primejdie erau visele cu primejdii, orice altceva era doar chemarea apatiei şi-a morţii. Dormea puţin, dormea prost. Visa că se plimba printr-o pădure în floare, în care păsările zburau înaintea lor, a lui şi-a copilului, iar cerul era dureros de albastru, dar învăţase cum să se trezească din asemenea lumi ispititoare. Zăcând acolo în întuneric, cu tulburătorul gust al unei piersici dintr-o livadă fantomatică dispărându-i

treptat din gură. Se gândi că, dac-ar trăi îndeajuns, lumea ar pieri complet, în cele din urmă. Asemenea lumii muribunde în care vieţuiesc cei ce şi-au pierdut de curând vederea, o lume care li se şterge încet din memorie.

Din ceea ce visa cu ochii deschişi, pe drum, n-avea cum se trezi. Mergea în continuare, cu pas greoi. Îşi amintea totul despre ea, în afară de mirosul ei. Şezând la teatru, cu ea alături, aplecată în faţă şi ascultând muzica. Volutele aurii, candelabrele şi faldurile înalte ca nişte coloane ale draperiilor, de-o parte şi de alta a scenei. Ea îi ţinea mâna în poala ei, iar el îi simţea elasticul ciorapilor prin materialul subţire al rochiei de vară. Îngheaţă cadrul acesta. Acum cheamă-ţi întunericul şi frigul şi fii blestemat.

Găsise undeva două mături vechi, pe care acum le legă de cărucior cu o bucată de sârmă, ca să înlăture din faţa roţilor crengile de pe drum, îl cocoţă pe băiat în vârful căruciorului, iar el se aburcă pe marginea din spate, ca un conducător de atelaj, şi porniră la vale, ghidând căruciorul la curbe cu trupurile lor, ca la un concurs de bob. Era pentru prima dată, de multă vreme, că-l vedea pe băiat zâmbind.

În vârful dealului, o curbă şi o bandă de refugiu. Un vechi drumeag ducea în pădure. Părăsiră drumul în dreptul refugiului, se aşezară pe o bancă şi priviră spre valea unde pământul se pierdea în ceaţa stăruitoare. Un lac, acolo jos. Rece, cenuşiu, greu în căldarea sleită a peisajului.

— Ce-i ăla, tăticule?

— Un baraj.

— Pentru ce e?

— Aşa a fost făcut lacul. Înainte să fie construit barajul, acolo nu era decât un râu. Barajul folosea apa care curgea prin el pentru a roti nişte ventilatoare mari, numite turbine, ca să producă electricitate.

— Ca să facă lumini.

— Da. Ca să facă lumini.

— Putem coborî acolo, să-l vedem?

— Cred că-i prea departe.

— Barajul o să fie acolo multă vreme?

— Cred că da. E făcut din beton. Probabil o să fie acolo sute şi sute de ani. Poate chiar mii.

— Crezi că-s peşti în lac?

— Nu. În lac nu e nimic.

În acel trecut îndepărtat, undeva în apropierea acestui loc, urmărise un şoim prăvălindu-se în josul lungului perete albastru al muntelui,

izbindu-se cu osul pieptului de cocorul din mijlocul unui şir de cocori şi apoi ducând în gheare, spre râul de jos, pasărea deşirată, frântă, care-şi târa penajul vâlvoi, zbârlit, prin văzduhul încremenit al toamnei.

Aerul grunzuros. Gustul lui îţi stăruia în gură. Stăteau în ploaie ca nişte animale de ogradă. Apoi îşi continuară drumul, ascunzându-se sub prelată de burniţa deprimantă. Picioarele le erau ude şi reci, încălţările scâlciate. Pe pantele dealurilor, grâne de demult, neculese, culcate la pământ. Copacii înşiruiţi pe culmi, desfrunziţi, jupuiţi, negri în ploaie.

Iar visele, atât de bogate în culori! Cum altfel ţi-ar da moartea ghes? La trezire, în zorii îngheţaţi, totul se preschimba instantaneu în cenuşă. Asemenea unor fresce străvechi, îngropate secole de-a rândul şi scoase brusc la lumină.

Vremea se îmblânzi, frigul le dădu un răgaz, iar ei ajunseră în cele din urmă în valea râului, lată, joasă, câmpurile parcelate încă vizibile, totul mort până la rădăcină, de-a lungul luncii deşarte. Mergeau înainte, pe drumul asfaltat, împingând căruciorul. Case înalte, cu pereţi din şiţă. Acoperişuri de tablă ondulată. Pe un câmp, un hambar din buşteni, cu o reclamă pe panta acoperişului, scrisă cu litere mari de trei metri, decolorate. *Vizitaţi Rock City*.

Gardurile vii de pe marginea drumului se transformaseră în şiruri de rugi negri, contorsionaţi. Nici un semn de viaţă. Îl lăsă pe băiat în drum, dându-i să ţină pistolul, iar el urcă cele câteva trepte vechi, de calcar, şi străbătu veranda, punându-şi mâna streaşină la ochi şi uitându-se înăuntru, pe ferestre. Pătrunse în casă prin bucătărie. Pe podea, gunoaie, ziare vechi. Porţelanuri într-un dulap fără uşi, ceşti atârnate de toartă. Străbătu holul şi se opri în pragul uşii care dădea în salon. În colţ, o orgă hidraulică străveche. Un televizor. Mobilă tapisată ieftină şi un garderob vechi, din lemn de cireş, cioplit de mână. Urcă scările şi intră în fiecare dormitor. Totul acoperit de cenuşă. O cameră de copil şi un căţel de pluş pe pervazul ferestrei, cu botul spre grădină. Cercetă debaralele. Răscoli aşternuturile de pe paturi, găsi două pături de lână bune, le luă şi coborî. În cămară erau trei borcane cu bulion de casă. Suflă praful de pe capace şi le cercetă. Cuiva, înaintea lui, nu-i inspiraseră încredere şi, până la urmă, şi el se lăsă păgubaş, aşa că ieşi din casă cu păturile puse pe-un umăr şi amândoi se aşternură din nou la drum.

La marginea oraşului, ajunseră la un supermarket. Câteva maşini vechi, în parcarea măturată de gunoaie. Lăsară căruciorul în parcare şi-ncepură să se plimbe printre standuri, călcând prin mizerie. La alimente, în fundul galantarelor, găsiră câteva conserve vechi de fasole mexicană şi ceea ce părea să fi fost cândva o cantitate însemnată de

caise, uscate ca nişte efigii smochinite ale lor însele. Băiatul venea în urma lui. Ieşiră pe uşa din dos. Pe aleea din spatele magazinului, câteva cărucioare, mâncate de rugină. Intrară din nou în magazin, căutând un alt cărucior, dar nu găsiră nici unul. Lângă uşă, două automate de băuturi răcoritoare, care fuseseră răsturnate pe podea şi deschise cu ranga. Monede peste tot, în cenuşă. Se lăsă pe vine şi scotoci cu mâna prin măruntaiele maşinăriilor distruse, iar în al doilea automat, mâna i se încleşta pe un cilindru de metal rece. Îşi trase încet mana afară şi rămase cu privirile pironite la o Coca-Cola.

— Ce-i aia, tati?

— Ceva de lux. Pentru tine.

— Ce-i?

— Poftim. Aşază-te.

Îi scoase rucsacul, desfăcându-i curelele, îl puse pe podea în spatele lui, îşi vârî unghia de la degetul mare sub clama de aluminiu de la un capăt al dozei şi o deschise. Îşi apropie nasul de sfârâiala uşoară ce ieşea din doză, apoi o întinse băiatului.

— Hai, bea, îi zise el.

Băiatul luă doza.

— Bulbuceşte, zise el.

— Bea.

Se uită la tatăl său, apoi înclină doza şi bău. Se opri, rămase pe gânduri.

— Chiar e bună, zise.

— Da. Este.

— Bea şi tu, tati. Vreau s-o bei tu. Ia şi tu o gură.

Luă doza, sorbi puţin, i-o dădu îndărăt.

— Bea-o tu, spuse. Să mai stăm niţel.

— Asta pentru că n-o să mai beau niciodată alta, aşa-i?

— Niciodată înseamnă mult timp.

— OK, zise băiatul.

A doua zi, în pragul înserării, se aflau la marginea oraşului. Lungile curbe de beton ale intersecţiei autostrăzilor interstatale parcă erau ruinele unui uriaş tunel al groazei, proiectate pe întunericul din depărtare. Avea pistolul vârât la brâu, în faţă, iar hanoracul şi-l ţinea deschis. Peste tot, morţi mumificaţi. Carne desprinsă de pe oase, ligamente uscate ca nişte hamuri, întinse ca nişte sârme. Zbârciţi, supţi, asemenea cadavrelor ce umpleau mlaştinile în acea vreme, feţele lor ca nişte pânze scrobite, zăplazurile îngălbenite ale dinţilor. Desculţi până la ultimul, precum pelerinii dintr-un ordin sărac, căci toate încălţările le fuseseră de

mult furate.

Îşi văzură mai departe de drum. Se uita mereu în oglinda retrovizoare, să vadă ce se petrece în spate. Singurul lucru care se mişca pe străzi era cenuşa suflată de vânt. Traversară râul peste podul înalt, de beton. Dedesubt, un port. Mici ambarcaţiuni de agrement, pe jumătate scufundate în apa cenuşie. În josul râului, hornuri înalte, abia zărindu-se din pricina funinginii.

Ziua următoare, la câţiva kilometri mai la sud de oraş, la o curbă a drumului, zăriră, prin mărăcinişul care-o înghiţea pe jumătate, o casă veche de lemn, cu hornuri, ferestre de fronton şi un zid de piatră. Bărbatul se opri. Apoi împinse căruciorul în sus, pe alee.

— Ce-i aici, tati?

— Casa în care-am crescut.

Băiatul se opri, cu ochii ţintă la ea. Şindrila, cu vopseaua scorojită, fusese desprinsă aproape în întregime de pe pereţii de jos, pentru a fi folosită ca lemn de foc, lăsând la vedere structura şi izolaţia. Plasa contra ţânţarilor de la veranda din spate zăcea putrezită pe terasa de beton.

— Vrei să intrăm?

— De ce nu?

— Mi-e frică.

— Nu vrei să vezi unde-am trăit eu?

— Nu.

— Totul o să fie bine.

— Ar putea fi cineva înăuntru.

— Nu cred.

— Dar dacă e cineva?

Stătu şi se uită la fereastra vechii lui odăi. Se uită la băiat.

— Vrei s-aştepţi aici?

— Nu. Aşa-mi spui mereu.

— Îmi pare rău.

— Ştiu. Dar tot aşa faci.

Se descotorosiră de rucsacuri, le lăsară pe terasă, traversară veranda, dând gunoaiele la o parte cu piciorul şi, forţând uşa bucătăriei, intrară. Băiatul îl ţinea strâns de mână. Totul, aproape la fel cum îşi amintea. Camerele, goale. În cămăruţa în care se intra din sufragerie, un pat de fier gol, o masă pliantă de metal. Acelaşi grătar de fier forjat, în micul şemineu. Lambriurile din lemn de pin dispăruseră, în urmă rămânând doar aşchiile de umplutură. Stătea şi se uita. Sub buricul degetului mare, simţi în lemnul vopsit al consolei găurelele lăsate de cuiele de care atârnaseră ciorapi, în urmă cu patruzeci de ani.

— Aici sărbătoream Crăciunul, în copilăria mea.

Se răsuci şi se uită pe fereastră afară, la curtea părăginită. Un desiş de liliac mort. Conturul unui gard viu.

— În nopţile reci de iarnă, când furtuna ne lăsa fără curent electric, ne-aşezam aici, lângă foc, eu şi surorile mele, şi ne făceam temele.

Băiatul îl privea. Privea, fără să vadă, siluete ce-ncercau să-l ia în stăpânire.

— Ar trebui să plecăm, tati, spuse el.

— Da, răspunse bărbatul.

Dar nu plecă.

Străbătură sufrageria, unde vatra de cărămidă era la fel de gălbuie ca în ziua în care fusese zidită, fiindcă mama lui nu suporta s-o vadă înnegrindu-se. Podeaua se umflase de la apa de ploaie. În camera de zi, oasele unui animal mic, dezmembrate şi făcute grămăjoară. O pisică, probabil. Un pahar fără picior, lângă uşă. Băiatul îl apucă de mână. Urcară scara şi, ajunşi sus, o luară pe coridor. Mici conuri de tencuială umedă pe podea. Scândurile tavanului la vedere. Se opri în pragul camerei sale. O firidă sub tavanul înclinat.

— Aici dormeam eu. Pătuţul meu era lipit de peretele ăsta.

În miile de nopţi, visând visele născocite de imaginaţia unui copil, lumi bogate ori înspăimântătoare, dar niciodată pe aceasta. Deschise uşa de la debara, aşteptându-se întru câtva să-şi găsească lucrurile din copilărie. Lumina crudă şi rece a zilei pătrundea prin acoperiş. Cenuşie ca inima lui.

— Ar trebui să plecăm, tati. Mergem?

— Da. Mergem.

— Mi-e frică.

— Ştiu. Îmi pare rău.

— Chiar mi-e frică.

— E-n regulă. N-ar fi trebuit să venim.

Trei nopţi mai târziu, pe dealurile de la poalele munţilor răsăriteni, se trezi în întuneric şi auzi ceva apropiindu-se. Rămase întins, cu braţele pe lângă trup. Pământul se cutremura. Cutremurarea aceea venea spre ei.

— Tati? zise băiatul. Tati?

— Şşşşt. E-n regulă.

— Ce-i asta, tati?

Se apropia. Se auzea tot mai tare. Totul se cutremura. Apoi trecu pe sub ei, asemenea unui tren subteran, şi se pierdu în întuneric, până dispăru cu totul. Băiatul se agăţase de el, plângea cu capul la pieptul lui.

— Şşşt, e-n regulă.
— Mi-e atât de frică.
— Ştiu. E-n regulă. A trecut.
— Dar ce-a fost, tati?
— A fost cutremur. A trecut. Suntem OK. Şşşt.

În acei ani de început, drumurile erau populate de refugiaţi înfofoliţi în haine ca în giulgi. Purtau măşti şi ochelari, şedeau în straiele lor zdrenţuite pe marginea drumului, ca nişte aviatori căzuţi în mizerie. Roabe încărcate de boarfe. Trăgând după ei căruţe sau împingând cărucioare de cumpărături. Ochii strălucindu-le în ţeste. Cochilii de oameni fără ţel, înaintând cu paşi mărunţi pe şosele, rătăcitori într-o lume plăsmuită de febră. Fragilitatea a tot ce există ieşind în sfârşit la iveală. Pricini vechi şi chinuitoare destrămându-se în nimicnicie şi noapte. Odată cu ultimul exemplar, dispare specia. Stinge lumina şi gata, s-a dus. Uită-te-n jurul tău. Niciodată înseamnă foarte mult timp. Dar băiatul ştia ce ştia. Anume că niciodată a şi trecut.

Stătea la o fereastră cenuşie, în lumina cenuşie, într-o casă abandonată, la ceas târziu al după-amiezii, şi citea ziare vechi, în timp ce băiatul dormea. Ştiri ciudate. Preocupări bizare. La ora opt se închide primula. Îl privi pe băiat cum doarme. *Poţi s-o faci? Când va veni vremea? Poţi?*

***

Se aşezară-n drum şi mâncară orezul şi fasolea rece pe care le gătiseră în urmă cu câteva zile. Deja fermentau. N-aveau unde face focul, ca să nu fie văzut. Dormiră vârâţi unul în altul, sub păturile fetide, în beznă şi frig. Îl ţinea pe băiat lipit de el. Atât de slab. Inima mea, spuse el. Inima mea. Dar ştia că, şi dacă era un tată bun, tot vorbele ei s-ar putea dovedi adevărate. Anume că numai băiatul îl despărţea de moarte.

Spre sfârşitul anului. Ce lună anume, habar n-avea. Îşi spunea că aveau destulă mâncare cât să le ajungă până traversau munţii, dar sigur nu putea fi. Trecătoarea de la cumpăna apelor se afla la vreo mie cinci sute de metri înălţime şi-avea să fie foarte frig. Spunea că trebuie s-ajungă pe coastă, totul depinde de asta, dar când se trezea noaptea, ştia că erau vorbe goale, lipsite de orice temei. Cel mai probabil, aveau să moară în munţi şi cu asta, basta.

Trecură printre ruinele unei staţiuni turistice şi-o apucară pe şoseaua ce se îndrepta spre sud. Kilometri întregi de păduri arse pe povârnişuri, zăpada mai timpurie decât şi-ar fi imaginat. Nici o urmă pe drum, nici un suflet viu nicăieri. Bolovanii înnegriţi de pârjol parcă erau

urşi pe coastele împădurite. Se opri pe un pod de piatră, unde apele se strângeau într-un iaz şi se transformau încet într-o spumă cenuşie. Unde odată, demult, urmărise păstrăvii cum se unduiau în curentul apei, dibuindu-le umbrele perfecte pe pietrele de pe fund. Merseră mai departe, băiatul târându-se în urma lui. Împingându-se în cărucior, ca să urce încet, şerpuit, povârnişul drumului. Sus în munţi încă ardeau focuri, iar noaptea vedeau lumina lor, un portocaliu-închis în ploaia de funingine. Frigul se-nteţea, dar îşi făceau foc toată noaptea şi-l lăsau să ardă când o luau din loc, dimineaţa. Învelise labele picioarelor, pe-ale sale şi pe-ale băiatului, în pânză de sac legată cu sfoară şi, deocamdată, zăpada se-aşternuse doar de câteva degete, dar el ştia că, dacă se-ngroaşă gluma, vor fi nevoiţi să abandoneze căruciorul. Era şi-aşa greu să înainteze, se oprea adesea ca să se odihnească. Se-mpleticea până la marginea drumului, cu spatele la copil, şi rămânea acolo îndoit de mijloc, cu mâinile pe genunchi, tuşind. Se-ndrepta de spate, ochii-i erau plini de lacrimi. Pe zăpada cenuşie, o uşoară spuzeală de sânge.

Se opriră pentru noapte lângă un bolovan şi sprijini prelata pe nişte beţe, înălţând un cort. Aprinse un foc şi se-apucară amândoi să strângă vreascuri şi uscături, cât să le-ajungă toată noaptea. Din cetină uscată îşi făcură o saltea pe zăpadă, pe care se-aşezară înveliţi în pături, privind focul şi bând ce mai rămăsese din praful de cacao strâns cu săptămâni în urmă. Ningea din nou, fulgi moi se cerneau din întuneric. Adormi în căldura minunată. Umbra băiatului trecu peste el. Cu braţele pline de lemne. Îl privi cum zgândărea focul. Balaurul de foc al lui Dumnezeu. Scânteile ţâşneau în sus şi mureau în întunericul fără stele. Nu toate cuvintele de pe urmă sunt adevărate, iar această binecuvântare, chiar dacă fără temei, nu este mai puţin reală.

Se trezi spre dimineaţă, când din foc rămăseseră doar tăciunii, şi se îndreptă spre drum. Totul era iluminat. Ca şi când soarele pierdut se întorcea, în sfârşit. Zăpada portocalie, tremurătoare. Un incendiu de pădure îşi croia drum de-a lungul coastelor ce ardeau ca iasca, scăpărând şi pâlpâind pe fundalul norilor asemenea aurorei boreale. Deşi era frig, rămase acolo vreme îndelungată. Coloritul acela stârnea în el ceva de mult uitat. Fă o listă. Recită o litanie. Aminteşte-ţi.

Tot mai frig. În lumea aceea, la înălţime, nimic nu se mişca. Peste drum stăruia un miros pătrunzător, de fum de lemn. Împingea căruciorul prin zăpadă câţiva kilometri pe zi. Habar n-avea cât de departe era vârful. Abia îmbucau câte ceva, erau tot timpul flămânzi. Se opri şi privi în zare. Departe, în vale, un râu. Cât drum străbătuseră?

În visul lui, ea era bolnavă şi el avea grijă de ea. Visul aducea a

sacrificiu, dar el avea alt simţământ. Anume că el nu s-a îngrijit de ea şi ea a murit singură, undeva în întuneric, şi nu există alt vis şi nici altă lume la trezire, şi nici alte poveşti de spus.

Pe-acest drum nu mai e nici un suflet de om de la care s-auzi vorba Domnului. S-au dus, iar eu am rămas şi ei au luat cu ei lumea. Întrebare: prin ce se deosebeşte ce nu va fi niciodată de ce nu a fost niciodată?

Întunericul lunii invizibile. Nopţile, acum doar ceva mai puţin întunecoase. În timpul zilei, soarele alungat dă roată pământului asemenea unei mame îndoliate care duce un lămpaş.

Oameni care şed pe trotuar, în zori, victime pe jumătate imolate, încă fumegând în hainele lor. Ca nişte sectanţi sinucigaşi, care-au eşuat în tentativa de-a se sinucide. Veneau alţii să-i ajute. În mai puţin de-un an, pe culmi erau focuri şi incantaţii bezmetice. Ţipetele celor ucişi. Ziua, morţii înfipţi în ţăruşi, înşiraţi de-a lungul drumului. Ce făcuseră? În sinea lui, îşi spuse că, în istoria lumii, pedepsele au întrecut la număr crimele, dar gândul acesta nu avea darul să-l mângâie.

Atmosfera era tot mai rarefiată, prin urmare, vârful nu putea fi departe, îşi zise el. Poate mâine. A venit şi mâine şi-a trecut. Nu mai ninsese, dar pe drum zăpada era groasă de două palme, iar împinsul căruciorului în susul pantei se dovedea o treabă epuizantă. Poate c-ar trebui să-l abandoneze, gândi el. Cât ar putea duce amândoi? Se opri şi se uită la povârnişurile golaşe. Cenuşa cădea pe zăpadă, înnegrind-o aproape complet.

La fiecare curbă, avea impresia că trecătoarea e la o aruncătură de băţ în faţa lor, apoi, într-o seară, se opri, privi în jurul său şi-o recunoscu. Se descheie la gât, îşi dădu jos gluga şi ascultă. Vântul printre trunchiurile moarte, negre ale brazilor. Parcarea de la belvedere goală. Băiatul stătea lângă el. În acelaşi loc unde stătuse şi el, cu tatăl său, într-o iarnă de demult.

— Ce-i, tati? zise băiatul.

— Trecătoarea. Asta e.

A doua zi dimineaţă, îşi continuară drumul. Era foarte frig. Către amiază începu din nou să ningă, aşa că-şi aşezară tabăra devreme şi se ghemuiră la adăpostul prelatei, uitându-se cum cad fulgii în foc. Până dimineaţa, pe pământ se-aşternuse un nou strat de zăpadă, de câteva degete, dar ninsoarea se oprise şi era atâta linişte, încât aproape că-şi auzeau inimile bătând. Puse lemne pe jar şi suflă în foc, să-l aţâţe, apoi înotă prin nămeţi, să dezgroape căruciorul. Scotoci printre conserve, se-ntoarse, se-aşezară amândoi lângă foc şi mâncară ultimii biscuiţi săraţi şi-o conservă de cârnaţi. Într-un buzunar al rucsacului găsise nişte

cacao – un ultim pachet, pe jumătate gol –, pe care i-o pregăti băiatului, apoi îşi umplu cu apă caldă propria ceaşcă şi se-aşeză, suflând în buza cănii.

— Mi-ai promis că nu faci asta, spuse băiatul.

— Ce anume?

— Ştii tu ce, tati.

Turnă apa caldă înapoi în oală, luă ceaşca băiatului şi-şi turnă puţină cacao, apoi îi dădu băiatului ceaşca înapoi.

— Trebuie să fiu tot timpul cu ochii pe tine, spuse băiatul.

— Ştiu.

— Dacă nu-ţi respecţi promisiunile mici, n-o să le respecţi nici pe cele mari. Aşa mi-ai spus.

— Ştiu. Dar n-o să se întâmple aşa.

Se târâră toată ziua la vale, pe panta sudică a cumpenei apelor, iar unde stratul de zăpadă era mai gros, căruciorul nu voia nicicum să se urnească, aşa că trebuia să-l tragă după el cu o mână, în timp ce-şi croia drum prin nămeţi. Oriunde altundeva ar fi putut găsi ceva ce să folosească drept sanie – numai la munte, nu. Un vechi indicator de metal sau o foaie de tablă de acoperiş. Încălţările de cârpă li se făcuseră fleaşcă, picioarele le erau ude şi îngheţate. Se aplecă peste cărucior, să-şi tragă sufletul, iar băiatul îl aşteptă. De undeva, de pe munte, se-auzi o trosnitură puternică. Apoi alta.

— A căzut un copac, spuse el. E-n regulă.

Băiatul se uita la copacii morţi de pe marginea drumului.

— E-n regulă, repetă bărbatul. Toţi copacii din lume au să cadă, mai devreme sau mai târziu. Dar nu pe noi.

— De unde ştii?

— Pur şi simplu, ştiu.

Totuşi, dădeau şi de copaci căzuţi de-a curmezişul drumului, unde erau nevoiţi să descarce căruciorul şi să care totul în braţe peste trunchiuri şi apoi, ajunşi în partea cealaltă, să-ncarce totul la loc. Băiatul găsi jucării pe care uitase că le are. Lăsă afară un camion galben şi-şi continuară drumul, cu camionul cocoţat pe prelată.

Îşi aşezară tabăra pe un prag de pământ, pe malul celălalt al unui pârâu îngheţat de lângă drum. Vântul suflase cenuşa de pe gheaţă, iar gheaţa era neagră şi pârâul semăna cu o potecă de bazalt, şerpuind prin pădure. Strânseră lemne pentru foc de pe partea nordică a povârnişului, unde umezeala nu era atât de mare, împingând şi trăgând până-n tabără trunchiuri întregi. Încinseră focul, întinseră prelata şi-şi atârnară hainele ude pe ţăruşi, din care începură să iasă abur şi duhoare, iar ei se-nfă-

şurară, goi puşcă, în cuverturi şi bărbatul îşi lipi tălpile băiatului de pântec, să i le-ncălzească.

Se trezi noaptea, scâncind, şi bărbatul îl luă în braţe.

— Şşşt, zise el. Şşşşt. E-n regulă.

— Am visat urât.

— Ştiu.

— Să-ţi spun ce-am visat?

— Numai dacă vrei.

— Aveam pinguinul ăla, pe care-l întorceai cu cheiţă şi mergea clătinându-se şi dădea din aripioare. Şi eram în casa aia în care locuiam noi şi pinguinul a venit de după colţ, dar nimeni nu-i răsucise cheiţa şi chiar că te-apuca frica.

— OK.

— În vis era chiar mai înspăimântător.

— Ştiu. Visele pot fi foarte înspăimântătoare.

— De ce-am avut visul ăsta înspăimântător?

— Nu ştiu. Dar acum e OK. O să pun nişte lemne pe foc. Culcă-te la loc.

Băiatul nu răspunse. Apoi zise:

— Cheiţa nu se rotea.

După alte patru zile de coborât, scăpară în sfârşit de zăpadă, dar tot rămăseseră petice la câteva coturi ale drumului, iar asfaltul era negru şi ud de la scurgerile de apă de sus, de pe munte, chiar şi mai jos pe pantă. Înaintau de-a lungul bazei unui defileu adânc, şi jos, departe, în întuneric, era un râu. Se opriră s-asculte.

Pereţi abrupţi, stâncoşi, înalţi, de partea cealaltă a canionului, copaci negri agăţându-se de povârniş. Zvonul râului se pierdu. Apoi reveni. Un vânt rece sufla de la şes. O zi întreagă le-a trebuit s-ajungă la râu.

Lăsară căruciorul într-o parcare şi pătrunseră în pădure. Un tunet surd răsuna dinspre râu. O cascadă cădea de pe un prag înalt de stâncă şi se prăvălea vreo douăzeci şi cinci de metri printr-un văl cenuşiu de ceaţă, în iazul de dedesubt. Simţeau mirosul apei şi frigul emanat de ea. Un mal de pietriş de râu, scăldat de apă. Stătea şi se uita la băiat.

— Maaamă, făcu băiatul.

Nu-şi putea lua ochii de la pietriş.

Se-aşeză pe vine şi luă un pumn de pietre, le mirosi, le lăsă să cadă cu zgomot. Aveau rotunjimi şlefuite, asemenea bilelor de sticlă sau romburilor de piatră marmorată şi vârstată. Discuri mici, negre, şi bucăţele de cuarţ lucios scăpărând în ceaţa ce plutea deasupra apei. Băiatul se-apropie de ea, se lăsă pe vine şi luă în pumni apa neagră.

Cascada cădea aproape în mijlocul iazului. De jur împrejur, un fel de spumă cenuşie. Stăteau unul lângă altul şi, ca să acopere vuietul apei, erau nevoiţi să strige.

— E rece?

— Da. Ca gheaţa.

— Vrei să intri?

— Nu ştiu.

— Ba vrei.

— E OK?

— Hai, intră.

Se desfăcu la fermoar, îşi lăsă hanoracul să cadă pe pietriş, băiatul se ridică în picioare, se dezbrăcară amândoi şi intrară în apă. De-o paloare spectrală, tremurând. Băiatul era atât de slab, încât simţi cum i se opreşte inima-n piept. Se scufundă cu capul înainte şi ieşi la suprafaţă cu răsuflarea tăiată, se răsuci şi se ridică-n picioare, dând energic din braţe.

— Îmi trece de cap? strigă băiatul.

— Nu. Vino.

Se răsuci şi înotă spre cascadă, lăsând apa să-l biciuiască. Băiatul stătea în apă până la brâu, ţinându-se de umeri şi sărind în sus şi-n jos. Bărbatul se întoarse la el şi-l trase către sine. Îl ţinu în plută şi-l purtă încolo şi-ncoace, în timp ce băiatul gâfâia şi tăia apa cu braţele.

— Te descurci de minune, zise bărbatul. Te descurci de minune.

Se-mbrăcară tremurând, apoi urcară poteca până sus, la râu. Merseră pe pietre până unde râul părea să se termine, suspendat în văzduh, şi-acolo îl ţinu pe băiat, care se aventură pe ultima terasă de piatră. Râul înghiţea dintr-o sorbitură buza stâncii şi cădea drept în iazul de dedesubt. Cu toată forţa. Băiatul se prinse strâns de braţul bărbatului.

— E foarte înaltă, zise el.

— Destul de înaltă.

— Ai muri dac-ai cădea?

— Te-ai lovi. E mult până jos.

— Zău că te trec fiorii.

O luară prin pădure. Lumina pălea. Urmau malul jos al cursului superior al râului, printre copaci uriaşi şi morţi. O pădure sudică bogată, în care odată se găseau păducei şi merişori. Ginseng. Rămurişul mort, descojit, al rododendronilor, răsucit, înnodat, înnegrit. Se opri. În frunzişul putrezit şi-n cenuşă era ceva. Se aplecă şi curăţă locul. Strânse într-o colonie mică, zbârcite, uscate, smochinite. Rupse una, o ridică, o mirosi. Muşcă puţin din margine şi mestecă.

— Ce-i aia, tati?

— Hrib. Sunt hribi.
— Ce-i aia hrib?
— Un fel de ciupercă.
— Se mănâncă?
— Da. Ia o-mbucătură.
— E bun?
— Ia o-mbucătură.
Băiatul mirosi ciuperca, muşcă din ea şi mestecă. Se uită la tatăl său.
— E chiar bună, zise.
Culeseră hribii din pământ, mici, ca nişte obiecte de pe altă planetă, iar el îi puse-n gluga de la hanoracul băiatului. Porniră înapoi către drum şi, ajunşi acolo, o luară la vale, spre locul unde lăsaseră căruciorul, îşi aşezară tabăra lângă iaz, la cascadă, şi spălară hribii de pământ şi de cenuşă, punându-i apoi la-nmuiat într-o cratiţă cu apă. Se-ntunecase până să-ncingă el bine focul; pe un buştean, tăie felii un pumn de hribi, cât să mănânce în seara aceea, puse feliile într-o tigaie, împreună cu grăsimea de porc dintr-o conservă de fasole, şi aşeză tigaia pe cărbuni, la prăjit. Băiatul îl urmărea.
— Asta-i un loc bun, tati, spuse el.
Mâncară ciupercile împreună cu fasolea, băură ceai şi, ca desert, mâncară o conservă de pere. Împinse tăciunii aprinşi mai la adăpost sub pragul de stâncă, unde făcuse focul, fixă prelata în corzi în spatele lor, ca să reflecte dogoarea, şi stătură acolo, în căldura refugiului lor, iar el îi spuse băiatului poveşti. Poveşti de demult, despre curaj şi dreptate, aşa cum şi le amintea el, până când băiatul adormi culcuşit în pături, apoi zgândări focul, se-ntinse pe jos, încălzit, sătul, şi-ascultă tunetul surd al cascadei dincolo de ei, în pădurea aceea întunecată şi zdrenţuită.
A doua zi dimineaţa, ieşi din adăpost şi porni pe potecă, în josul râului. Băiatul avea dreptate – era un loc bun, aşa că voia să cerceteze dacă exista vreun semn c-ar mai fi şi alţi vizitatori. Nu găsi nimic. Se opri şi se uită la râu, într-un loc unde se repezea clipocind într-o vâltoare, se rotea şi făcea o bulboană. Aruncă o piatră albă în apă, dar aceasta dispăru pe loc, devorată. Mai stătuse odată lângă un râu ca acesta şi privise lucirile păstrăvilor în adâncul unui ochi de apă – nu se vedeau, în apa de culoarea ceaiului, decât atunci când se răsturnau pe-o rână, ca să se hrănească. Atunci reflectau lumina soarelui în adâncul întunericului aceluia, asemenea scăpărărilor unor pumnale într-o peşteră.
— Nu putem rămâne aici, spuse el. Se face tot mai frig, pe zi ce trece. Iar cascada ademeneşte. Ne-a ademenit pe noi, îi va ademeni şi pe alţii, nu ştim cine vor fi aceia şi nu-i vom auzi venind. Nu-i loc sigur.

— Am putea sta încă o zi.

— Nu-i loc sigur.

— Dar poate găsim un alt loc, pe râu.

— Trebuie să mergem mai departe. Trebuie să ne-ndreptăm spre sud.

— Râul nu curge spre sud?

— Nu. Nu curge.

— Pot să-l văd pe hartă?

— Da. Stai s-o scot.

Harta jerpelită a companiei petroliere fusese odată legată, acum însă era doar un teanc de foi, numerotate cu creionul la colţuri, pentru a li se păstra ordinea. Bărbatul căută printre paginile boţite şi le desfăcu pe cele care marcau locul unde se aflau.

— Trecem un pod, aici. Din câte-mi dau seama, sunt vreo doişpe kilometri. Ăsta-i râul. Curge spre est. Urmăm drumul pe-aici, de-a lungul coastei răsăritene a munţilor. Astea-s drumurile noastre, liniile astea negre. Şoselele statale.

— De ce-s şosele statale?

— Pentru că aparţineau statelor. Adică structurilor ce se numeau pe vremea aceea state.

— Dar acum nu mai sunt state?

— Nu.

— Ce s-a-ntâmplat cu ele?

— Nu ştiu exact. Bună-ntrebare.

— Dar şoselele sunt încă la locul lor.

— Da. Pentru o vreme.

— Câtă vreme?

— Nu ştiu. Poate multă vreme. Nimic nu le poate muta din loc, aşa că, o vreme, o să fie OK.

— Dar n-o să mai meargă maşini sau camioane pe ele.

— Nu.

— OK.

— Eşti gata?

Băiatul dădu din cap. Îşi şterse nasul cu mâneca, îşi puse micul rucsac pe umeri, bărbatul împături secţiunile hărţii, le puse la locul lor şi se ridică; iar băiatul îl urmă, printre trunchiurile cenuşii ale copacilor, spre drum.

Când podul se ivi, mai jos de ei, văzură un tractor cu remorcă pe jumătate răsucit de-a latul podului şi proptit în grilajul de fier, pe care îl îndoise. Ploua din nou, iar ei stăteau acolo, în ploaia care păcănea în-

cetişor pe prelată. Privind afară, din umbra albăstruie de sub folia de plastic.

— Putem să-l ocolim? zise băiatul.

— Nu cred. Probabil că putem trece pe sub el. S-ar putea să trebuiască să golim căruciorul.

Podul era construit peste o cataractă a râului. Îi auziră vuietul, când dădură cotul şoselei. Prin defileu sufla vântul, astfel că ei traseră colţurile prelatei, înfăşurându-le mai strâns în jurul trupurilor, şi-mpinseră căruciorul pe pod. Prin grilaj, văzură râul. Mai jos de cataractă era un pod de cale ferată, înălţat pe piloni de piatră de calcar. Pietrele erau murdare mult deasupra râului, semn că apele se-nvolburaseră până acolo, iar cotul râului era blocat de mormane de ramuri negre, tufăriş, trunchiuri de copaci.

Tractorul era acolo de ani de zile, cauciucurile dezumflate, crâmpoţite sub jante. Partea din faţă a tractorului era înfiptă în grilajul podului, iar remorca alunecase-n faţă, se cocoţase pe placa de cuplare şi se-nfipsese în partea din spate a cabinei. Coada remorcii se izbise de grilajul de pe cealaltă margine a podului, îl îndoise şi rămăsese acum, în parte, suspendată deasupra defileului.

Bărbatul împinse căruciorul sub remorcă, dar mânerul nu încăpea. Va trebui să-l împingă răsturnat pe-o parte. Bărbatul îl abandonă în ploaie, acoperit de prelată, ei doi se vârâră sub remorcă, îl lăsă pe băiat acolo, unde era uscat, iar el se cocoţă pe treapta rezervorului, şterse apa de pe geam şi se uită în cabină. Coborî, se întinse şi deschise portiera, urcă în cabină şi închise portiera. Stătu şi se uită în jur. O cuşetă cât o cuşcă de câine, în spatele scaunelor. Hârtii pe podea. Torpedoul deschis, dar gol. Se strecură în spatele scaunelor. O saltea fără aşternut, umedă, în cuşetă, şi-un mic refrigerator, cu uşa deschisă. O masă pliantă. Reviste vechi, pe podea. Cotrobăi în compartimentele din placaj de deasupra capului, dar erau goale. Sub prici erau câteva sertare, le trase afară, scotoci printre resturi. Se-ntoarse apoi în partea din faţă a cabinei, se-aşeză pe locul şoferului şi privi în josul râului, prin dârele de apă ce se scurgeau încet pe parbriz. Ploaia durduind surd pe acoperişul de metal, întunericul coborând treptat peste tot.

În noaptea aceea dormiră în tractor, iar a doua zi dimineaţa ploaia încetase, aşa că descărcară căruciorul şi trecură totul pe sub remorcă, pe partea cealaltă, apoi îl încărcară la loc. La vreo sută de paşi mai încolo, pe pod, se găseau resturi de cauciucuri carbonizate. Bărbatul se uită la remorcă.

— Ce crezi că e-n ea? întrebă el.

— Nu ştiu.

— Nu suntem primii veniţi: prin urmare, probabil nimic.

— N-avem cum intra în ea.

Bărbatul îşi lipi urechea de remorcă şi lovi metalul cu palma.

— Sună a gol, zise. Probabil că poţi intra pe sus. Cineva o fi tăiat deja vreo gaură în tablă.

— Cu ce s-o fi tăiat?

— Ei, au găsit ei cu ce.

Îşi scoase hanoracul, îl puse pe cărucior, urcă pe bara de protecţie a tractorului, de-acolo, pe capotă şi, căţărându-se peste parbriz, ajunse pe acoperişul cabinei. Se ridică-n picioare, se răsuci şi privi în jos, spre râu. Sub tălpi, metalul umed. Se uită la băiat. Băiatul arăta îngrijorat. Se răsuci, se-ntinse şi se prinse de marginea din faţă a remorcii şi, încet, se trase-n sus. Abia dacă mai avea putere să facă asta, cu toate că trupul lui devenise mult mai uşor. Îşi trecu un picior peste margine şi rămase atârnat acolo, ca să-şi tragă sufletul. Apoi îşi aburcă şi celălalt picior, se rostogoli şi se ridică.

La o distanţă de aproximativ o treime din lungimea remorcii se găsea o lucarnă şi bărbatul se târî până la ea în patru labe. Capacul dispăruse, iar interiorul remorcii mirosea a placaj ud şi mai era şi-un damf acru, ce-i devenise familiar. Avea o revistă în buzunarul de pe cracul pantalonului, pe care-o scoase şi rupse din ea câteva pagini, le făcu sul, scoase bricheta, aprinse sulul şi-l aruncă în întuneric. Un sfârâit surd. Făcu vânt cu mâna, ca să împrăştie fumul, şi privi înăuntrul remorcii. Micul foc ce ardea pe podea părea foarte departe. Îşi feri cu mâna ochii de lucirea lui şi astfel reuşi să vadă până-n fund. Trupuri omeneşti. Răşchirate în toate poziţiile. Uscate, smochinite, în hainele lor putrezite. Micul vraf de hârtii arzânde se reduse la o flăcăruie şi se stinse, o amintire palidă a incandescenţei, asemenea conturului unei flori, al unui trandafir lichefiat. Apoi totul se întunecă din nou.

În noaptea aceea îşi aşezară tabăra în pădure, pe-o creastă ce străjuia câmpia de la poale, care se întindea generoasă spre miazăzi. Bărbatul făcu focul lângă o stâncă, apoi mâncară ultimii hribi şi o conservă de spanac. În timpul nopţii, o furtună se stârni în munţii de deasupra lor, năpustindu-se ca o canonadă la vale, cu tunete şi trosnete, iar lumea cenuşie şi devastată apărea când şi când din beznă, în scăpărarea voalată a fulgerelor. Băiatul stătea strâns lipit de bărbat. Furtuna îşi văzu de drum. O răpăială scurtă de grindină, apoi ploaie rece, mocănească.

Când se trezi din nou, încă era întuneric, dar ploaia se oprise. O

lumină fumurie, în vale. Se ridică şi merse de-a lungul crestei. O pâclă de foc ce se-ntindea pe kilometri întregi. Se lăsă pe vine şi-o privi. Simţea mirosul fumului, îşi umezi degetul şi-l ţinu în sus, în bătaia vântului. Când se ridică şi se răsuci ca să se întoarcă la tabără, văzu prelata luminată de dedesubt, semn că băiatul se trezise. Acolo, în întuneric, forma albastră şi fragilă arăta ca locul destinat unei ultime aventuri, la capătul lumii. Ceva aproape de neînţeles. Și aşa şi era.

Toată ziua următoare merseră prin pâcla mişcătoare a fumului din pădure. În curenţii de aer, fumul se desprindea de pământ asemenea cetii, lăsând la vedere copacii subţiri şi negri, care ardeau pe pante ca nişte torţe păgâne. Spre seară, ajunseră la un loc unde focul traversase drumul, iar pavajul era încă fierbinte. Pe măsură ce înaintau, se înmuia sub tălpile lor. Suprafaţa lipicioasă, neagră, fierbinte le sugea încălţările, se-ntindea în fâşii subţiri la fiecare pas al lor. Se opriră.

— Va trebui s-aşteptăm, spuse el.

Făcură cale-ntoarsă şi-şi aşezară tabăra chiar în mijlocul drumului, iar când, a doua zi dimineaţa, porniră din nou la drum, pavajul se răcise. La un moment dat, dădură peste nişte urme imprimate în smoală. Apăruseră aşa, din senin. Bărbatul se lăsă pe vine, să le cerceteze. Cineva ieşise din pădure în timpul nopţii şi mersese pe drum la vale, călcând pe asfaltul topit.

— Cine-i? zise băiatul.

— Nu ştiu. Cine-ar putea fi?

Îl ajunseră din urmă, se târa în faţa lor pe drum, trăgându-şi puţin un picior şi oprindu-se din când în când ca să se încovoaie, nesigur, înainte să pornească mai departe.

— Ce-ar trebui să facem, tati?

— E-n regulă. Mergem mai departe şi stăm cu ochii pe el.

— Vedem ce se-ntâmplă, spuse băiatul.

— Da. Vedem ce se-ntâmplă.

Îl urmară o bună bucată de drum, dar, în ritmul în care mergea el, ei pierdeau toată ziua şi, într-un târziu, el se puse jos în drum şi nu se mai ridică. Băiatul se-agăţă de haina tatălui. Nici unul nu scotea un cuvânt. Omul arăta la fel de prigorit ca peisajul, hainele îi erau pârlite şi negre. Un ochi ars, închis; părul, doar o perucă de cenuşă lindinoasă pe scalpul înnegrit. Când trecură pe lângă el, îşi lăsă privirile-n jos. Ca şi când făcuse ceva rău. Încălţările îi erau legate cu sârmă şi smolite de drum; şedea acolo tăcut, aplecat peste zdrenţele sale. Băiatul se tot uita în urmă.

— Tati? şopti el. Ce-a păţit omul ăla?

— A fost lovit de trăsnet.
— Nu-l putem ajuta? Tati ?
— Nu. Nu-l putem ajuta.
Băiatul îl tot trăgea de haină.
— Tati?
— Încetează.
— Nu-l putem ajuta, tati?
— Nu. Nu-l putem ajuta. N-avem ce-i face.
Îşi văzură de drum. Băiatul plângea. Se tot uita în urmă. Când ajunseră la poalele dealului, bărbatul se opri, îl privi, apoi întoarse capul spre drum. Omul ars căzuse într-o rână şi, de la depărtarea aceea, nici măcar nu-ţi dădeai seama ce era.
— Îmi pare rău, spuse el. Dar n-avem ce să-i dăm. N-avem cum să-l ajutăm. Îmi pare rău de ce i s-a-ntâmplat, dar n-avem cum îndrepta lucrurile. Ştii asta, nu-i aşa?
Băiatul îşi ţinea privirile-n pământ. Dădu din cap. Apoi porniră mai departe şi el nu mai privi în urmă.
Seara, o lumină stinsă, de culoarea sulfului, de la focuri. Apa băltind în şanţurile de pe marginea drumului, înnegrită de scursuri. Munţii ascunşi în depărtare. Traversară un râu pe un pod de beton – insule de cenuşă şi mâl se lăsau purtate încet de curent. Bucăţi de lemn carbonizate. Până la urmă, se opriră, se-ntoarseră din drum şi-şi aşezară tabăra sub pod.
Dusese cu sine portactul până când în pantaloni i se făcuse o gaură în colţuri. Apoi, într-o bună zi, s-a aşezat pe marginea drumului, l-a scos din buzunar şi i-a cercetat conţinutul. Nişte bani, cărţi de credit. Permisul de şofer. O fotografie a soţiei sale. A întins totul pe asfalt. Ca pe nişte cărţi de joc. A azvârlit în pădure bucata de piele înnegrită de sudoare, apoi a stat o vreme cu fotografia-n mână. După care a lăsat-o şi pe aceasta în drum, s-a ridicat în picioare şi au plecat amândoi mai departe.

***

Dimineaţa rămase întins, cu privirea la cuiburile de lut construite de rândunele în colţurile de sub pod. Se uită la băiat, dar băiatul îi întorsese spatele şi zăcea uitându-se la râu.
— N-am fi putut face nimic.
Băiatul tăcea.
— O să moară. Nu putem da din ceea ce-avem, altfel murim şi noi.
— Ştiu.

— Atunci, când ai de gând să vorbeşti din nou cu mine?
— Vorbesc acum.
— Eşti sigur?
— Da.
— OK.
— OK.

Stăteau pe malul îndepărtat al unui râu şi strigau la el. Zei zdrenţăroşi, târându-se în zdrenţe prin pustie. Traversând fundul uscat al unei mări minerale, crăpat şi fărâmiţat ca o farfurie scăpată pe jos. Poteci de focuri sălbatice în nisipurile coagulate. Siluete pierzându-se în depărtare. Se trezi şi rămase întins în întuneric.

Ceasurile s-au oprit la 1:17. O lungă dâră de lumină, apoi o serie de zguduituri uşoare. S-a ridicat din pat şi s-a dus la fereastră.

— Ce-i? a întrebat ea.

El n-a răspuns. S-a dus la baie, a apăsat comutatorul, dar curentul fusese tăiat. O lucire stinsă, rozalie, în ochiul de geam. S-a lăsat în genunchi, a pus dopul la cadă şi a dat drumul la apă, învârtind robinetele la maximum. Ea stătea în prag, îmbrăcată în cămaşa de noapte, ţinându-se de tocul uşii, cu cealaltă mână protejându-şi pântecul.

— Ce-i? a întrebat ea. Ce se-ntâmplă?
— Nu ştiu.
— De ce faci baie?
— Nu fac.

Odată, în acei ani de-nceput, s-a trezit într-o pădure desfrunzită şi a ascultat stolurile de păsări migratoare ce treceau pe deasupra capului, în întunericul acela neîndurător. Rotirile lor pe jumătate mute la mii de metri distanţă, acolo sus, unde înconjurau pământul la fel de fără rost ca insectele care mărşăluiesc pe marginea unui castron. Le-a urat călătorie plăcută, petrecându-le pân-au dispărut. Nu le-a mai auzit de-atunci.

Avea un pachet de cărţi de joc, pe care-l găsise în sertarul unui birou, cărţile erau roase, îndoite, iar doiul de treflă lipsea, cu toate astea, uneori jucau la lumina focului, înveliţi în pături. Încerca să-şi amintească regulile jocurilor din copilărie. Popa prostu'. O variantă de whist. Era sigur că reţinuse greşit regulile, astfel că imagina jocuri noi, inventându-le tot felul de nume. Bagheta cu dus-întors. Borâtura pisicii. Uneori, copilul îi punea întrebări despre lumea care pentru el nu era nici măcar amintire. Stătea mult pe gânduri până să-i răspundă. Nu există

trecut. Tu ce-ai vrea să-ţi spun? Dar a renunţat să mai inventeze, fiindcă ceea ce inventa nu conţinea vreun sâmbure de adevăr, iar poveştile îi făceau rău. Copilul avea propriile închipuiri. Cum va fi în sud. Alţi copii. Încerca să-i strunească fantezia, dar n-o făcea cu toată inima. Cine-ar fi făcut-o?

Fără listă de lucruri ce trebuie făcute. Ziua, providenţială în sine. Ora. Nu există pe urmă. Acum este pe urmă. Tot ce înseamnă graţie şi frumuseţe şi e apropiat inimii omului are aceeaşi obârşie: suferinţa. Naşterea lor din durere şi cenuşă.

— Iată, îi şopti el copilului adormit. Eu te am pe tine.

Se gândea la fotografia lăsată-n drum şi-şi spunea că ar fi trebuit să-ncerce s-o păstreze pe ea în vieţile lor, într-un fel sau altul, dar nu ştia cum. Îl trezi tusea, astfel că se depărta de culcuşul lor, ca să nu-l trezească pe copil, urmând în întuneric un zid de piatră, învelit în pătură, îngenunchind în cenuşă ca un pocăit. Tuşi până simţi gustul sângelui, rosti numele ei cu voce tare. Poate că-l rostise în somn, îşi spuse. Când se-ntoarse, băiatul era treaz.

— Îmi pare rău, zise el.

— E OK.

— Culcă-te la loc.

— Aş vrea să fiu cu mama.

El nu răspunse. Se-aşeză lângă mica siluetă învelită în cuverturi şi pături. După o vreme, întrebă:

— Adică ai vrea să fii mort?

— Da.

— N-ai voie să spui aşa ceva.

— Dar aş vrea.

— Nu mai spune asta. E rău s-o spui.

— Nu mă pot stăpâni.

— Ştiu. Dar trebuie.

— Cum să fac?

— Nu ştiu.

— Suntem supravieţuitori, i-a spus el peste flacăra lămpii.

— Supravieţuitori? n-a priceput ea.

— Da.

— Pentru numele lui Dumnezeu, ce vrei să spui? Nu suntem supravieţuitori. Suntem morţii vii dintr-un film de groază.

— Te implor.

— Nu-mi pasă. Nu-mi pasă dacă plângi. Nu-nseamnă nimic pentru mine.

— Te rog.

— Încetează.

— Te implor. Fac orice.

— Ca de exemplu? Ar fi trebuit s-o fac de mult. Când aveam trei gloanţe, în loc de două. Am fost o proastă. Am mai discutat toate astea. Nu m-am adus eu în starea asta. Am fost adusă. Şi nu mai rezist. M-am gândit ca nici măcar să nu-ţi spun. Poate c-aşa ar fi fost mai bine. Tu ai două gloanţe, şi-apoi? Nu ne poţi apăra. Spui că ţi-ai da viaţa pentru noi, dar la ce-ar folosi? L-aş lua cu mine, dacă n-ai fi tu. Ştii c-aş face-o. Aşa trebuie făcut.

— Vorbeşti prostii.

— Nu, spun adevărul. Mai devreme sau mai târziu, ne vor prinde şi ne vor omorî. Pe mine o să mă violeze. O să-l violeze şi pe el. O să ne violeze şi-o să ne omoare, şi-o să ne mănânce, iar tu nu vrei să accepţi asta. Preferi s-aştepţi să se-ntâmple. Dar eu nu pot. Nu pot. Stătea acolo şi fuma un cârcel uscat de viţă-de-vie, de parc-ar fi fost un soi rar de trabuc. Ţinând cu oarecare eleganţă cealaltă mână peste genunchii pe care şi-i strânsese la piept. Îl privea pe deasupra flăcării. Înainte vorbeam despre moarte. N-o mai facem. De ce?

— Nu ştiu.

— Fiindcă-i aici. Nu mai avem despre ce vorbi.

— Eu nu te-aş părăsi.

— Nu-mi pasă. N-are rost. N-ai decât să mă crezi o târfă necredincioasă. Mi-am luat un amant. El îmi poate da ceea ce tu nu poţi.

— Moartea nu e un amant.

— O, ba da, este.

— Te rog, nu face asta.

— Îmi pare rău.

— Nu pot să mă descurc singur.

— Atunci, renunţă. Nu te pot ajuta. Se spune că femeile visează ce-i primejduieşte pe cei aflaţi în grija lor, iar bărbaţii ce-i primejduieşte pe ei înşişi. Dar eu nu visez defel. Spui că nu te descurci? Atunci, renunţă. Asta-i tot. Pentru că eu m-am săturat de inima mea desfrânată, de multă vreme m-am săturat. Vorbeşti de acţiune, dar n-ai cum să acţionezi. Inima mi-a fost smulsă din piept în noaptea în care s-a născut el, aşa că să n-aştepţi să mi se frângă inima. Nu mai am. Poate tu o să te dovedeşti mai bun. Mă-ndoiesc, dar cine ştie. Tot ce pot să-ţi spun e că n-o să supravieţuieşti de unul singur. Ştiu, pentru că eu singură n-aş fi ajuns

atât de departe. Cine n-are pe nimeni ar face mai bine să-şi încropească o fantomă acceptabilă. Să-i insufle viaţă şi s-o ademenească, şoptindu-i vorbe de iubire. Să-i ofere ce-i trebuie unei fantome şi s-o protejeze cu propriul trup. Cât despre mine, singura mea speranţă este cea a nimicniciei eterne, şi sper asta din tot sufletul.

El n-a răspuns.

— N-ai ce argument să-mi dai, pentru că nu există nici unul.

— Ai să-ţi iei rămas-bun de la el?

— Nu. N-o să-mi iau.

— Aşteaptă măcar până mâine-dimineaţă. Te rog.

— Trebuie să plec.

Deja se ridicase.

— Pentru numele lui Dumnezeu, femeie. Ce-am să-i spun?

— Nu te pot ajuta.

— Unde-ai să te duci? Nici nu vezi pe unde calci.

— Nici nu trebuie.

S-a ridicat şi el.

— Te implor, a zis.

— Nu. În ruptul capului. Nu pot.

Şi a plecat, iar răceala acestei plecări a fost ultimul ei cadou. Avea să se folosească de-o aşchie de obsidian. El o învăţase. Mai ascuţită decât oţelul. Tăişul mai subţire decât firul de praf. Ea avea dreptate. Nu exista nici un argument. Cele o sută de nopţi în care stătuseră şi întorseseră pe toate feţele problema autodistrugerii, cu seriozitatea filozofilor înlănţuiţi de zidul unui azil de nebuni. A doua zi dimineaţa, băiatul n-a zis absolut nimic şi, după ce-au isprăvit de împachetat şi erau gata să pornească din nou la drum, s-a întors, a privit spre tabără şi a zis:

— A plecat, aşa-i?

Iar bărbatul a răspuns:

— Da, a plecat.

Întotdeauna atât de chibzuită, greu de surprins chiar şi de cele mai bizare evenimente. O creatură perfect evoluată să-şi întâmpine sfârşitul. Şedeau la fereastră şi mâncau, îmbrăcaţi în halate, la lumina lumânărilor, o cină în miez de noapte, şi se uitau cum ardeau oraşele îndepărtate. Câteva nopţi mai târziu, ea a născut în patul lor, la lumina unei lămpi cu pilă uscată. Mănuşi pentru spălat vase. Apariţia incredibilă a micului creştet al capului. Vârstat de sânge şi de păr negru, lins. Meconiul rău mirositor. Ţipetele ei nu însemnau nimic pentru el. Dincolo de fereastră, doar frigul care sporea, focurile la orizont. A ridicat în sus

trupul roşu, costeliv, atât de crud, de golaş, şi a tăiat cordonul cu nişte foarfeci de bucătărie. Apoi şi-a învelit fiul într-un prosop.

— Aveai prieteni?
— Da. Aveam.
— Mulţi?
— Da.
— Îţi aduci aminte de ei?
— Da. Mi-aduc.
— Ce s-a întâmplat cu ei?
— Au murit.
— Toţi?
— Da. Toţi.
— Ţi-e dor de ei?
— Da. Mi-e dor.
— Unde mergem?
— Spre sud.
— OK.

Toată ziua erau pe drum, drumul lung, negru, se opreau după-masa ca să-mbuce câte ceva din proviziile împuţinate. Băiatul îşi scotea camionul din rucsac şi, cu un băţ, desena drumuri în cenuşă. Camionul înainta încet pe ele. Băiatul scotea zgomote de camion. Ziua părea aproape caldă, dormeau în frunze, cu rucsacurile drept perne.

Ceva îl trezi. Se răsuci pe-o parte, rămase aşa, ascultând, îşi înălţă încet capul, ţinând pistolul în mână. Se uită în jos la băiat şi, când privi din nou spre drum, îl şi văzu pe primul dintre ei.

— Dumnezeule, şopti el.

Întinse mâna şi-l scutură pe băiat, fără să-şi ia ochii de la drum. Veneau târşâindu-şi picioarele prin cenuşă, întorcându-şi într-o parte şi-n alta capetele ascunse de glugi. Unii, cu măşti de gaze pe faţă. Unul, îmbrăcat în costum de protecţie contra atacului bacteriologic. Pătat, murdar. Paşi greoi, bâte în mâini, lungi ca nişte ţevi. Tuşind. Apoi auzi pe drum, în spatele lor, ceva ce părea să fie un camion cu motor diesel.

— Iute, şopti el. Iute.

Îşi vârî pistolul la brâu, îl apucă pe băiat de mână, trase căruciorul printre copaci, îl răsturnă într-un loc unde nu putea fi zărit prea uşor. Băiatul îngheţase de frică. Îl trase către sine.

— E-n regulă, şopti el. Trebuie să fugim. Nu te uita îndărăt. Vino.

Puse rucsacurile pe-un umăr şi-o rupseră la fugă printre ferigile fărâmicioase. Băiatul era îngrozit.

— Fugi, şopti el. Fugi.

Se uită în urmă. Camionul se ivise huruind. Oameni pe platformă, uitându-se-n jur. Băiatul căzu, el îl ridică.

— E OK, spuse el. Vino.

Vedea o spărtură printre copaci, i se păru a fi un şanţ ori un canal, şi ieşiră prin bălării într-o şosea veche. Plăci de macadam crăpate, întrezărite printre mormanele de cenuşă. Îl trase jos pe băiat, se ghemuiră sub malul de pământ, ascultând, gâfâind. Auzeau motorul diesel pe drum. Dumnezeu ştie ce combustibil folosea. Când se ridică să se uite, văzu doar capota camionului înaintând pe drum. Bărbaţi stând pe platformă, unii cu puşti în mâini. Camionul trecu, fumul negru de la motorul diesel şerpuia prin pădure. Motorul părea înecat. Horcăia, pufăia. Apoi se opri de tot.

Se lăsă jos şi puse mâna pe creştetul copilului.

— Dumnezeule, spuse el.

Auziseră chestia aia hurducăind şi oprindu-se brusc. Apoi doar tăcerea. Ţinea pistolul în mână, nici nu-şi amintea când îl scosese de la brâu. Îi auzeau pe bărbaţi vorbind. Auzeau cum deschid şi înalţă capota de la motor. Stătea cu braţele în jurul băiatului.

— Şşşşt, spuse el. Şşşşt.

După o vreme, auziră camionul cum se punea din nou în mişcare. Gemând şi scârţâind ca un vapor. N-aveau cum să-l fi urnit decât împingându-l şi nu puteau să-l împingă suficient de repede ca motorul să pornească, pe panta aceea. După câteva minute, motorul tuşi, scrâşni şi iar se opri. Bărbatul îşi înălţă din nou capul să se uite şi, tot atunci, venind prin bălării, la vreo douăzeci de paşi distanţă, unul dintre oamenii ăia îşi desfăcea cureaua. Amândoi încremeniră.

Armă pistolul şi-l îndreptă spre individ, iar acesta rămase locului, cu o mână ridicată-n lături, masca murdară şi boţită pe care o purta umflându-se şi dezumflându-se.

— Apropie-te, încet.

Individul se uită spre drum.

— Nu te uita încolo. Uită-te la mine. Dacă strigi, eşti mort.

Individul înainta, ţinându-şi cureaua cu o mână. Găurile din curea marcau ritmul emacierii sale, iar într-o parte pielea avea un aspect lucios, semn că acolo îşi ascuţea lama cuţitului. Coborî în şanţ şi se uită la armă, apoi la băiat. Ochi încinşi de inele de funingine, mult adânciţi în orbite. Ca un animal ascuns într-o tigvă, privind afară prin găvane. Avea

barbă, luată drept din foarfecă, iar pe gât, o pasăre tatuată de cineva care nu prea avea habar cum arătau asemenea vietăţi. Deşirat, vânos, rahitic. Îmbrăcat cu o salopetă albastră jegoasă, purtând o şapcă neagră, ce-avea cusut în faţă logoul vreunei întreprinderi dispărute.

— Încotro?

— Să mă cac.

— Încotro cu camionul.

— Nu ştiu.

— Cum adică nu ştii? Scoate-ţi masca.

Îşi scoase masca peste cap şi rămase cu ea în mână.

— Adică, nu ştiu, zise el.

— Nu ştii încotro mergeţi?

— Nu.

— Cu ce funcţionează motorul.

— Motorină.

— Câtă aveţi.

— Pe platformă sunt trei bidoane de cinzeşcinci de galoane.

— Aveţi muniţie pentru armele alea?

Se uită în urmă, spre drum.

— Ţi-am spus să nu te uiţi încolo.

— Mda. Avem muniţie.

— De unde-aţi făcut rost de ea?

— Am găsit-o.

— Minţi. Ce mâncaţi.

— Orice găsim.

— Orice găsiţi.

— Da. Se uită la băiat. N-ai să tragi, zise.

— Asta s-o crezi tu.

— N-ai decât două gloanţe. Poate numa' unu. Şi-o s-audă împuşcătura.

— Da, o s-o audă. Tu însă n-ai s-o auzi.

— De unde ştii?

— Pentru că glonţul are-o viteză mai mare decât sunetul. O să-ţi ajungă-n creieri înainte să-l auzi. Ca să-l auzi, o să ai nevoie de un lob frontal şi de nişte chestii care poartă nume precum colliculus şi circumvoluţie temporală, pe care n-o să le mai ai. O să fie făcute terci.

— Eşti doctor?

— Nu-s nimic.

— Avem un rănit. N-o să-ţi pară rău.

— Scrie pe fruntea mea că-s imbecil?

— Nu ştiu ce scrie pe fruntea ta.
— De ce te uiţi la el?
— Mă uit unde poftesc.
— Ba nu. Dacă te mai uiţi la el o dată, te-mpuşc.
Băiatul şedea ţinându-şi mâinile pe creştet, privind printre antebraţe.
— Pun rămăşag că băiatului ăstuia i-e foame. De ce nu veniţi amândoi la camion? Să vă luaţi ceva de mâncare. N-ai de ce să faci pe duru'.
— N-aveţi nimic de mâncare. Să mergem.
— Unde să mergem?
— Să mergem.
— Nu merg nicăieri.
— Nu?
— Nu. Nu merg.
— Crezi că n-o să te-mpuşc, dar te-nşeli. Însă ce-am să fac mai degrabă e să te duc pe drumul ăsta vreun kilometru, apoi îţi dau drumul. De mai mult avans n-avem nevoie. N-o să ne găsiţi. N-o să ştiţi nici măcar pe ce drum am apucat-o.
— Ştii ce cred?
— Ce crezi?
— Că eşti căcat pe tine de frică.
Lăsă cureaua din mână, care căzu pe şosea cu tot harnaşamentul agăţat de ea. O gamelă. O taşcă de muniţii veche, militară, din canafas. O teacă de piele pentru cuţit. Când bărbatul îşi ridică privirile, jigodia ţinea cuţitul în mână. Făcuse numai doi paşi, dar aproape că ajunsese între el şi copil.
— Ce crezi c-ai să faci cu ăla?
Nu răspunse. Era înalt, dar foarte iute-n mişcări. Se aruncă la pământ, îl înhaţă pe băiat, se rostogoli, se ridică ţinându-l strâns la piept, cu lama la gât. Bărbatul se trântise şi el la pământ, se răsuci odată cu celălalt, îndreptă pistolul asupra lui şi trase, ţinând arma cu amândouă mâinile sprijinite pe ambii genunchi, de la o distanţă de doi metri. Individul se prăbuşi pe spate în aceeaşi clipă, zăcând acolo, cu sângele bolborosind din gaura din frunte. Băiatul zăcea în braţele lui, fără nici o expresie pe chip. Bărbatul vârî pistolul la brâu, puse rucsacul pe umăr, îl culese pe băiat de jos, îl răsuci, îl aburcă pe umeri şi-o rupse la fugă pe şoseaua cea veche, ţinând strâns genunchii băiatului, băiatul ţinându-se de fruntea lui, plin de sânge şi mut ca o piatră.
Ajunseră la un vechi pod de fier din pădure, unde drumul dispărut

traversa un pârâu, aproape dispărut şi el. Începu să tuşească, deşi abia dacă mai avea suflu. Părăsi şoseaua şi-o tăie de-a dreptul printre copaci. Se răsuci şi se opri, gâfâind, încercând s-asculte. N-auzi nimic. Mai alergă cu pas împleticit încă vreo jumătate de kilometru şi-n cele din urmă căzu în genunchi şi-l depuse pe băiat în cenuşă şi-n frunze. Îi şterse sângele de pe faţă, îl îmbrăţişa.

— E OK, zise. E OK.

În acea seară lungă şi rece, în timp ce întunericul cobora lent, i-a auzit doar o dată. Îl ţinea pe băiat strâns lângă trupul său. Avea o tuse-n gât care nu-i dădea pace. Atât de firav băiatul, atât de slăbuţ, în haina aia a lui, tremurând ca un câine. Paşii prin frunze se opriră. Apoi se-auziră din nou. Nu-şi vorbeau, nu strigau unii la alţii, cu atât mai sinistru. Odată cu lăsarea deplină a întunericului, frigul nemilos începu să muşte. Băiatul tremura violent. Nici o lună nu se înălţa din întunecime şi n-aveai unde fugi. În rucsac era doar o pătură, pe care el o scoase şi-l înveli pe băiat, apoi îşi desfăcu hanoracul şi-l lipi pe băiat de trupul său. Au stat aşa multă vreme, numai că îngheţau şi, în cele din urmă, el se ridică în picioare.

— Trebuie să ne mişcăm, zise. Nu putem să zăcem aşa.

Se uită-n jur, dar n-avea ce să vadă. Vorbea într-un întuneric fără adâncime ori dimensiuni.

Îl ţinea pe băiat de mână, în timp ce înaintau poticnindu-se prin pădure. Cealaltă mână şi-o ţinea întinsă-n faţă. Totuna dacă avea ochii închişi sau deschişi. Băiatul era învelit în pătură, iar el îi spuse să n-o scape, fiindcă n-au s-o mai găsească. Băiatul voia să fie dus în braţe, dar el îi zise că trebuia să facă mişcare. Şi-au mers aşa prin pădure, ba împiedicându-se, ba căzând, o bună bucată din noapte, până când, cu mult înainte de ivirea zorilor, băiatul căzu şi nu mai vru să se ridice. Îl înveli în hanoracul său, apoi în pătură, se-aşeză şi-l ţinu strâns îmbrăţişat, legănându-se înainte şi-napoi. Doar un glonţ rămas în revolver. Nu vrei să priveşti adevărul în faţă. Nu vrei.

În lumina chinuită care se dădea drept zi, îl aşeză pe băiat pe un morman de frunze şi se uită cu atenţie-n jur, prin pădure. Când lumina se făcu ceva mai puternică, se ridică, se-ndepărtă câţiva paşi şi delimita un perimetru în jurul micii lor tabere, căutând niscaiva urme, dar altele decât propriile urme abia vizibile în cenuşă nu zări. Se-ntoarse şi-l culese pe băiat de pe jos.

— Trebuie să mergem, zise.

Băiatul stătea adus de spate, cu chipul golit de orice expresie. Murdăria uscată în părul său, faţa mânjită.

— Vorbeşte-mi, zise, dar băiatul rămase mut.

Porniră spre est, printre copacii morţi, încă rămaşi în picioare. Trecură pe lângă o casă veche din lemn. Traversară un drum de ţară. Un petic de pământ desţelenit, poate o fostă grădină de zarzavat. Oprindu-se din timp în timp ca s-asculte. Soarele nevăzut nu arunca nici o umbră. Ajunseră la şosea pe neaşteptate şi-l opri pe băiat cu o mână, apoi se ghemuiră în şanţul de pe margine ca nişte leproşi, ascultând. Nici o adiere de vânt. Linişte mormântală. După o vreme, se ridică şi ieşi în drum. Privi în urmă, la băiat.

— Haide, zise.

Băiatul ieşi din şanţ şi bărbatul arătă spre urmele din cenuşă, lăsate de camionul care trecuse. Băiatul stătea învelit în pătură şi privea la drum.

N-avea de unde şti dacă porniseră din nou camionul. N-avea cum şti cât erau dispuşi să stea la pândă. Îşi dădu jos rucsacul, se-aşeză şi-l deschise.

— Trebuie să mâncăm. Ţi-e foame?

Băiatul clătină din cap.

— Nu. De bună seamă că nu.

Scoase sticla de plastic în care ţineau apa, deşurubă capacul şi i-o întinse, iar băiatul o luă şi bău fără să se-aşeze. Îndepărtă sticla de la gură, se-aşeză în drum, îşi încrucişa picioarele şi bău din nou. Apoi îi dădu sticla, bărbatul bău şi el, înşuruba capacul la loc, răscoli în rucsac. Mâncară o conservă de fasole albă, trecând cutia de la unul la altul, apoi bărbatul o aruncă în pădure. După care porniră mai departe.

Cei cu camionul îşi aşezaseră tabăra chiar în drum. Făcuseră şi un foc. Bucăţi de lemn carbonizat se lipiseră de asfaltul topit, laolaltă cu oase şi cenuşă. Se ghemui şi-şi ţinu mâna deasupra asfaltului. Degaja o uşoară căldură. Se ridică şi privi în josul drumului. Apoi îl duse pe băiat în pădure.

— Vreau să m-aştepţi aici, spuse el. Nu mă-ndepărtez. O să te-aud dacă mă strigi.

— Ia-mă cu tine, spuse băiatul.

Arăta ca şi când era gata să izbucnească în plâns.

— Nu. Vreau s-aştepţi aici.

— Te rog, tati.

— Încetează. Vreau să faci exact ce-ţi spun. Ia arma.

— Nu vreau arma.

— Nu te-am întrebat dac-o vrei. Ia-o.

Porni prin pădure, spre locul unde-şi lăsaseră căruciorul. Era tot

acolo, dar prădat. Puţinul pe care nu-l luaseră zăcea împrăştiat printre frunze. Câteva cărţi şi jucării de-ale băiatului. Pantofii lui vechi şi nişte haine zdrenţuite. Îndreptă căruciorul, puse lucrurile băiatului înăuntru şi-l împinse spre drum. Apoi se duse înapoi. Nu mai era nimic acolo. Nişte sânge uscat pe frunze. Rucsacul băiatului dispăruse. Întorcându-se, găsi oasele şi pielea puse morman, cu nişte pietre peste ele. O mocirlă de măruntaie. Împinse oasele cu vârful piciorului. Arătau ca şi când ar fi fost fierte. Nici urmă de haine. Se-ntuneca din nou, între timp se făcuse foarte frig, aşa că se întoarse la locul unde-l lăsase pe băiat, îngenunche, îl îmbrăţişa şi-l ţinu strâns.

Împinseră căruciorul prin pădure până la vechiul drum, îl lăsară acolo şi se-ndreptară spre sud, la vale, grăbindu-se din pricina întunericului. Băiatul se împleticea, atât era de obosit, şi bărbatul îl ridică şi-l puse pe umeri şi-aşa merseră mai departe. Când ajunseră la pod, lumina pierise aproape cu totul. Îl lăsă jos pe băiat şi coborâră malul pe bâjbâite. Sub pod, scoase bricheta, o aprinse, cercetă locul la flăcăruia pâlpâitoare. Nisip şi pietriş aduse de ape din albie. Puse jos rucsacul, vârî bricheta în buzunar, îl apucă pe băiat de umeri. Abia dacă-l desluşea în întuneric.

— Vreau să m-aştepţi aici, zise. Mă duc după lemne. Trebuie să facem foc.

— Mi-e frică.

— Ştiu. Dar nu mă duc departe şi-o să te-aud, aşa că, dacă te sperie ceva, mă strigi şi vin iute-napoi.

— Mi-e tare frică.

— Cu cât plec mai repede, cu-atât mă-ntorc mai repede şi-o să facem focul, şi-atunci n-o să-ţi mai fie frică. Nu te-ntinde. Dacă te-ntinzi, o s-adormi şi, dac-o să te strig, n-o să-mi răspunzi şi n-o să te pot găsi. Înţelegi?

Băiatul nu răspunse. Nu mai avea mult şi-şi pierdea răbdarea cu el, apoi însă îşi dădu seama că băiatul dădea din cap în întuneric.

— OK, zise. OK.

Urcă malul şi intră în pădure, ţinându-şi mâinile întinse-n faţă. Lemne peste tot, trunchiuri uscate, crăci căzute pe jos. Îşi târşâia picioarele, strângând lemnele grămadă şi, când adună cam un braţ, se-aplecă, le ridică, îl strigă pe băiat, iar băiatul răspunse şi, tot vorbindu-i, îl călăuzi înapoi spre pod. Stătură în întuneric, în timp ce el tăia surcele cu cuţitul şi rupea crengile mici cu mâinile. Scoase bricheta şi, când o aprinse, flacăra era albastră, abia pâlpâind, apoi se-aplecă şi dădu foc surcelelor şi privi cum se înalţă flacăra prin împletitura de

ramuri. Puse şi mai multe lemne pe foc, se-aplecă, suflă încet la baza micului rug şi potrivi lemnele cu mâinile, pentru ca focul să capete o anumită formă.

Mai făcu două drumuri în pădure, trăgând după el mormane de vreascuri şi crengi, până la pod, unde le-mpingea în josul malului. Zărea lucirea focului de la oarecare distanţă, dar nu credea că putea fi zărit de pe celălalt drum. Sub pod, desluşi un ochi întunecat de apă stătătoare, printre bolovani. O buză de gheaţă subţire. De pe pod, împinse-n jos ultima grămadă de vreascuri; răsuflarea îi era alburie în strălucirea focului.

Se-aşeză pe nisip şi făcu inventarul rucsacului. Binoclul. Un recipient de benzină, de jumătate de litru, aproape plin. Sticla cu apă. Un cleşte. Două linguri. Puse obiectele în şir, pe jos. Mai erau cinci conserve mici, dintre care alese una de cârnaţi şi una de porumb şi le deschise cu un mic desfăcător de conserve, din cele folosite în armată, puse cutiile lângă foc şi priviră amândoi cum se înnegresc şi se curbează capacele. Când conserva de porumb începu să scoată aburi, le prinse pe amândouă cu cleştele şi le luă de lângă foc, apoi se-aplecară peste ele şi le mâncară încet, cu lingurile. Băiatului îi cădea capul în piept de somn.

După ce isprăviră de mâncat, îl duse pe băiat pe limba de prundiş de sub pod, sparse gheaţa subţire cu un băţ şi, îngenunchind amândoi, îl spălă pe faţă şi pe păr. Apa era atât de rece, încât băiatul plângea. Se duseră pe prundiş mai la vale, la apă mai curată, şi-l spălă din nou pe păr, cât de bine putea, şi-n cele din urmă se opri, pentru că băiatul gemea din pricina răcelii apei. Îl şterse cu pătura, stând îngenuncheat în lucirea focului, care făcea ca umbra scheletului podului să se spargă de palisada trunchiurilor de copaci ce se zăreau dincolo de pârâu. Asta-i copilul meu, îşi spuse. Spăl creierii unui mort din părul lui. Asta-i datoria mea. Îl înveli în pătură şi-l duse lângă foc.

Băiatul abia se putea ţine în capul oaselor. Bărbatul era cu ochii pe el, ca nu cumva să cadă în foc. Scobi adâncituri în nisip, pentru coapsele şi umerii băiatului, pregătindu-i astfel culcuşul, apoi se-aşeză, îl luă în braţe şi-i ciufuli părul în faţa focului, ca să-l usuce. Ca o miruire străveche. Aşa să fie. Evocă formele. Unde n-ai nimic altceva, născoceşte ceremonii şi dă-le viaţă.

Se trezi în miez de noapte din pricina frigului, se ridică şi mai rupse câteva vreascuri pentru foc. Conturul rămurelelor colorându-se pe cărbuni într-un portocaliu incandescent. Suflă în foc, să-l aţâţe, îl hrăni cu lemne şi se aşeză turceşte, sprijinit de piciorul de piatră al podului.

Blocurile de calcar grele, puse unele peste altele, fără mortar.

Deasupra capului, feroneria maronie din pricina ruginii, niturile bătute cu ciocanul, traversele de lemn, scândurile transversale. Nisipul pe care şedea era fierbinte la atingere, dar, dincolo de foc, noaptea era tăioasă din pricina frigului. Se ridică, trase un morman de vreascuri proaspete sub pod. Rămase ascultând. Băiatul nu se mişca. Se-aşeză lângă el şi-i mângâie părul blonziu şi încâlcit. Potir de aur, menit să găzduiască un zeu. Te rog, nu-mi spune cum se sfârşeşte povestea. Când privi din nou la întunericul de dincolo de pod, ningea.

Lemnele pe care le aveau pentru foc erau toate scurte, iar focul dura câte-o oră, poate niţel mai mult. Trase sub pod şi ce mai rămăsese din tufe şi-ncepu să rupă crengile, călcând pe ele şi frângându-le. Se gândea că zgomotul ar fi putut să-l trezească pe băiat, dar acesta nu se trezi. Lemnul umed sfârâia în flăcări, ninsoarea continua să cadă. A doua zi dimineaţa, aveau să vadă dacă erau sau nu urme pe drum. Prima fiinţă umană, în afară de băiat, cu care vorbise în mai bine de-un an. În sfârşit, fratele meu. Viclenia reptiliană din ochii aceia reci, spasmodici. Dinţii cenuşii, măcinaţi. Plini de resturi de carne omenească. Cel care, cu fiecare cuvânt rostit, a transformat lumea într-o minciună. Când se trezi din nou, ninsoarea se oprise şi zorii granulaţi dădeau contur pădurii nude de dincolo de pod, copacii desenându-se negri pe zăpadă. Zăcea ghemuit, cu mâinile între genunchi; se ridică, aţâţă focul, puse o conservă de sfeclă pe cărbuni. Băiatul stătea ghemuit pe pământ, urmărindu-l.

Zăpada proaspătă se-aşternuse în strat subţire peste tot în pădure, pe trunchiuri şi pe ramuri, în căuşul frunzelor, şi deja devenise gri din pricina cenuşii. Porniră cu pas întins spre locul unde-şi lăsaseră căruciorul, el puse rucsacul înăuntru şi împinse căruciorul spre drum. Nici o urmă. Se opriră s-asculte, în liniştea deplină. Apoi plecară, prin zloata cenuşie, băiatul mergând lângă el, cu mâinile-n buzunare.

Au mers aşa toată ziua, băiatul cufundat în muţenie. Până după-amiaza, zloata se topise de pe drum, iar până seara, asfaltul era uscat. Nu s-au oprit nici o clipă. Câţi kilometri? Cincisprezece, douăzeci. Obişnuiau să se joace pe drum de-a aruncatul discului, cu patru şaibe mari de oţel, pe care le găsiseră într-o feronerie, dar şi acestea dispăruseră, odată cu toate celelalte lucruri. În acea noapte, poposiră într-o ravenă, făcură focul la adăpostul unui mic prag de stâncă şi mâncară ultima conservă. O pusese până acum deoparte, pentru că era mâncarea preferată a băiatului, carne de porc şi fasole. O priviră cum clocoteşte încet între cărbuni, apoi bărbatul o scoase de-acolo cu cleştele şi amândoi mâncară în tăcere. Clăti cu apă conserva goală şi-o dădu co-

pilului ca s-o bea, şi cu asta, basta.

— Ar fi trebuit să fiu mai atent, spuse el.

Băiatul nu răspunse.

— Trebuie să vorbeşti cu mine.

— OK.

— Voiai să ştii cum arată băieţii răi. Acum ştii. Se poate întâmpla oricând. Treaba mea e să am grijă de tine. Dumnezeu m-a însărcinat să fac asta. O să ucid pe oricine se-atinge de tine. Înţelegi?

— Da.

Stătea acolo, înfofolit în pătură. După o vreme, îşi ridică privirile.

— Noi încă mai suntem băieţii buni? întrebă el.

— Da. Încă mai suntem băieţii buni. Şi întotdeauna vom fi. Da. Întotdeauna vom fi.

— OK.

A doua zi dimineaţa, ieşiră din ravenă şi se-aşternură din nou la drum. Îi meşterise băiatului un flaut, dintr-o trestie găsită pe marginea drumului, şi-acum îl scoase din buzunarul hainei şi i-l dădu. Băiatul îl luă fără un cuvânt. După o vreme, rămase în urmă şi, în scurt timp, bărbatul îl auzi cântând. O muzică fără formă, pentru epoca ce-avea să vină. Ori poate ultima melodie de pe pământ, invocată din cenuşile distrugerii sale. Bărbatul se întoarse şi se uită în urmă. Băiatul era total absorbit. Bărbatului i se păru că arată ca un copil adus de elfi, trist, solitar, anunţând sosirea unei trupe ambulante în comitat şi sat, fără să ştie că, în urma lui, actorii fuseseră mâncaţi de lupi.

Şedea turceşte în frunze, pe culmea unei creste, şi cerceta cu binoclul valea de la picioarele lor. Conturul unui râu, liniştit, parcă turnat în metal. Hornurile unei fabrici, din cărămidă întunecată. Acoperişuri de gresie. Un vechi turn de apă din lemn, legat în cercuri de fier. Nici o dâră de fum, nici un semn de viaţă. Luă binoclul de la ochi şi rămase cu privirile aţintite într-acolo.

— Ce vezi? zise băiatul.

— Nimic.

Îi întinse binoclul. Băiatul îşi trecu pe după gât cureaua şi duse aparatul la ochi, reglând claritatea. În jurul lor, nemişcare deplină.

— Văd fum, zise el.

— Unde.

— Peste clădirile alea.

— Care clădiri?

Băiatul îi dădu înapoi binoclul şi bărbatul îl regla din nou. Un fuior

aproape invizibil.

— Da, zise. Îl văd.

— Ce-ar trebui să facem, tati?

— Ar trebui să mergem să vedem ce e. Numai să fim atenţi. Dacă e o comunitate, înseamnă c-au făcut baricade. Dar s-ar putea să fie doar refugiaţi.

— Ca noi.

— Da. Ca noi.

— Dar dacă sunt băieţii răi?

— Va trebui să riscăm. Trebuie să găsim ceva de mâncare.

Lăsară căruciorul în pădure, traversară o şină de cale ferată şi coborâră o pantă abruptă, printre rugi de iederă neagră, moartă. Ţinea pistolul în mână.

— Stai lângă mine, zise.

Băiatul făcu întocmai. Înaintau pe străzi ca nişte genişti. Cvartal după cvartal. Un iz palid de fum lemnos în văzduh. Se refugiară într-un magazin, scrutară strada, dar nu se zărea nici o mişcare. Răscoliră prin gunoaie şi resturi. Sertare de fişet scoase şi aruncate pe jos, hârtii, cutii de carton umflate de apă. Nu găsiră nimic. Toate magazinele fuseseră jefuite cu ani în urmă, ferestrele aproape că nu mai aveau geamuri. Înăuntru era prea întuneric să vadă ceva. Urcară treptele zimţate de oţel ale unei scări rulante, băiatul ţinându-se de mâna lui. Câteva costume prăfuite atârnate de-un cuier. Se uitară după pantofi, dar nu găsiră. Cotrobăiră prin gunoaie, dar nu era nimic acolo ce le-ar fi putut fi de folos. Când se-ntoarseră, bărbatul luă hainele din cuier, le scutură de praf, le-mpături şi le puse pe braţ.

— Să mergem, zise.

Se gândi că poate totuşi mai scăpase ceva nefurat, dar nu găsi nimic. Mergeau târşâit prin gunoaiele de pe intervalul dintre rafturile unui magazin alimentar. Ambalaje vechi, hârtii şi cenuşa eternă. Trecu în revistă poliţele, căutând vitamine. Deschise uşa unei camere frigorifice, dar duhoarea acră de hoit năvăli afară din întuneric, aşa c-o închise iute. Se opriră în stradă. Bărbatul se uită la cerul cenuşiu. Vălătucii indistincţi ai respiraţiei lor. Băiatul era epuizat. Îl luă de mână.

— Trebuie să mai căutăm, spuse el. Trebuie să căutăm mai departe.

Casele de la marginea oraşului nu se dovediră mai generoase. Urcară treptele din spate ale unei case, intrară într-o bucătărie şi se-apucară să caute prin dulapuri. Uşile dulapurilor, larg deschise. O cutie de praf de copt. Se uită lung la ea. Cercetară sertarele unui bufet din sufragerie. Intrară în living. Suluri de tapet dezlipit risipite pe podea,

ca nişte documente străvechi. Îl lăsă pe băiat aşezat pe trepte, cu hainele în braţe, şi el urcă la etaj.

Totul mirosea a jilăveală şi putregai. În primul dormitor, un cadavru uscat, acoperit până la gât cu o cuvertură. Resturi de păr putred pe pernă. Apucă partea de la picioare a cuverturii, o trase brusc de pe pat, o scutură, o împături şi-o puse sub braţ. Cercetă birourile şi debaralele. O rochie de vară, pe un umeraş de sârmă. Nimic. Coborî la parter. Se întuneca. Îl luă pe băiat de mână şi ieşiră pe uşa din faţă, în stradă.

În vârful dealului, se întoarse şi cuprinse oraşul cu privirea. Întunericul cobora cu repeziciune. Întunericul şi frigul. Puse pe umerii băiatului două haine, care-l înghiţeau cu hanorac cu tot.

— Mi-e tare foame, tati.

— Ştiu.

— O să ne mai găsim lucrurile?

— Da. Ştiu unde sunt.

— Dar dacă le găseşte cineva?

— N-o să le găsească. Aşa sper şi eu. N-o s-o facă. Haide.

— Ce-a fost asta?

— N-am auzit nimic.

— Ascultă.

— N-aud nimic.

Ascultară. Apoi, în depărtare, auziră un câine lătrând. Se răsuci şi se uită spre oraşul tot mai întunecat.

— Un câine, zise.

— Un câine?

— Da.

— De unde-a apărut?

— Nu ştiu.

— N-o să-l omoram, nu-i aşa, tati?

— Nu. N-o să-l omoram.

Se uită în jos la băiat. Tremura sub haine. Se-aplecă şi-l sărută pe sprânceana încruntată.

— N-o să-i facem nici un rău câinelui, spuse. Îţi promit.

Dormiră într-o maşină parcată sub o pasarelă, cu toate hainele şi cuvertura puse peste ei. În întuneric şi în liniştea aceea, vedea fărâme de lumină apărând ici şi colo, pe ţesătura nevăzută a nopţii. Etajele mai înalte ale clădirilor erau toate întunecate.

— Acolo trebuie să cari apa pe scări. De-acolo poţi fi alungat cu fumigene.

— Ce mâncau oamenii ăia?

— Dumnezeu ştie.
Stăteau înfofoliţi, uitându-se pe geam.
— Cine-s ăia, tati?
— Nu ştiu.

Se trezi în noapte şi ascultă. Nu-şi amintea unde se află. Gândul îl făcu să zâmbească.
— Unde suntem? întrebă el.
— Ce-i, tati?
— Nimic. Totul e OK. Dormi.
— O să fie OK, nu-i aşa, tati?
— Da. O să fie.
— Şi n-o să ni se-ntâmple nimic rău.
— Aşa e.
— Pentru că noi ducem focul.
— Da. Pentru că noi ducem focul.

A doua zi dimineaţa cădea o ploaie rece. Bătea darabana pe maşină, chiar şi-acolo, sub pasarelă, şi dansa pe drum. Stăteau şi priveau afară, pe geamul ud. Când s-a domolit ploaia, trecuse o bună bucată din zi. Lăsară hainele şi cuvertura pe jos, lângă bancheta din spate, şi-o porniră înapoi pe drum, să cerceteze şi alte case. În văzduhul jilav, fum de lemne arse. N-au mai auzit câinele.
Găsiră nişte ustensile şi câteva articole de îmbrăcăminte. Un tricou gros. Nişte folii de plastic, pe care le puteau folosi drept prelată. Era sigur că sunt urmăriţi, dar nu zărea pe nimeni. Într-o cămară, găsiră un sac în care mai rămăsese nişte mălai, din care şobolanii se înfruptaseră din plin. Cernu mălaiul printr-o plasă de ţânţari, pe care rămase un pumn de răhăţei uscaţi, apoi aprinseră focul pe podeaua de ciment a verandei, făcură nişte turte de mălai şi le puseră la copt pe o tablă de aluminiu. Le mâncară încet, una câte una. Pe cele rămase le înveli într-o bucată de hârtie şi le vârî în rucsac.
Băiatul şedea pe trepte, când zări ceva mişcându-se în spatele casei de peste drum. Cineva se uita la el. Un băiat cam de vârsta lui, înfofolit într-o haină de lână mult prea mare pentru el, cu mânecile suflecate. Se ridică în picioare. Fugi în stradă şi mai departe, pe alee. Privi spre casă, apoi fugi până în fundul grădinii, printre buruieni uscate, până la un iaz negru, liniştit.
— Vino înapoi, strigă el. Nu-ţi fac nimic.
Stătea acolo şi plângea, când tatăl său traversă în goană strada şi-l

apucă de braţ.

— Ce faci? şuieră el. Ce-i în capul tău?

— E un băieţel, tati. E un băieţel.

— Nu-i nici un băieţel. Ce-i în capul tău?

— Ba e. L-am văzut.

— Ţi-am spus să nu te mişti din loc. Nu ţi-am spus? Acum trebuie să plecăm. Hai.

— Voiam doar să-l văd, tati. Voiam doar să-l văd.

Bărbatul îl luă de braţ şi porniră înapoi prin grădină. Băiatul plângea întruna şi se uita tot timpul în urmă.

— Hai, zise bărbatul. Trebuie să plecăm.

— Vreau să-l văd, tati.

— N-ai pe cine vedea. Vrei să mori? Asta vrei?

— Nu-mi pasă, spuse băiatul, plângând în hohote. Nu-mi pasă.

Bărbatul se opri. Se opri, se lăsă pe vine şi-l îmbrăţişă.

— Îmi pare rău, zise.

Să nu spui aşa ceva. N-ai voie să spui aşa ceva.

Se-ntoarseră pe străzile ude până la viaduct, îşi strânseră hainele şi cuvertura din maşină şi merseră mai departe, spre terasamentul căii ferate, pe care îl urcară, trecură peste şine, intrară în pădure, îşi luară căruciorul şi se-ndreptară spre şosea.

— Şi dacă băiatul ăla n-are pe nimeni care să aibă grijă de el? zise băiatul. Dacă n-are tătic?

— Sunt oameni acolo. Stăteau ascunşi.

Împinse căruciorul pe şosea şi se opri locului. În faţa lui, urmele lăsate de camion în cenuşa udă, abia vizibile, şterse de ploaie, dar încă acolo. Avea senzaţia că le simte mirosul. Băiatul îl trăgea de haină.

— Tati, spuse el.

— Ce-i?

— Mi-e frică pentru băieţelul ăla.

— Ştiu. Dar n-o să păţească nimic.

— Ar trebui să mergem să-l luăm de-acolo, tati. Să-l luăm de-acolo, să-l luăm cu noi. Am putea să-l luăm pe el şi-am putea să luăm şi câinele. Poate câinele-ar prinde ceva de mâncare.

— Nu putem.

— Şi i-aş da băieţelului ăluia jumătate din mâncarea mea.

— Încetează. Nu putem.

Plângea din nou.

— Ce-o să se-ntâmple cu băieţelul? hohoti el. Ce-o să se-ntâmple cu băieţelul ăla?

În amurg, se-aşezară la o răscruce şi bărbatul despături în drum fragmentele de hartă şi le studie. Puse degetul într-un punct.

— Iată-ne, zise el. Chiar aici.

Băiatul refuză să se uite. Bărbatul continuă să studieze labirintul încâlcit al şoselelor desenate cu roşu şi negru, ţinându-şi degetul pe joncţiunea unde socotea că se aflau ei. Ca şi când ar fi văzut propriile lor umbre ciucite acolo.

— Am putea să ne-ntoarcem, spuse băiatul încet. Nu-i chiar atât de departe. Nu-i prea târziu.

Într-un petic de pădure, în apropierea drumului, găsiră un loc uscat unde să-şi facă tabăra. Nu era însă nici un loc ferit unde s-aprindă focul, astfel încât să nu fie văzut, prin urmare renunţară la foc. Mâncară fiecare câte două turte de mălai şi se culcară ghemuiţi pe pământ, înveliţi cu hainele şi păturile. Îl luă pe copil în braţe şi, după o vreme, copilul încetă să mai tremure şi, după încă o vreme, adormi.

Câinele de care-şi aduce el aminte ne-a urmărit două zile. Am încercat să-l ademenesc să se-apropie, dar n-a vrut. Am făcut un laţ dintr-o sârmă, ca să-l prind. În pistol erau trei gloanţe. Nici unul de prisos. Ea a luat-o în jos pe drum. Băiatul s-a uitat după ea, apoi s-a uitat la mine, apoi la câine şi, deodată, a-nceput să plângă şi să mă implore să cruţ viaţa câinelui, iar eu i-am promis că n-o să-i fac nici un rău. Un biet schelet de câine, învelit în piele. A doua zi dispăruse. Asta-i câinele de care-şi aminteşte el. Nu-şi aminteşte de nici un băieţel.

Pusese un pumn de stafide uscate într-o cârpă. Le ţinea în buzunar, iar la prânz se-aşezară în iarba moartă de pe marginea drumului şi le mâncară. Băiatul îl privi.

— Asta-i tot ce-avem, aşa-i? întrebă el.

— Da.

— Şi-acum o să murim?

— Nu.

— Ce-o să facem?

— O să bem nişte apă. Apoi o să ne continuăm drumul la vale.

— OK.

Seara, o luară pe un câmp, încercând să găsească un loc unde-ar putea face focul ca să nu fie zărit din drum. Trăgeau căruciorul după ei, pe pământ. Atât de puţină făgăduinţă în ţara asta. Mâine vor găsi ceva de mâncare. Noaptea îi prinse pe un drum desfundat. O luară pe-un câmp şi se târâră înainte, spre un pâlc îndepărtat de copaci care se profilau despuiaţi şi negri pe ultima rămăşiţă a lumii vizibile. Când ajunseră acolo, noaptea era deplină. Îl luă pe băiat de mână şi, cu pi-

ciorul, adună ramuri şi frunze, apoi făcu focul. Pădurea era jilavă, dar el îndepărtă cu cuţitul coaja moartă şi aşeză vreascuri şi tufăriş cât mai aproape de foc, să se usuce. Apoi aşternu folia de plastic, scoase din cărucior hainele şi păturile, se descălţă, îi scoase şi băiatului încălţările ude şi noroioase şi şezură amândoi acolo, în tăcere, cu mâinile întinse spre foc. Se gândi ce-ar fi putut să spună, dar nu găsi nimic. Mai avusese şi înainte acest sentiment, dincolo de toropeala şi disperarea mută. Anume că lumea se micşora până la un miez crud de noţiuni nereductibile. Că denumirile lucrurilor urmau treptat aceste lucruri în uitare. Culorile. Numele păsărilor. Ale lucrurilor ce puteau fi mâncate. În cele din urmă, numele acelor lucruri pe care le credeai a fi adevărate. Mult mai fragile decât ar fi crezut. Cât oare dispăruse deja? Idiomul sacru, despuiat de referinţele sale şi, prin aceasta, de realitatea sa. Trăgându-se în jos ca ceva care încearcă să păstreze căldura. Şi, în timp, stingându-se cu o pâlpâire, pentru totdeauna.

Au dormit duşi toată noaptea, atât erau de obosiţi, iar dimineaţa focul era stins, o dâră neagră pe pământ. Îşi încălţă pantofii plini de noroi şi se duse să strângă lemne, suflând în pumni. Atât de frig. O fi noiembrie. Sau decembrie. Făcu din nou focul şi se duse până la marginea pădurii, iar acolo se opri şi cuprinse peisajul cu privirea. Câmpurile moarte. Un hambar în depărtare.

Merseră pe drumul de ţară, pe la poala unui deal, până într-un loc unde odată fusese o casă. Arsese de mult, scheletul ruginit al unei sobe în apa neagră din beci. Foi de tablă din acoperiş arse, zăcând îndoite pe câmp, unde le măturase vântul. În hambar, strânseră de pe podeaua colbuită a unui siloz de metal câţiva pumni de seminţe, pe care bărbatul nu putea să le identifice, şi le mâncară acolo, pe loc, cu praf cu tot. Apoi porniră pe câmp, spre drum.

***

Urmară un zid de piatră, prin dreptul a ceea ce mai rămăsese dintr-o livadă. Pomii în şiruri ordonate, răsuciţi, negri, crengile căzute în strat gros la pământ. Se opri şi privi spre câmpuri. Vânt de la răsărit. Cenuşa moale mişcându-se în fuioare. Oprindu-se. Mişcându-se din nou. Mai văzuse asta. Pete de sânge uscat pe iarba crescută pe mirişte, şerpuiri cenuşii de viscere acolo unde fuseseră spintecaţi cei ucişi, apoi duşi oareunde. Zidul din partea cealaltă – o friză de ţeste umane, toate cu acelaşi chip, uscate, supte, cu rânjete crispate şi ochi adânciţi în orbite. Purtau cercei de aur în urechile ca nişte săculeţi de piele şi, în vânt, părul

lor rar, numai smocuri, se răsucea pe tigve. Dinţii din alveole semănau cu nişte mulaje dentare, tatuaje grosolane făcute cu un glast artizanal, decolorate în lumina calică a soarelui. Păianjeni, săbii, ţinte. Un dragon. Sloganuri în rune, crezuri greşit ortografiate. Vechi cicatrice, brodate pe margini cu vechi motive. Capetele ce nu fuseseră despărţite de trup la întâmplare sfârşiseră jupuite de piele, tigvele dezvelite fuseseră vopsite şi mâzgălite pe frunte drept semnătură, iar unei tigve de os alb i se desenaseră suturile dintre oase cu cerneală, ca o schiţă de asamblare. Se uită peste umăr la băiat. Stătea lângă cărucior, în bătaia vântului. Se uită la iarba uscată, care tremura uşor, şi la şirurile de pomi negri şi contorsionaţi. Câteva zdrenţe aruncate de vânt în zid, totul cenuşiu ca cenuşa din jur. Merse încet de-a lungul zidului, trecând prin dreptul măştilor ca într-o ultimă inspecţie, sări un pârleaz şi se-ndreptă spre locul unde aştepta băiatul. Îl cuprinse cu un braţ pe după umeri.

— În regulă, zise. Să mergem.

Ajunsese să vadă un mesaj în fiecare asemenea ipostază a istoriei recente, un mesaj şi-un avertisment, iar tabloul masacraţilor şi devoraţilor chiar asta s-a dovedit a fi. Se trezi dimineaţa, se răsuci sub pătură şi privi spre drum, printre copaci, pe unde veniseră şi ei – tocmai la timp ca să zărească apărând mărşăluitorii, câte patru în rând. Îmbrăcaţi fiecare cum apucase, toţi purtând eşarfe roşii la gât. Roşii sau portocalii, dar cât mai aproape de roşu cu putinţă. Îşi puse mâna pe capul băiatului.

— Şşşşt, spuse el.

— Ce-i, tati?

— Oameni pe drum. Stai cu faţa-n jos. Nu te uita.

Nici un pic de fum de la focul stins. Căruciorul nu putea fi zărit. Se lipi şi mai mult de pământ şi rămase nemişcat, privind peste braţ. O armată în tenişi, tropăind. Cărând ţevi de vreo doi metri lungime, învelite în piele. Frânghii la încheieturile mâinilor. Unele ţevi erau străbătute de lanţuri, la capetele cărora erau fixate tot felul de obiecte, pe post de măciuci. Mărşăluiau zăngănind, cu un mers legănat, ca de marionete. Bărboşi, cu respiraţia aburindă răzbind prin măşti.

— Şşşt, spuse el. Şşşt.

Falanga ce-i urma ducea suliţe sau lănci împodobite cu panglici, lamele lungi fuseseră bătute din arcuri de camion, în cine ştie ce fierărie improvizată, undeva în interiorul ţării. Băiatul stătea pe burtă, cu faţa ascunsă de braţe, îngrozit. Treceau la vreo două sute de paşi depărtare de ei, pământul trepida uşor. Tropăiau. În urma lor, căruţe trase de sclavi puşi în hamuri, pline cu pradă de război, iar în spatele căruţelor, femeile, vreo douăsprezece, câteva însărcinate, şi la coadă un con-

tingent suplimentar de băieţei pentru desfrâu, îmbrăcaţi prea subţire, legaţi cu zgărzi în jurul gâtului şi înjugaţi doi câte doi. Toţi au trecut mai departe. Ei zăceau nemişcaţi, ascultând.

— S-au dus, tati?

— Da, s-au dus.

— I-ai văzut?

— Da.

— Erau băieţii răi?

— Da, erau băieţii răi.

— Sunt mulţi băieţi d-ăştia răi.

— Da, aşa e. Dar s-au dus.

Se ridicară, îşi scuturară hainele, ascultară liniştea din depărtare.

— Unde se duc, tati?

— Nu ştiu. Se mută din loc în loc. Nu-i semn bun.

— De ce nu-i semn bun?

— Pur şi simplu, nu-i. Trebuie să scoatem harta şi s-o cercetăm.

Traseră căruciorul dintre tufişurile cu care-l acoperiseră, îl ridicară, puseră înăuntru păturile şi hainele şi-l împinseră spre drum, unde se opriră, privind spre locul unde ultimul din acea hoardă zdrenţuită părea s-atârne ca o imagine imprimată pe retină, în văzduhul tulbure.

După-amiază începu din nou să ningă. Stăteau şi se uitau la fulgii palizi, cenuşii, care se cerneau din întunericul mohorât. Porniră din nou la drum. Un început de zloată pe suprafaţa întunecată a drumului. Băiatul tot rămânea în urmă, iar el se oprea şi-l aştepta.

— Ţine pasul cu mine, îi spuse.

— Mergi prea repede.

— O să merg mai încet.

Merseră mai departe.

— Iar nu vorbeşti.

— Ba vorbesc.

— Vrei să ne oprim?

— Tot timpul vreau să ne oprim.

— Trebuie să fim mai atenţi. Eu trebuie să fiu mai atent.

— Ştiu.

— O să ne oprim. Bine?

— Bine.

— Doar să găsim un loc.

— OK.

Ninsoarea cădea ca o cortină în jurul lor. Nu mai era chip să vadă ceva de nici o parte a drumului. Îl apucase din nou tuşea, iar băiatul

tremura şi amândoi, cot la cot, sub folia de plastic, împingeau căruciorul prin zăpadă, în cele din urmă, se opri. Băiatul tremura din toate încheieturile.

— Trebuie să ne oprim, spuse el.

— E foarte frig.

— Ştiu.

— Unde suntem?

— Unde suntem?

— Da.

— Nu ştiu.

— Dac-ar fi să murim, mi-ai spune?

— Nu ştiu. Dar n-o să murim.

Lăsară căruciorul răsturnat pe un câmp de rogoz, bărbatul luă hainele şi păturile învelite în prelată şi plecară.

— Ţine-te de haina mea, spuse el. Să nu-i dai drumul.

Mergând prin rogoz, ajunseră la un gard şi trecură de partea cealaltă, ţinând pe rând cu mâinile sârmele depărtate. Sârmele erau reci, scârţâiau în scoabe. Se-ntuneca repede. Merseră mai departe. Ajunseră la o pădure de cedri - copacii morţi, negri, dar încă bogaţi în ramuri îngreunau căderea zăpezii. Sub fiecare copac, un cerc preţios de pământ negru şi pat de ace.

***

Se opriră sub un copac, lăsară hainele şi păturile grămadă pe pământ, îl înveli pe băiat cu una dintre pături şi-ncepu să strângă morman acele uscate. Curăţă de zăpadă o palmă de pământ, ceva mai încolo, pentru ca focul să n-aprindă copacul, şi-aduse lemne de la ceilalţi copaci, frângând crengile şi scuturându-le de zăpadă. Când scapără bricheta sub grămada de vreascuri, focul se-aprinse imediat şi el ştiu că n-avea să ţină mult. Se uită la băiat.

— Trebuie să mă duc s-adun mai multe lemne, spuse. O să fiu în preajmă. OK?

— Unde-i preajma?

— Înseamnă că n-o să merg departe.

— OK.

Zăpada se aşternuse mai înaltă de-o palmă. Mergea anevoie printre copaci, trăgând crăcile căzute care se zăreau de sub zăpadă şi, până să strângă un braţ şi să se-ntoarcă la foc, nu mai rămăsese din el decât un cuibar de tăciuni sfârâitori. Azvârli crengile pe foc şi porni înapoi. Greu să

fii mai iute decât focul. Pădurea se afunda în întuneric, lumina flăcărilor nu răzbătea până departe. Dacă se grăbea, îl apuca ameţeala. Când se uită în urmă, băiatul se târa prin zăpadă, mai mult în patru labe, strângând ramuri şi adunându-le în braţe.

Ningea întruna, fără oprire. Una-două se trezea, se ridica din culcuş, aţâţa din nou focul. Desfăcuse prelata şi-o fixase cu un capăt ridicat sub copac, ca să reflecte căldura focului. Se uită la chipul băiatului, care dormea în lumina portocalie. Obrajii subţiri, mânjiţi de negreală, îşi stăpâni cu greu mânia. Inutil. Nu credea că băiatul o să mai fie-n stare să meargă. Chiar dacă se oprea ninsoarea, nu vor putea merge pe drum. Zăpada şopotea în liniştea din jur, scânteile se înălţau, păleau şi se stingeau în întunericul etern.

Aproape adormise, când auzi un trosnet în pădure, încă unul. Se ridică în capul oaselor. Din foc nu mai rămăseseră decât nişte flăcărui printre tăciuni. Ascultă. Trosnetul prelung, uscat, al crăcilor care se rup. Încă un trosnet. Se întinse spre băiat şi-l scutură.

— Scoală, zise el. Trebuie să plecăm.

Cu dosul mâinilor, se frecă la ochi, s-alunge somnul.

— Ce-i? întrebă. Ce s-a-ntâmplat, tati?

— Sus. Trebuie s-o luăm din loc.

— De ce?

— Copacii. Se prăbuşesc.

Băiatul se ridică şi privi disperat în jur.

— Linişteşte-te, zise bărbatul. Hai. Trebuie să ne grăbim.

Strânse şi înveli în prelată tot ce le servise drept pat. Îşi ridică privirile. Ninsoarea îi intra în ochi. Flăcăruile abia dacă mai pâlpâiau pe tăciuni, nu luminau defel, lemnele erau pe sfârşite, copacii se prăbuşeau peste tot în jurul lor, în beznă. Băiatul se ţinea strâns de el. Plecară de-acolo, iar el încercă să găsească în întuneric un loc fără zăpadă, însă într-un târziu renunţă, puse prelata pe jos, se aşezară, îşi traseră păturile peste cap şi-l strânse pe băiat lângă trupul său. Bufnetul copacilor care cădeau şi duduitul înfundat al mormanelor de zăpadă ce se spărgeau de pământ făceau pădurea să se cutremure. Îl ţinea strâns pe băiat şi-i spunea că totul va fi bine, că se va termina curând şi, după o vreme, chiar aşa se întâmplă. Canonada înfundată se stinse în depărtare. Încă una, singuratică, foarte departe. Apoi, nimic.

— Ce ţi-am zis, spuse el. Asta a fost tot, aşa cred.

Săpă un tunel pe sub unul dintre copacii căzuţi, scoţând zăpada cu braţele şi ţinându-şi mâinile îngheţate înăuntrul mânecilor. Traseră înăuntru aşternuturile şi prelata şi, în scurt timp, adormiră la loc, în ciuda

frigului năprasnic.

Când se crăpă de ziuă, se împinse pe sub prelata îngreunată de zăpadă, ca să iasă din vizuină. Se ridică şi se uită în jur. Ninsoarea încetase, cedrii zăceau în mormane de zăpadă şi crengi rupte, doar câteva trunchiuri rămăseseră în picioare, desenându-se despuiate şi parcă pârjolite în peisajul acela tot mai cenuşiu. Porni prin nămeţi, lăsându-l pe băiat să doarmă sub trunchi, ca un animal în hibernare. Zăpada aproape că-i ajungea la genunchi. Pe câmp, rogozul mort era aproape îngropat, zăpada ce-acoperise sârmele gardului părea un fierăstrău cu zimţi ascuţiţi, iar liniştea îţi tăia răsuflarea. Se sprijini de un par, tuşind. Nu prea mai ştia unde se află căruciorul, avea sentimentul că se prosteşte, că nu-i mai funcţionează capul cum trebuie. *Concentrează-te,* îşi zise. *Trebuie să gândeşti.* Când se răsuci să se ducă îndărăt, îl auzi pe băiat strigându-l.

— Trebuie să plecăm, zise. Nu putem rămâne aici.

Băiatul privea cu ochi goi troienele cenuşii.

— Haide.

Înaintară cu greu până la gard.

— Unde mergem? zise băiatul.

— Trebuie să găsim căruciorul.

Se oprise, cu mâinile vârâte la subsuorile hanoracului.

— Haide, zise el. Trebuie să mergi.

Abia înainta pe câmpul troienit. Zăpada era adâncă şi cenuşie. Un strat proaspăt de cenuşă o acoperea. Se mai chinui preţ de câţiva paşi, apoi se răsuci şi se uită în urmă. Băiatul căzuse. Aruncă păturile şi prelata cât colo, se duse înapoi şi-l ridică. Tremura tot. Îl luă în braţe şi-l strânse la piept.

— Îmi pare rău, zise. Îmi pare rău.

Le-a trebuit mult timp să găsească locul unde lăsaseră căruciorul. Îl trase din troian şi-l îndreptă, pescui rucsacul, îl scutură de zăpadă, îl deschise şi vârî înăuntru una dintre pături. Puse rucsacul, celelalte pături şi hainele în cărucior, îl ridică pe băiat şi-l aşeză peste ele, îi desfăcu şireturile şi-i scoase pantofii. Apoi scoase cuţitul şi se-apucă să taie una dintre haine, după care înveli picioarele băiatului. Folosi întreaga haină pentru asta, apoi tăie două pătrate mari din folia de plastic şi-i înveli picioarele cu ele de jos în sus, strângându-le şi legându-le în jurul gleznelor cu fâşii din căptuşeala mânecilor. Se dădu un pas îndărăt. Băiatul se uită în jos.

— Acum tu, tati, spuse el.

Îl înfofoli pe băiat cu o haină, apoi se-aşeză pe prelată, în zăpadă,

şi-şi înveli propriile picioare. Se ridică, îşi încălzi mâinile înăuntrul hanoracului, împacheta pantofii şi-i puse în rucsac, împreună cu binoclul şi camionul băiatului. Scutură prelata, o împături, o legă împreună cu celelalte pături deasupra rucsacului, pe acesta şi-l puse în spate, apoi aruncă o privire la ce se mai găsea în cărucior, dar asta era tot.

— Să mergem, spuse.

Băiatul aruncă şi el o ultimă privire spre cărucior, apoi îl urmă către drum.

Mersul era chiar mai anevoios decât îşi închipuise el. Într-o oră, nu făcuseră nici doi kilometri. Se opri şi se uită la băiat peste umăr. Băiatul se opri şi aşteptă.

— Crezi c-o să murim, nu-i aşa?

— Nu ştiu.

— N-o să murim.

— OK.

— Dar nu mă crezi.

— Nu ştiu.

— De ce crezi c-o să murim?

— Nu ştiu.

— Încetează cu „nu ştiu" ăsta.

— OK.

— De ce crezi c-o să murim?

— Pentru că n-avem nimic de mâncare.

— O să găsim ceva.

— OK.

— Cât crezi că rezistă omul fără mâncare?

— Nu ştiu.

— Dar tu ce crezi?

— Poate câteva zile.

— Şi dup-aia? Cazi mort?

— Da.

— Ei bine, nu cazi. Ţine mai mult de-atât. Avem apă. Ăsta-i cel mai important lucru. Fără apă, nu rezişti mult.

— OK.

— Dar nu mă crezi.

— Nu ştiu.

Îl privi atent. Aşa cum stătea acolo, cu mâinile în buzunarele hainei de stofă cu dungi subţiri, mult prea mare pentru el.

— Crezi că te mint?

— Nu.

— Dar crezi c-aş putea să te mint în privinţa morţii.

— Da.

— OK. S-ar putea. Dar n-o să murim.

— OK.

Cercetă cerul. Erau zile în care plafonul de cenuşă se subţia, iar acum, copacii rămaşi în picioare de-a lungul drumului aruncau o părelnică umbră pe zăpadă. Mergeau mai departe. Băiatul nu se simţea bine. Se opri, se uită la picioarele lui, legă plasticul mai strâns. Când zăpada va începe să se topească, va fi greu să-şi ţină picioarele uscate. Se opreau adesea să se odihnească. N-avea putere să-l ducă pe băiat în braţe. Se-aşezară pe rucsac şi mâncară câţiva pumni de zăpadă murdară. Spre după-amiază, începu să se topească. Trecură pe lângă o casă arsă, doar coşul de cărămidă rămăsese întreg, în curte. Erau pe drum de-o zi întreagă, dacă putea fi numită zi. Câteva ore, acolo, de lumină. Abia dacă merseseră vreo cinci kilometri.

Credea că drumul va fi atât de prost, încât nimeni nu se va încumeta să-l străbată, dar se înşela. Poposiră pentru noapte aproape în drum şi aprinseră un foc mare, trăgând ramuri moarte din zăpadă şi punându-le grămadă în flăcări, unde sfârâiau şi scoteau aburi. Tot degeaba. Puţinele pături pe care le aveau nu le ţineau de cald. Încercă să rămână treaz. Sărea din somn direct în şezut şi lovea cu palma în jurul său, căutând pistolul. Băiatul era atât de slab. Îl privi în timp ce dormea. Chip încordat, ochi duşi în fundul capului. O frumuseţe stranie. Se sculă şi puse mai multe lemne pe foc.

Ieşiră în drum şi se opriră. Urme în zăpadă. O căruţă sau alt vehicul cu roţi. Ceva cu anvelope, după urmele înguste. Între roţi, urme de cizme. Cineva trecuse pe întuneric, mergând spre sud. Cel mai târziu, la crăpatul zorilor. Mergând pe drum, noaptea. Căzu pe gânduri. Se luă atent după urme. Trecuseră la vreo cincisprezece paşi de foc, dar nici măcar nu încetiniseră să se uite. Privi în urmă, la drum. Băiatul îi cerceta chipul.

— Trebuie să părăsim drumul.

— De ce, tati?

— Vine cineva.

— Sunt băieţii răi?

— Da. Aşa mă tem.

— Ar putea să fie băieţii buni. Nu-i aşa?

Nu răspunse. Dintr-o veche obişnuinţă, se uită spre cer, dar n-avea ce vedea.

— Ce-o să facem, tati?

— Plecăm.
— Putem să ne-ntoarcem la foc?
— Nu. Haide. Probabil că n-avem mult timp.
— Mi-e foarte foame.
— Ştiu.
— Ce-o să facem?
— Trebuie să ne-ascundem. Să părăsim drumul.
— O să ne vadă urmele?
— Da.
— Ce-o să facem?
— Nu ştiu.
— O să ştie ce suntem?
— Cum adică?
— Dacă ne văd urmele, o să ştie ce suntem? Se uită la urmele lor mari şi rotunde, în zăpadă. O să-şi dea seama, zise. Apoi se opri.
— Trebuie să ne gândim. Hai înapoi la foc.
Se gândise să găsească în drum un loc unde zăpada se topise de tot, apoi însă îşi zise că, dacă urmele lor nu apăreau din nou dincolo de acel loc, nu le era de nici un ajutor. Aruncară zăpadă peste foc, merseră printre copaci, le dădură ocol şi se-ntoarseră. Mergeau repede, lăsând un labirint de urme, apoi porniră înapoi spre nord, prin pădure, fără să piardă din ochi drumul.

***

Locul pe care şi l-au ales era pur şi simplu cel mai înalt punct în care ajunseseră, oferindu-le o perspectivă spre nord, de-a lungul drumului, dar şi asupra propriilor urme. Întinse prelata pe zăpada udă şi-l înveli pe băiat în pături.
— O să-ţi fie frig, spuse. Dar poate că nu vom sta mult aici.
În decurs de-o oră, doi oameni trecură pe drum, aproape în fugă. După ce trecură, se ridică să se uite după ei. În aceeaşi clipă, cei doi se opriră şi unul dintre ei privi în urmă. Bărbatul îngheţă. Era învelit într-una dintre păturile cenuşii, greu să fie văzut, dar nu imposibil. Se gândi însă că poate simţiseră miros de fum. Stăteau şi vorbeau. Apoi îşi văzură de drum. El se aşeză.
— E-n regulă, zise. Trebuie doar să mai aşteptăm. Dar cred că e-n regulă.
De cinci zile nu mai mâncaseră nimic, iar de dormit, dormiseră puţin şi, în această situaţie, ajunseră la o casă de la marginea unui orăşel,

cândva impunătoare, situată pe o colină, mai sus de drum. Băiatul se opri, ţinându-l de mână. Zăpada aproape se topise pe asfalt şi pe câmpurile şi pădurile dinspre sud. Stăteau în drum. Plasticul ce le învelise picioarele se rupsese de mult, picioarele le erau ude şi îngheţate. Casa era înaltă, impozantă, coloane dorice albe pe toată faţada. Într-o parte, o *porte-cochère**. O alee cu pietriş, ce făcea o buclă pe o pajişte cu iarbă uscată. Ciudat, ferestrele erau intacte.

— Ce-i locul ăsta, tati?

— Şşşt. Să stăm şi s-ascultăm.

Nu se-auzea nimic. Doar vântul făcea să foşnească ferigile moarte de pe marginea drumului. Un scârţâit îndepărtat. Uşă ori oblon.

— Cred c-ar trebui s-aruncăm o privire.

— Tati, hai să nu ne ducem acolo.

— Nu-i nici o problemă.

— Nu cred că trebuie să ne ducem acolo.

— Nu-i nici o problemă. Trebuie s-aruncăm o privire.

Se apropiară încet, venind pe alee. Nici o urmă pe peticele de zăpadă aproape topită. Un gard înalt, de lemn-câinesc uscat. Un vechi cuib de pasăre, adăpostit în plasa lui neagră. Se opriră în curte şi cercetară faţada. Cărămida din care era construită casa fusese făcută din pământul pe care se afla aceasta. Tencuiala scorojită, desprinsă în fâşii lungi de pe coloane şi de pe scafele îndoite. O lampă care atârna de un lanţ lung, deasupra capetelor lor. Băiatul se lipi de el, când urcară treptele. Una dintre ferestre era întredeschisă şi, prin deschizătură, ieşea un şnur, traversa veranda şi se pierdea în iarbă. Îl luă pe băiat de mână şi traversară veranda. Sclavi munciţi călcaseră odată pe scândurile acelea, ducând mâncare şi băutură pe tăvi de argint. Se apropiară de fereastră şi se uitară înăuntru.

— Şi dacă-i cineva aici, tati?

— Nu-i nimeni aici.

— Mai bine mergem, tati.

— Trebuie să găsim ceva de mâncare. N-avem de ales.

— Am putea găsi în altă parte.

— O să fie bine. Hai.

*Portic (*lb.fr.*).

Scoase pistolul de la brâu şi-ncercă uşa. Se deschise spre interior, încet, pe marile ei balamale de alamă. Se opriră să asculte. Apoi păşiră

într-un foaier larg, pardosit cu dale de marmură albă şi neagră, dispuse alternativ. O scară masivă, care urca. Pe pereţi, tapet cu decoraţiuni Morris, pătat de apă, atârnând dezlipit. Tavanul din ipsos avea umflături mari, iar stucatura cu denticule, îngălbenită, se îndoise şi, pe alocuri, se desprinsese în partea de sus a pereţilor. La stânga, dincolo de un prag, se vedea un bufet mare, din lemn de nuc, aflat în ceea ce probabil fusese sufrageria. Uşile şi sertarele dispăruseră, dar restul piesei era mult prea masiv ca să poată fi pus pe foc. Stăteau în prag. La o fereastră dintr-un colţ al încăperii, un adevărat morman de haine, îngrămădite pe pervaz. Haine şi încălţări. Curele. Jachete. Pături şi vechi saci de dormit. Va avea destul timp mai târziu să se gândească la asta. Băiatul îl ţinea de mână. Era înspăimântat. Traversară foaierul spre încăperea aflată în partea cealaltă, intrară, se opriră. Un şemineu cu cărămida netencuită la vedere, acolo unde poliţa şi cadrul de lemn fuseseră smulse şi puse pe foc. Pe podea, în faţa şemineului, erau aranjate saltele şi aşternuturi.

— Tati, spuse băiatul.

— Şşşt, spuse el.

Cenuşa era rece. În jur, câteva oale înnegrite de funingine. Se lăsă pe vine şi luă una în mână, o adulmecă, o puse la loc. Se ridică, se uită pe fereastră, afară. Iarbă cenuşie, călcată în picioare. Zăpadă cenuşie. Şnurul care trecea prin fereastră era legat de un clopoţel de alamă, iar clopoţelul era fixat de o grindă de lemn, bătută în cuie deasupra ferestrei. Ţinându-l pe băiat de mână, o luară pe un coridor din spate, îngust, care ducea în bucătărie. Grămezi de gunoaie peste tot. O chiuvetă pătată de rugină. Miros de mucegai şi excremente. Intrară într-o cămăruţă alăturată, probabil o cămară.

În podeaua acestei cămăruţe era o uşă sau un chepeng, încuiat cu un lacăt mare, făcut din plăci de oţel lipite una de alta. Rămase cu privirile la el.

— Tati, spuse băiatul. Mai bine plecăm. Tati.

— Lacătul ăsta nu-i pus aici degeaba.

Băiatul îl trase de mână. Îi venea să plângă.

— Tati?

— Trebuie să mâncăm.

— Nu mi-e foame, tati. Nu mi-e foame.

— Trebuie să găsim un levier sau ceva.

Ieşiră pe uşa din spate, băiatul ţinându-se strâns de el. Bărbatul vârî pistolul la brâu, apoi stătu şi se uită prin curte. O alee de cărămidă şi silueta contorsionată şi sârmoasă a ceea ce odată fusese un gard de cimişir. În curte era o grapă de fier, veche, proptită pe nişte piloni făcuţi

din cărămizi suprapuse, iar între barele ramei, cineva vârâse o căldare din fontă de patruzeci de galoane, din cele folosite odată pentru topirea unturii de porc. Sub căldare, cenuşa unui foc şi lemne înnegrite. Ceva mai încolo, deoparte, un căruţ cu roţi de cauciuc. Vedea toate astea şi nu le vedea. În capătul celălalt al curţii, o veche afumătoare din lemn şi un şopron pentru unelte. Traversă curtea, mai mult trăgându-l pe băiat după el, şi-ncepu să caute printre uneltele puse într-un butoi, sub acoperişul şopronului. Găsi un hârleţ cu coadă lungă şi-l cântări în mână.

— Vino, zise.

Ajuns în casă, ciopli lemnul în jurul scoabei de care era fixat belciugul, împinse hârleţul sub scoabă şi apăsă coada hârleţului. Scoaba era fixată de scânduri cu şuruburi, astfel că se desprinse cu lacăt cu tot. Vârî lama hârleţului sub marginea scândurilor, se opri şi scoase bricheta. Apoi se urcă pe coada hârleţului, săltă marginea chepengului, se aplecă şi-l prinse cu mâinile.

— Tati, şopti băiatul.

Se opri.

— Ascultă-mă, zise el. Încetează, auzi. Murim de foame. Înţelegi?

Apoi ridică chepengul şi-l lăsă în jos în spate, pe podea.

— Aşteaptă-mă aici, zise.

— Merg cu tine.

— Credeam că ţi-e frică.

— Mi-e frică.

— OK. Dar stai chiar în spatele meu.

Începu să coboare treptele de lemn negeluit. Îşi aplecă puţin capul şi aprinse bricheta, apoi roti flacăra prin întuneric, parcă ar fi făcut un gest de ofrandă. Rece, jilav. O duhoare cumplită. Băiatul se ţinea strâns de haina lui. Vedea o parte din zidul de piatră. Podea de lut. O saltea veche, cu pete întunecate. Se aplecă de spate, coborî încă o treaptă, întinse în faţă mâna cu bricheta. Înghesuiţi unii în alţii, lângă peretele din fund, oameni în pielea goală, bărbaţi şi femei, toţi încercând să se-ascundă, ferindu-şi feţele cu mâinile. Pe saltea zăcea un bărbat care nu mai avea picioare de la şolduri în jos, iar cioturile erau negre, arse. Mirosul era pestilenţial.

— Isuse, şopti el.

Apoi, unul câte unul, se întoarseră şi-şi mijiră ochii în lumina aceea jalnică.

— Ajută-ne, şoptiră. Te rugăm, ajută-ne.

— Cristoase, spuse el. Ah, Cristoase.

Se răsuci, îl apucă pe băiat.

— Iute, spuse. Iute.

Scăpase bricheta. N-avea vreme s-o caute. Îl împinse pe băiat în sus, pe scări.

— Ajută-ne, strigau ei.

— Iute. Pentru Dumnezeu, iute.

Îl împinse pe băiat prin chepeng, iar acesta căzu lat pe podea. Ieşi, prinse chepengul, îl trase în sus şi-l lăsă să cadă, se răsuci să-l ridice pe băiat, dar acesta se ridicase şi ţopăia pe loc, aşa cum făcea de câte ori îi era groază.

— Pentru numele lui Dumnezeu, vino odată, şuieră el.

Dar băiatul arăta spre fereastră şi, când se uită, îngheţă. Patru bărboşi şi o femeie veneau, peste câmp, spre casă. Îl prinse pe băiat de mână.

— Cristoase, spuse. Fugi. Fugi.

Ţâşniră spre uşa din faţă şi în jos, pe scări. Când ajunseră la jumătatea aleii, îl trase pe băiat spre câmp. Se uită în urmă. Erau pe jumătate ascunşi de rămăşiţele gardului de lemn-câinesc, dar ştia că aveau un avans de numai câteva minute, poate nici atât. La capătul câmpului, se năpustiră într-un desiş de trestii, ieşiră în drum, îl trecură şi intrară în pădurea de pe partea cealaltă. Îl strânse pe băiat şi mai tare de încheietura mâinii.

— Fugi, şopti el. Trebuie să fugim.

Se uită în urmă, spre casă, dar nu vedea nimic. Dacă ar veni pe alee, la vale, l-ar vedea fugind cu băiatul printre copaci. A sosit clipa. A sosit clipa. Căzu la pământ şi-l trase pe băiat la piept.

— Şşşt, spuse. Şşşt.

— O să ne omoare? Tati ?

— Şşşt.

Zăcură în frunze şi-n cenuşă, cu inimile bătându-le nebuneşte. Îi venea să tuşească. Va trebui să-şi pună mâna la gură, dar băiatul i-o ţinea strâns, cu nici un chip nu-i dădea drumul, iar în cealaltă ţinea pistolul. Trebuia să se concentreze ca să-şi înăbuşe tuşea şi-n acelaşi timp încerca să asculte. Îşi împinse bărbia printre frunze, ca să vadă.

— Ţine capul jos, şopti el.

— Vin?

— Nu.

Se târâră încet prin frunze spre ceea ce părea să fie o scobitură în pământ. Ascultă, ţinându-l pe băiat lipit de sol. Îi auzea vorbind în drum. Voce de femeie. Apoi îi auzi păşind prin frunzele uscate. Luă mâna băiatului şi-i puse cu forţa revolverul în ea.

— Ia-l, şopti el. Ia-l.

Băiatul era îngrozit. Îl cuprinse cu braţul şi-l îmbrăţişa. Un trup atât de subţire.

— Nu te teme, îi spuse. Dacă te găsesc, va trebui s-o faci. Înţelegi? Şşşt. Nu plânge. M-auzi? Ştii cum să faci. Îl bagi în gură şi-l îndrepţi în sus. O faci repede şi cu putere. Înţelegi? Nu mai plânge. Înţelegi?

— Cred că da.

— Nu. Înţelegi?

— Da.

— Spune da, înţeleg, tati.

Se uită în jos la el. Nu vedea decât groază. Îi luă arma.

— Nu, nu înţelegi, spuse.

— Nu ştiu ce să fac, tati. Nu ştiu ce să fac. Tu unde-o să fii?

— E-n regulă.

— Nu ştiu ce să fac.

— Şşşt. Sunt aici, cu tine. N-o să te părăsesc.

— Promiţi.

— Da. Promit. Voiam să fug. Să-ncerc să-i duc de-aici. Dar nu te pot părăsi.

— Tati?

— Şşşt. Stai culcat.

— Mi-e atât de frică.

— Şşşt.

Stăteau acolo, ascultând. Poţi s-o faci? Când va veni timpul? Când va veni timpul, nu va mai fi timp. Acum e timpul. Blesteamă-l pe Dumnezeu şi mori. Şi dacă revolverul nu se declanşează? Ai putea zdrobi căpşorul ăsta atât de drag? Există în tine o asemenea fiinţă, despre care tu nu ştii nimic? Poate exista? Ţine-l în braţe. Pur şi simplu. Sufletul e iute. Trage-l spre tine. Sărută-l. Iute.

Aşteptă. Ţinând în mână micul revolver nichelat. Îi venea să tuşească. Se concentra cu toată puterea minţii să-şi stăpânească tuşea. Încercă să asculte, dar nu distingea un sunet.

— N-o să te părăsesc, şopti el. N-o să te părăsesc niciodată. Înţelegi?

Stătea întins în frunze, îmbrăţişându-l strâns pe copilul care tremura. Cu mâna încleştată pe revolver. Cât a ţinut lungul amurg şi până la căderea nopţii. Rece, fără stele. Întuneric binecuvântat. Începea să creadă că au o şansă.

— Trebuie doar să aşteptăm, şopti el.

Atât de frig. Încercă să gândească, dar mintea lui plutea. Era atât de

slăbit. Toată vorbăria lui despre fugă. Nu putea fugi. Când întunericul coborî deplin în jurul lor, desfăcu legăturile rucsacului, trase afară păturile şi le întinse peste băiat şi, curând, băiatul adormi.

Noaptea, auzi ţipete înfiorătoare răsunând dinspre casă şi-ncercă s-acopere cu mâinile urechile băiatului, dar, după o vreme, ţipetele încetară. Rămase nemişcat, ascultând. Când trecuseră prin desişul de trestie, văzuse o ladă. Ceva ca o casă de păpuşi. Îşi dădu seama că acolo stăteau ei la pândă, lângă drum. Aşteptând şi sunând clopoţelul din casă, pentru a-şi chema complicii. Moţăi, se trezi. Vine cineva? Paşi în frunze. Nu. Doar vântul. Nimic. Se ridică şi privi spre casă, dar nu vedea decât întuneric. Îl zgâlţâi pe băiat să se trezească.

— Haide, zise. Trebuie să plecăm.

Băiatul nu răspunse, dar ştia că e treaz. Trase păturile, le strânse şi le legă de rucsac.

— Haide, şopti el.

Porniră prin pădurea întunecată. Undeva, dincolo de vălul de cenuşă, era luna, copacii abia se distingeau. Umblau clătinându-se, parcă erau beţi.

— Dacă ne găsesc, o să ne ucidă, aşa-i, tati?

— Şşşt. Gata cu vorba.

— Aşa-i, tati?

— Şşşt. Da. Da, o să ne ucidă.

***

N-avea habar încotro o apucaseră şi teama lui era că se învârteau în cerc şi că vor ajunge înapoi la casă. Încercă să-şi amintească dacă ştia ceva despre asta sau era doar o legendă. În ce direcţie o apucă oamenii rătăciţi? Poate că depinde de emisferă. Sau dacă eşti dreptaci ori stângaci. În cele din urmă, renunţă să se mai gândească la asta. La ideea că ar exista ceva ce-ar putea fi îndreptat. Mintea îl trăda. Fantoma despre care nu se mai auzise nimic, de-o mie de ani, trezindu-se încet din somn. Îndreaptă asta, dacă poţi. Băiatul abia se mai putea ţine pe picioare. Ceru să fie luat în braţe, împiedicându-se şi molfăind cuvintele, şi bărbatul îl ridică, iar el adormi instantaneu pe umărul său. Ştia că nu-l putea duce multă vreme.

Se trezi în întunericul pădurii, printre frunze, tremurând violent. Se ridică în capul oaselor şi bâjbâi după băiat. Atinse cu mâna coastele lui slăbănoage. Căldură şi mişcare. Bătăile inimii.

Când se trezi din nou, se luminase destul ca să vadă. Dădu la o parte

pătura, se ridică şi aproape căzu. Îşi recapătă echilibrul şi-ncercă să distingă ceva în jur, în pădurea cenuşie. Cât de departe ajunseseră? Urcă în vârful colinei, se-aşeză pe vine şi privi cum sporeşte ziua. Zorii zgârciţi, lumea rece, lipsită de limpezime. În depărtare, ceva ce părea a fi o pădure de pini dezgolită, neagră. O lume fără culoare, făcută din sârmă şi crep. Se-ntoarse, îl ridică pe băiat şi-l ajută să şadă în capul oaselor. Capul îi cădea în piept.

— Trebuie să plecăm, îi spuse. Trebuie să plecăm.

Traversă câmpul cu el în braţe, oprindu-se să-şi tragă sufletul la fiecare cincizeci de paşi număraţi. Când ajunse la pini, îngenunche, îl întinse pe covorul grunjos de ace, îl acoperi cu păturile şi rămase aşa, privindu-l. Arăta ca şi când scăpase dintr-un lagăr de exterminare. Lihnit de foame, sfârşit, bolnav de frică. Se-aplecă, îl sărută, se ridică şi se duse până la marginea pădurii, apoi dădu un ocol locului, să se încredinţeze că erau în siguranţă.

De partea cealaltă a câmpului, spre sud, văzu silueta unei case şi a unui grajd. Dincolo de copaci, curba unui drum. O alee lungă, acoperită de iarbă moartă. Iederă moartă de-a lungul unui zid de piatră, o cutie poştală, un gard mărginind drumul, copaci morţi, dincolo de el. Rece, tăcut. Învăluit în ceaţa neagră-cenuşie. Se-ntoarse şi se-aşeză lângă băiat. Disperarea îl împinsese la o asemenea nesăbuinţă şi ştia că nu va mai putea face asta. Indiferent ce se întâmpla.

Băiatul n-o să se trezească multe ore de-acum încolo. Dar, dacă s-ar trezi, l-ar cuprinde frica. S-a mai întâmplat şi înainte. Se gândi să-l trezească, dar ştia că aşa n-o să-şi amintească nimic. Îl învăţase să rămână pitit în pădure, ca un ied. Cât timp? În cele din urmă, luă pistolul de la brâu şi-l puse lângă băiat, sub pături, apoi se ridică şi porni la drum.

Ajunse la grajd, coborând dealul aflat mai sus de el, oprindu-se ca să cerceteze locul şi s-asculte. Trecând la vale prin ce mai rămăsese dintr-o veche livadă de meri, buturugi negre şi cioturoase, iarbă moartă, înaltă până la genunchi. Se opri în uşa grajdului şi ascultă. Lumină palidă, piezişă. Înainta de-a lungul despărţiturilor pline de colb. În mijlocul grajdului, se opri din nou şi ascultă, însă nu se auzea nimic. Urcă scara spre pod, dar se simţea atât de slăbit, încât nu era sigur c-o să ajungă până sus. Traversă podul până-n celălalt capăt, se uită pe fereastra înaltă, din partea din faţă a grajdului, la priveliştea de jos, la pământul parcelat, mort şi cenuşiu, la gard, la drum.

În pod erau baloturi de paie, aşa că se aşeză pe vine şi culese un pumn de grăunţe şi, stând aşa, le mestecă. Rele la gust, uscate, prăfoase. O fi rămas ceva substanţe nutritive în ele. Se ridică şi rostogoli

două baloturi pe podea, apoi le-mpinse prin deschizătură jos, în grajd. Două bufnituri în praf. Se-ntoarse la ferestruică şi cercetă îndelung ce se vedea din casă, dincolo de colţul hambarului. Apoi coborî scara.

Iarba dintre casă şi hambar nu părea călcată-n picioare. Merse spre verandă. Plasa ce proteja veranda era ruginită şi atârna pe alocuri. O bicicletă de copil. Uşa de la bucătărie era deschisă, iar bărbatul traversă veranda şi se opri în prag. Lambriul din placaj ieftin, ondulat de umezeală. Desprins şi căzut prin încăpere. O masă roşie, de teflon. Traversă încăperea şi deschise frigiderul. Era ceva pe unul dintre rafturi, învelit într-o blană gri. Închise uşa. Gunoi peste tot. Luă o mătură din colţ şi răscoli mormanele cu coada. Se cocoţă pe bufet şi pipăi prin praful de pe dulapuri. O capcană pentru şoareci. Un pachet de ceva. Suflă praful. Pudră cu aromă de struguri, din care se făcea suc. Puse pachetul în buzunarul hainei.

Cercetă casa, încăpere cu încăpere. Nu găsi nimic. O lingură în sertarul unei noptiere. Și-o vârî în buzunar. Se gândi că poate găseşte ceva haine în vreun dulap, sau aşternuturi, dar nu erau de nici unele. Ieşi şi se duse-n garaj. Răscoli printre unelte. Greble. O lopată. Pe o poliţă, borcane pline de cuie şi şuruburi. Un cutter. Se uită la el în lumină, îi cercetă lama ruginită şi-l puse la loc. Apoi îl luă din nou. Dintr-o cutie de cafea, scoase o şurubelniţă şi-i desfăcu mânerul. Înăuntru erau patru lame noi. Scoase lama veche, o puse pe poliţă, fixă o lamă nouă şi înşuruba la loc mânerul, trase lama înăuntru şi vârî cutterul în buzunar. Apoi luă şi şurubelniţa şi o băgă în buzunar.

Ieşi şi se îndreptă din nou spre grajd. Avea la el o cârpă, pe care intenţiona s-o folosească pentru a strânge grăunţele din baloturile de paie, dar, când ajunse la grajd, se opri şi-ascultă vântul. Un scârţâit de tablă de aluminiu undeva sus, pe acoperiş, deasupra lui. Încă stăruia un miros de vite în grajd şi, cum stătea acolo, se gândi la vite şi deodată-şi dădu seama că pieriseră toate. Aşa era oare? Poate că, pe undeva, mai era o vacă de care se-ngrijea cineva şi-i dădea să mănânce. Oare? Cu ce s-o hrănească? Pentru ce s-o ţină în viaţă? Dincolo de uşa deschisă, iarba moartă foşnea uscat în vânt. Ieşi, se opri să se uite peste câmpuri, la pădurea de pini unde dormea băiatul lui. O apucă prin livadă şi se opri din nou. Călcase pe ceva. Făcu un pas îndărăt, îngenunche, dădu iarba la o parte cu mâinile. Era un măr. Îl luă de jos, îl ţinu în lumină. Tare, maroniu, zbârcit. Îl şterse cu cârpa şi muşcă din el. Îl mancă până la ultima fărâmă, cu sâmburi cu tot. Îi rămase doar codiţa, între degetul mare şi arătător, pe care-o lăsă să cadă. Merse mai departe, călcând uşor prin iarbă. Picioarele încă îi erau învelite în zdrenţe şi-n plasticul

ferfeniţit, aşa că se-aplecă, le dezlegă, vârî învelitorile în buzunar şi-şi continuă desculţ drumul printre şirurile de pomi. Până s-ajungă în capătul de jos al livezii, mai găsi patru mere, pe care le vârî în buzunar, apoi se-ntoarse. Luă la rând şirurile, desenând în iarbă un adevărat labirint de urme. Avea mai multe mere decât putea duce. Scormonea în jurul trunchiurilor şi-şi umplea buzunarele, apoi îngrămădi mere în glugă, la ceafă, şi-şi vârî mere în mâneci şi la piept. Le lăsă să cadă grămadă în uşa hambarului, apoi se-aşeză şi-şi înveli picioarele îngheţate.

În vestibulul de lângă bucătărie, zărise un coş vechi de nuiele, plin de borcane pentru conserve. Trase coşul pe podea, scoase borcanele, îl răsturnă, îl bătu pe fund, ca să cadă toată murdăria. Se opri. Ce văzuse? O ţeava de scurgere. Un spalier. Serpentina neagră a unei viţe moarte coborând pe el asemenea unei curbe de productivitate pe un grafic. Se ridică, traversă bucătăria, ieşi în curte şi rămase pe loc, cercetând casa. Ferestrele reflectau ziua cenuşie, fără nume. Ţeava cobora pe la colţul verandei, încă ţinea coşul în mână, aşa că-l puse jos, în iarbă, şi urcă înapoi scările. Ţeava cobora de-a lungul stâlpului din colţ şi intra într-un rezervor de beton. Dădu la o parte de pe capac gunoiul şi câteva bucăţi putrezite de plasă contra ţânţarilor. Intră din nou în bucătărie, luă mătura, ieşi, mătură bine capacul, puse mătura în colţ, prinse capacul rezervorului şi-l ridică. Înăuntru se afla o tavă plină cu o mâzgă umedă şi cenuşie, scursă de pe acoperiş, amestecată cu un compost de frunze veştede şi rămurele. Ridică tava şi-o puse pe jos. Sub tavă, pietriş alb. Dădu pietrişul la o parte cu mâna. Dedesubt, rezervorul era plin de cărbuni, bucăţi întregi de trunchiuri şi ramuri, copii carbonizate ale copacilor. Puse tava la loc. În podea era un inel de alamă coclită. Se întinse, luă mătura şi îndepărtă cenuşa. Dungi lăsate de fierăstrău pe scânduri. Mătură bine scândurile, îngenunche, îşi vârî degetele prin inel şi ridică chepengul. Acolo jos, în întuneric, se găsea o cisternă plină de apă, atât de dulce, încât îi simţea mirosul. Se-aşeză cu faţa-n jos pe podea şi întinse mâinile. Abia atingea apa cu vârfurile degetelor. Se trase mai în faţă, întinse din nou mâinile şi scoase pumnii plini de apă, pe care-o mirosi, o gustă, apoi o bău. Rămase acolo multă vreme, scoţând apă şi ducând-o la gură, pumn după pumn. În amintirile sale, nimic mai bun, niciodată.

Se întoarse în vestibul şi reveni cu două borcane şi o strachină veche, de email albastru. Şterse strachina, o cufundă şi-o umplu cu apă pe care-o folosi ca să spele borcanele. Se întinse din nou şi cufundă unul dintre borcane până când se umplu, apoi îl scoase şiroind. Apa era atât

de limpede. O ţinu în lumină. Doar o bucăţică de sediment răsucindu-se în borcan, după o axă hidraulică lentă. Înclină borcanul, bău, bău încet, aproape toată apa. Stătea acolo cu burta umflată. Ar fi putut să bea şi mai mult, dar n-o făcu. Vărsă restul în celălalt borcan, îl clăti, apoi umplu ambele borcane, lăsă capacul de lemn peste deschizătura cisternei, se ridică şi, cu buzunarele pline de mere şi ducând cele două borcane cu apă, porni peste câmp, spre pădurea de pini.

Lipsise mai mult decât intenţionase, aşa că grăbi pasul cât putea, cu apa legănându-se şi bolborosind în punga zbârcită a stomacului său. Se opri să se odihnească, porni mai departe. Când ajunse în pădure, băiatul nu părea să se fi mişcat, aşa că îngenunche, aşeză borcanele pe acele uscate, luă pistolul şi-l puse la brâu, apoi rămase pur şi simplu acolo, uitându-se la copil.

Îşi petrecură după-amiaza înveliţi în pături, mâncând mere. Sorbind apă din borcane. Scoase din buzunar pachetul de praf de struguri, îl rupse şi-i turnă conţinutul într-un borcan, amestecă şi i-l dădu băiatului.

— Ai făcut treabă bună, tati, zise el.

Bărbatul se culcă, băiatul stătu de pază, iar seara îşi despachetară pantofii, îi încălţară şi merseră la fermă, unde strânseră şi restul de mere.

Umplură trei borcane cu apă şi le puseră capacele duble cu filet pe care bărbatul le găsise într-o cutie plină, aflată pe o poliţă, în vestibul. Înveli totul cu una dintre pături şi-o vârî în rucsac, pe care-l aburcă în spinare. Stătură în prag şi priviră cum se retrage lumina de peste lume, la apus. Apoi coborâră pe alee şi, ajunşi în drum, porniră mai departe.

Băiatul se ţinea de haina lui, iar el mergea pe marginea drumului, încercând prudent asfaltul în întuneric. În depărtare se-auzea tunetul şi, după o vreme, în faţa lor apărură câteva scăpărări stinse. Scoase folia de plastic din rucsac, dar ce mai rămăsese din ea abia dacă-i acoperea şi, după o vreme, începu să plouă. Mergeau împiedicat, unul lângă altul. N-aveau unde să se ducă. Îşi puseseră glugile pe cap, dar hanoracele se udaseră şi se îngreunau tot mai tare. Se opri în drum şi încercă să aranjeze mai bine prelata. Băiatul tremura ca scuturat de friguri.

— Îngheţi, nu-i aşa?

— Da.

— Dacă ne oprim, o să ni se facă foarte frig.

— Mi-e foarte frig şi-acum.

— Ce vrei să facem?

— Putem să ne oprim?

— Da. În regulă. Ne oprim.

A fost cea mai lungă noapte pe care şi-o amintea, din nenumărate nopţi asemănătoare. Zăceau pe pământul ud, lângă drum, sub pături, cu ploaia răpăind pe prelată, iar el îl ţinea pe băiat strâns în braţe şi, după un timp, băiatului îi trecu tremuratul şi apoi adormi. Tunetul se rostogoli către nord şi se stinse, nu mai rămase decât ploaia. Adormi, se trezi, ploaia se mai potolise, apoi încetă. Se-ntrebă dacă era miezul nopţii sau încă nu.

Tuşea, tusea se înteţi şi-l trezi pe băiat. Zorii erau încă departe. Se ridica în capul oaselor, din când în când, privind spre răsărit, şi nu după mult timp se făcu ziuă.

Înfăşură hainele, pe rând, în jurul trunchiului unui copăcel şi le stoarse. Îl puse pe băiat să se dezbrace, îl înveli într-o pătură şi, în timp ce băiatul stătea şi tremura, el îi stoarse hainele şi i le dădu pe rând înapoi. Acolo unde dormiseră, pământul era uscat, aşa că se-aşezară la loc, înfăşuraţi în pături, mâncară mere şi băură apă. Apoi porniră din nou la drum, încovoiaţi, cu glugile trase pe ochi, tremurând în zdrenţele lor, asemenea unor călugări cerşetori trimişi să-şi câştige pâinea.

Până seara, măcar li se uscaseră hainele. Studiară fragmentele de hartă, dar bărbatul nu prea avea idee unde se aflau. Se opri într-un punct mai înalt al drumului şi-ncercă să se orienteze, în lumina amurgului. Părăsiră şoseaua, o apucară pe-un drum de ţară îngust şi ajunseră într-un târziu la un pod şi la o albie uscată, coborâră cu chiu, cu vai malul şi se ghemuiră sub pod.

— Putem face foc? zise băiatul.

— N-avem brichetă.

Băiatul îşi feri privirile.

— Îmi pare rău. Am scăpat-o. N-am vrut să-ţi spun.

— OK.

— O să găsesc nişte cremene. Am tot căutat. Şi-ncă mai avem sticla aia mică, plină cu benzină.

— OK.

— Ţi-e foarte frig?

— Mi-e bine.

Băiatul zăcea cu capul în poala bărbatului. După o vreme, spuse:

— O să-i omoare pe oamenii ăia, aşa-i?

— Da.

— De ce trebuie să facă asta?

— Nu ştiu.

— O să-i mănânce?

— Nu ştiu.

— O să-i mănânce, aşa-i?
— Da.
— Şi noi n-am putut să-i ajutăm, pentru că ne-ar fi mâncat şi pe noi.
— Da.
— Şi de-asta nu i-am putut ajuta.
— Da.
— OK.

Treceau prin oraşe în care mesajele scrijelite pe panouri publicitare îi avertizau pe oameni să se ţină departe. Panourile fuseseră acoperite cu straturi subţiri de vopsea albă, ca să se poată scrie pe ele, şi prin vopsea se putea citi un palimpsest palid de reclame la bunuri care nu mai existau. Şedeau pe marginea drumului şi mâncau ultimele mere.
— Ce-i? zise bărbatul.
— Nimic.
— O să găsim ceva de mâncare. Întotdeauna găsim.
Băiatul nu răspunse. Bărbatul îl privi atent.
— Nu-i asta problema, aşa-i?
— E OK.
— Spune-mi.
Băiatul se uită pe drum, la vale.
— Vreau să-mi spui.
— E OK.
El clătină din cap.
— Uită-te la mine, spuse bărbatul.
Se întoarse şi-l privi. Arăta ca şi cum ar fi plâns.
— Spune-mi.
— Noi n-o să mâncăm pe nimeni niciodată, aşa-i?
— Nu. Bineînţeles că nu.
— Chiar dac-am muri de foame?
— Murim de foame şi-acum.
— Ziceai că n-o să murim.
— Ziceam că n-o să murim de altele. N-am zis că n-o să flămânzim rău de tot.
— Dar n-am mânca pe nimeni.
— Nu. N-am mânca.
— Orice s-ar întâmpla.
— Aşa e. Orice s-ar întâmpla.
— Pentru că noi suntem băieţii buni.
— Da.

— Şi ducem focul.

— Şi ducem focul. Da.

— OK.

Găsi într-un şanţ nişte bucăţi de cremene sau de cuarţ, dar până la urmă se dovedi mai uşor să frece cleştele de-o stâncă sub care strânsese nişte iască stropită cu benzină. Încă două zile. Apoi trei. Mureau de foame, pur şi simplu. Ţara era jefuită, pustiită, devastată. Jecmănită până la ultima firimitură. Nopţile erau câinos de reci, întunericul ca smoala, iar dimineţile lungi, înfricoşător de tăcute. Precum zorii înainte de bătălie. Pielea băiatului, de o paloare ca de ceară, aproape translucidă. Cu ochii lui mari şi ficşi, arăta ca o fiinţă extraterestră.

Începea să creadă că moartea le era aproape şi că ar trebui să găsească un loc unde să se-ascundă, să nu fie găsiţi. Erau momente când stătea şi-l privea pe băiat în timp ce dormea şi-atunci începea să plângă nestăpânit, dar nu din pricina morţii. Nu era sigur din ce motiv, dar credea că frumuseţea sau bunătatea îl făcea să plângă.

Lucruri la care oricum nu mai avea de ce să se gândească. Se lăsară pe vine într-o pădure mohorâtă şi, dintr-un şanţ, băură apă filtrată printr-o cârpă. Îl văzuse pe băiat într-un vis, întins pe-o năsălie, şi se trezise îngrozit. Ce putea îndura în lumea treziei nu putea îndura noaptea, aşa că stătea treaz, de teamă ca visele să nu se-ntoarcă.

Scotoceau în ruinele carbonizate ale unor case în care n-ar fi intrat înainte. Un leş plutind în apa neagră dintr-un subsol, printre gunoaie şi conducte ruginite. Se opri în livingul în parte distrus de foc, deschis către cer. Scândurile podelei umflate de apă, alunecând spre curte. Volume mustind de apă într-o bibliotecă. Scoase unul, îl deschise, îl puse înapoi. Totul jilav. Putregăind. Într-un sertar, găsi o lumânare. N-avea cum s-o aprindă. O vârî în buzunar. Ieşi în lumina cenuşie, se opri, văzu preţ de-o clipă adevărul absolut al lumii. Rotirea rece, de neoprit a pământului infestat. Întuneric implacabil. Câinii negri ai soarelui, care alergau. Vidul negru, zdrobitor al universului. Şi, undeva, două animale hăituite, tremurând ca nişte vulpi în bârlogul lor. Timp împrumutat şi lume împrumutată, şi ochi împrumutaţi cu care să o plângă.

La marginea unui orăşel, stăteau în cabina unui camion să se odihnească, privind afară pe geamul spălat de ploile recente. Un praf uşor de cenuşă. Epuizaţi. Pe marginea drumului, un alt panou care avertiza asupra pericolului de moarte, cu literele şterse de ani. Aproape că zâmbi.

— Poţi citi ce scrie-acolo? întrebă el.

— Da.

— Nu băga-n seamă. Nu-i nimeni pe-aici.

— Au murit?

— Aşa cred.

— Mi-aş dori ca băieţelul acela să fie cu noi.

— Să mergem, zise.

Vise bogate acum, din care nu voia să se trezească. Lucruri ce nu mai erau cunoscute pe lume. Frigul îl împinse să-ncingă focul. Și-o amintea traversând pajiştea spre casă, dimineaţa devreme, într-un capot subţire, roz, ce i se mula pe sâni. Se gândi că fiecare amintire invocată provoacă o violenţă originilor sale. Ca într-un joc, la o petrecere. Spune cuvântul şi transmite-l mai departe. Aşa că fii zgârcit. Ce modifici în amintire are totuşi un suport în realitate, cunoscut sau nu.

Mergeau pe străzi, înveliţi în păturile lor jegoase. Ţinea pistolul la brâu şi pe băiat, de mână. În capătul celălalt al oraşului, ajunseră în dreptul unei case singuratice, pe un câmp pe care-l traversară, şi intrară şi trecură dintr-o cameră în alta. Dădură peste ei înşişi într-o oglindă, iar el aproape că scoase pistolul.

— Noi suntem, tati, şopti băiatul. Noi suntem.

Se opri în pragul uşii din spate şi se uită la câmpuri şi la drumul de dincolo de ele şi la ţinutul lugubru de dincolo de drum. Pe verandă era un grătar improvizat, făcut dintr-un bidon de cincizeci şi cinci de galoane, tăiat de-a lungul cu o lampă de sudură şi fixat într-un cadru de fier forjat. Câţiva copaci uscaţi în curte. Un gard. O magazie de metal pentru unelte. Îşi luă pătura de pe umeri şi-o puse pe umerii băiatului, învelindu-l.

— Vreau să m-aştepţi aici.

— Vreau să merg cu tine.

— Mă duc doar pân-acolo, s-arunc o privire. Stai aici. O să mă vezi tot timpul. Promit.

***

Traversă curtea şi-mpinse uşa, ţinând pistolul în mână. Era un fel de şopron de grădină. Pământ pe jos. Rafturi de metal, cu ghivece din plastic. Totul acoperit de cenuşă. Unelte de grădinărit într-un colţ. O maşină de tuns iarba. O banchetă de lemn sub fereastră, lângă ea un dulap de metal. Deschise dulapul. Cataloage vechi. Pachete de seminţe. Begonia. Zorele. Le vârî în buzunar. Pentru ce? Pe raftul de sus, două canistre de ulei de motor, pe care le luă, după ce vârî pistolul la brâu, şi le-aşeză pe banchetă. Erau foarte vechi, făcute din carton, cu capace de

metal. Uleiul îmbibase cartonul, dar încă păreau pline. Făcu un pas îndărăt şi se uită prin cadrul uşii. Băiatul şedea pe treptele din spatele casei, înfofolit în pătură, şi-l urmărea. Când se întoarse, văzu o canistră de benzină în colţ, îndărătul uşii. Ştia că nu putea fi benzină înăuntru, dar când o înclină cu piciorul şi-o lăsă să cadă înapoi, se-auzi un uşor plescăit. O ridică, o duse pe banchetă, încercă să deşurubeze capacul, dar nu reuşi. Scoase cleştele din buzunarul hainei, îi desfăcu mânerele şi-l încercă. Se potrivea tocmai bine, aşa că deşurubă capacul, îl puse pe banchetă şi-adulmecă cisterna. Miros rânced. Vechi, de ani de zile. Dar era benzină şi-avea să ardă. Înşuruba capacul la loc, vârî cleştele în buzunar. Se uită în jur după un recipient mai mic, dar nu găsi nici unul. N-ar fi trebuit s-arunce sticla. Du-te şi caută în casă.

Traversând peticul de iarbă, aproape că leşină, aşa că trebui să se oprească. Se-ntrebă dacă de vină era mirosul de benzină. Băiatul îl privea. Câte zile până la moarte? Zece? Nu mult mai multe. Nu putea gândi. De ce se oprise? Se întoarse şi se uită în jos, în iarbă. Merse înapoi, încercând solul cu tălpile. Se opri şi se-ntoarse din nou. Se duse înapoi la magazie. Reveni cu o cazma şi, în locul în care stătuse mai adineauri, înfipse cazmaua în pământ. Intră până la jumătatea lamei şi se opri cu un zgomot surd de lemn. Începu să sape pământul şi să-l dea la o parte.

Anevoioasă treabă. Dumnezeule, ce obosit era. Se sprijini în coada cazmalei. Îşi înălţă capul şi se uită la băiat. Băiatul şedea ca înainte. Se aplecă din nou asupra muncii sale. Nu trecu mult şi se văzu nevoit să se oprească după fiecare lopată de pământ. Ceea ce dezgropa, până la urmă, era o bucată de placaj acoperit cu carton gudronat. Curăţă pământul de pe margini. Era un chepeng de un metru pe doi. La un capăt era un zăvor cu lacăt, învelit într-o pungă de plastic, lipită cu bandă adezivă. Se odihni, ţinându-se de coada cazmalei, cu fruntea sprijinită de îndoitura braţului. Când ridică din nou capul, băiatul stătea în curte, la doar câţiva paşi de el. Era foarte speriat.

— N-o deschide, tati, şopti el.

— E OK.

— Te rog, tati. Te rog.

— E OK.

— Nu, nu e OK.

Îşi ţinea pumnii strânşi la piept şi ţopăia pe loc de frică. Bărbatul aruncă pe jos cazmaua şi-l îmbrăţişa pe băiat.

— Haide, spuse el. Hai să ne-aşezăm pe verandă şi să ne odihnim puţin.

— Dup-aia plecăm?
— Hai să stăm un pic.
— OK.
Şezură înfăşuraţi în pături şi priviră curtea. Şezură vreme îndelungată. Încerca să-i explice băiatului că în curte nu era îngropat nimeni, dar băiatul începu să plângă. După o vreme, îi veni în gând că poate băiatul avea dreptate.
— Hai să stăm, uite-aşa, zise el. Nici măcar n-o să vorbim.
— OK.
Străbătură din nou casa. Găsi o sticlă de bere şi o perdea veche, zdrenţuită, din care rupse o bucată şi-o îndesă în gâtul sticlei cu un umeraş.
— Asta-i noua noastră lampă, spuse el.
— Cum o aprindem?
— Am găsit nişte benzină în magazie. Şi nişte ulei. O să-ţi arăt.
— OK.
— Vino, spuse bărbatul. Totul e OK. Îţi promit.
Dar când se-aplecă să-l privească pe băiat în faţă, pe sub marginea păturii, îl cuprinse spaima că ceva se frânsese şi nu mai putea fi reparat.
Ieşiră şi traversară curtea spre magazie. Puse sticla pe banchetă, luă o şurubelniţă şi perfora una dintre canistrele cu ulei, apoi mai făcu o gaură, mai mică, pentru a putea să-i verse conţinutul. Scoase fitilul din sticlă, umplu pe jumătate sticla cu ulei vechi, curat, nediluat, vâscos, aproape gelatinos din pricina frigului, din care cauză curgea încet. Deşurubă capacul canistrei de benzină, făcu o mică pâlnie dintr-unul din pachetele cu seminţe, turnă benzină în sticlă, acoperi buza sticlei cu degetul şi-o agită. Apoi vărsă o parte din conţinut într-un blid, luă cârpa şi-o îndesă înapoi în gâtul sticlei, ajutându-se de şurubelniţă. Scoase o bucată de cremene din buzunar, luă un cleşte şi lovi cremenea de partea zimţată a cleştelui, încercă de câteva ori, apoi se opri şi mai turnă nişte benzină în blid.
— Poate aşa se-aprinde, spuse el.
Băiatul dădu din cap. În blid scăpărară scântei, iar conţinutul izbucni în flăcări, cu un uşor sfârâit. Se-ntinse, luă sticla, o înclină, aprinse fitilul, stinse flacăra din blid suflând în ea şi-i dădu băiatului sticla fumegândă.
— Poftim, zise. Ia-o.
— Şi-acum ce-o să facem?
— Ţine mâna în faţa flăcării. N-o lăsa să se stingă.
Se ridică, scoase pistolul de la brâu.
— Chepengul ăsta seamănă cu celălalt, spuse el. Dar nu e la fel. Ştiu

că eşti speriat. E OK. Eu cred că acolo, înăuntru, s-ar putea să fie nişte lucruri şi trebuie s-aruncăm o privire. Nu mai avem în ce alt loc să mergem. E singura şansă. Vreau să m-ajuţi. Dacă nu vrei să ţii lampa, va trebui să iei pistolul.

— O să ţin lampa.

— Bravo. Aşa fac băieţii buni. Nu se dau bătuţi.

— OK.

O luă înainte şi ieşiră în curte, lăsând în urmă un fuior de fum negru, de la lampă. Vârî pistolul la brâu, luă cazmaua şi începu să cioplească în jurul zăvorului, ca să-l scoată din placaj. Împinse dedesubt un colţ al cazmalei, trase în sus, apoi îngenunche, apucă lacătul şi răsuci şi lacătul, şi zăvorul până le smulse, apoi le aruncă în iarbă. Vârî cazmaua sub chepeng, îşi băgă degetele sub marginea lui, se ridică şi-l trase în sus. Bulgări de pământ se rostogoliră huruind pe scânduri. Se uită la băiat.

— Eşti bine? întrebă el.

Băiatul dădu mut din cap, ţinând lampa în faţa lui. Bărbatul răsturnă chepengul şi-l lăsă să cadă de partea cealaltă, în iarbă. Trepte cioplite cu barda şi tăiate în scânduri late de jumătate de metru şi lungi de trei metri duceau jos, în întuneric. Se întinse şi luă lampa din mâna băiatului. Porni în jos pe scări, apoi însă se întoarse, se aplecă şi-l sărută pe băiat pe frunte.

Buncărul avea pereţi de beton. O podea din beton turnat, peste care erau puse plăci de gresie. Două priciuri de fier, cu arcuri descoperite, unul lângă un perete, celălalt lipit de peretele opus, saltele făcute sul la piciorul fiecăruia, ca-n armată. Se răsuci şi se uită la băiat, care stătea pe vine deasupra lui, clipind în fumul ce se ridica din lampă, apoi coborî până la piciorul scării, se opri şi înălţă lampa.

— O, Dumnezeule, şopti el. O, Dumnezeule.

— Ce-i, tati?

— Coboară. O, Dumnezeule. Coboară.

Lăzi peste lăzi de conserve. Roşii, piersici, fasole, caise. Şuncă la conservă. Conserve de carne de vacă. Atât de multă apă, în bidoane de plastic de zece galoane. Şervete, hârtie igienică, farfurii de plastic. Saci de plastic pentru gunoi, pline cu pături. Îşi duse mâna la frunte.

— O, Dumnezeule, zise. Se uită peste umăr la băiat. E-n regulă, zise. Vino jos.

— Tati.

— Vino jos. Vino jos să vezi.

Puse lampa pe treaptă, urcă, îl luă pe băiat de mână.

— Vino, zise. E-n regulă.

— Ce-ai găsit?

— Totul. Totul. Aşteaptă să vezi. Îl conduse pe scări, ridică sticla şi-o ţinu cu flacăra deasupra capului. Vezi? întrebă. Vezi?

— Ce-s toate astea, tati?

— Mâncare. Ştii să citeşti aici?

— Pere. Aici scrie pere.

— Da. Da, aşa scrie. Ah, da, aşa scrie.

Încăperea era doar atât de înaltă, cât să poată sta drept, îşi feri capul de un felinar cu abajur verde de metal, care atârna de un cârlig. Ţinându-l pe băiat de mână, merseră de-a lungul şirurilor de lăzi de carton inscripţionate. Ardei iute, porumb, tocană, supe, sos pentru spaghete.

Abundenţa unei lumi dispărute.

— De ce-s toate astea aici? zise băiatul. Sunt adevărate?

— O, da. Sunt adevărate.

Trase jos una dintre cutii, o deschise cu unghiile şi scoase o conservă de piersici.

— Sunt aici pentru că cineva s-a gândit c-o să fie nevoie de ele cândva.

— Dar n-au apucat să le folosească.

— Nu. N-au apucat.

— Au murit.

— Da.

— Şi noi putem să le luăm?

— Da. Putem. Ei ar vrea să le luăm. Aşa cum şi noi am vrea ca ei să le ia.

— Erau băieţii buni?

— Da. Erau. Aşa ca noi.

— Aşa ca noi. Da.

— Prin urmare, e-n regulă.

— Da. E-n regulă.

Cuţite, ustensile de plastic, argintărie, obiecte de bucătărie într-o cutie de plastic. Un deschizător de conserve. Lanterne care nu funcţionau. Găsi o cutie cu baterii şi le cercetă pe rând. Majoritatea erau corodate, curgea din ele un terci acid, dar unele păreau în regulă. Reuşi în sfârşit să pună o lanternă în funcţiune, o aşeză pe masă şi suflă în flacăra afumătoare a lămpii. Rupse o clapă din cutia de carton deschisă şi-o vântură, ca să iasă fumul afară, urcă şi trase chepengul peste intrare, apoi se-ntoarse şi se uită la băiat.

— Ce ţi-ai dori pentru cină? întrebă el.

— Pere.

— Bună alegere. Pere să fie.

Luă două boluri de hârtie din teancul de boluri învelit într-o pungă de plastic şi le aşeză pe masă. Desfăcu sulurile de saltele şi le-ntinse pe priciuri, ca să şadă pe ele, deschise lada cu conserve de pere, scoase o conservă, o puse pe masă, fixă desfăcătorul pe capac şi-ncepu să-nvârtă rotiţa. Se uită la băiat. Băiatul şedea liniştit pe prici, încă învelit în pătură, şi privea atent. Bărbatul îşi zise că probabil încă nu-şi dădea seama de tot ce era în jurul lui. În orice clipă te puteai trezi în pădurea întunecată şi udă.

— Astea vor fi cele mai bune pere pe care le-ai mâncat vreodată, spuse el. Cele mai bune. Aşteaptă numai.

Şedeau unul lângă altul, mâncând compotul de pere. Apoi mâncară compot de piersici. Linseră lingurile, înclinară holurile şi băură siropul dulce şi consistent. Se priviră.

— Încă una.

— Nu vreau să ţi se facă rău.

— N-o să mi se facă rău.

— N-ai mai mâncat de mult.

— Ştiu.

— OK.

Îl culcă pe băiat pe prici şi-i netezi părul murdar pe pernă, apoi îl acoperi cu păturile. Când urcă şi ridică chepengul, afară era aproape întuneric. Se duse la garaj, luă rucsacul, se întoarse, mai aruncă o ultimă privire în jur, coborî treptele, trase chepengul, îl închise şi bloca un mâner al cleştelui în zăvorul greu din interior. Lanterna începea să-şi piardă din putere, aşa că cercetă proviziile până găsi nişte lăzi cu canistre de-un galon pline cu gaz. Scoase o canistră, o puse pe masă, deşurubă capacul, sparse sigiliul de metal cu o şurubelniţă, luă felinarul din cârligul din tavan şi-l umplu. Găsise între timp şi-o cutie de plastic plină de aprinzătoare cu butan, aşa că aprinse fitilul felinarului cu unul dintre ele, potrivi flacăra şi agăţă la loc felinarul. Apoi se-aşeză pe prici şi rămase aşa.

În timp ce băiatul dormea, el cercetă metodic proviziile. Haine, pulovere, şosete. Un lighean din oţel inoxidabil, bureţi, bucăţi de săpun. Pastă şi periuţe de dinţi. Pe fundul unei găleţi mari, de plastic, plină cu şuruburi, cuie şi alte obiecte de feronerie, găsi doi pumni de krugerranzi* de aur, puşi într-un sac de pânză. Îi răsturnă pe jos, îi frământă în palmă, îi privi, îi strânse şi-i puse înapoi în găleată, împreună cu mărunţişurile de fierărie, iar găleata o puse înapoi pe raft.

Trecu totul în revistă, mutând lăzi şi stive dintr-o parte în alta a camerei. O uşă mică de metal dădea într-o a doua încăpere, unde erau ţinute sticle cu benzină, într-un colţ, o toaletă chimică. În pereţi, ţevi de aerisire, acoperite cu plasă de sârmă, iar în podea, guri de scurgere. Se făcea tot mai cald în buncăr, astfel că-şi scosese haina. Cercetă totul. Găsi o ladă cu gloanţe ACP de calibru 45 şi trei cutii cu cartuşe de carabină de calibru 30-30. Însă nici o armă. Luă lanterna şi cercetă podeaua şi pereţii, să vadă dacă nu era vreo nişă ascunsă. După o vreme, se-aşeză pe prici şi se-apucă să mănânce o ciocolată. Nu exista nici o armă şi nici n-avea să mai existe vreuna.

Când se trezi, lampa cu gaz din tavan sfârâia încet. Pereţii buncărului erau acolo, la fel şi lăzile, şi stivele.

Nu ştia unde se află. Zăcea întins, acoperit cu haina. Se ridică în capul oaselor şi se uită la băiatul care dormea pe celălalt prici. Îşi scosese pantofii, dar nici de asta nu-şi amintea, îi trase acum de sub prici, se încălţă, urcă treptele, scoase cleştele din zăvor, ridică chepengul şi privi afară. Dimineaţa devreme. Privi spre casă, privi spre drum şi tocmai voia să închidă chepengul, când se opri. Palida lumină cenuşie se afla la apus. Dormiseră toată noaptea şi toată ziua următoare. Închise chepengul, îl înţepeni din nou, coborî şi se-aşeză pe prici. Se uită în jur, la provizii. Fusese pregătit să moară, acum avea să rămână în viaţă şi trebuia să se gândească la asta. Oricine-ar vedea chepengul din curte şi-ar da seama imediat ce este. Trebuia să se gândească ce era de făcut. Nu era ca şi când te ascundeai în pădure. Era cu totul şi cu totul altceva. În cele din urmă, se ridică, se duse la masă, luă micul aragaz cu două ochiuri şi-l puse pe ea, scoase o tigaie şi-o oală şi deschise o cutie de plastic, plină cu ustensile de gătit.

Zgomotul pe care-l făcea maşina manuală de râşnit cafea, pe care-o folosea acum, îl trezi pe băiat. Se ridică în capul oaselor şi

*Monedă sud-africană de aur, numită astfel după Stephanus Johannes Paulus Kruger (1825-1904), om de stat sud-african şi preşedintele Transvaalului între 1883 şi 1900.

privi năuc în jur.

— Tati?

— Bună. Ţi-e foame?

— Trebuie să mă duc la baie. Trebuie să fac pipi.

Arătă cu spatula spre mica uşă metalică. Nu ştia cum să folosească toaleta, dar o vor folosi oricum. N-aveau să stea acolo multă vreme şi n-avea de gând să deschidă şi să închidă chepengul mai des decât era absolută nevoie. Băiatul trecu pe lângă el, cu părul năclăit de sudoare.

— Ce-i aia? întrebă el.
— Cafea. Şuncă. Pesmeţi.
— Maaamă, făcu băiatul.

***

Târî un cufăr militar pe podea, între priciuri, îl acoperi cu un ştergar, aşeză farfuriile, ceştile şi tacâmurile de plastic. Puse pe cufăr un bol cu pesmeţi, acoperit de un şervet, o farfurie cu unt, o cană de lapte condensat. Sare şi piper. Se uită la băiat. Băiatul arăta ca drogat. Aduse tigaia de pe aragaz şi culese cu furculiţa o bucată de şuncă rumenită, punând-o în farfuria băiatului, apoi, cu o lingură, puse omletă din cealaltă tigaie, umplu farfuriile cu câteva polonice de fasole şi turnă cafea în ceşti. Băiatul îşi ridică privirile spre el.
— Dă-i bătaie, îi spuse el. Să nu se răcească.
— Ce mănânc mai întâi?
— Ce vrei.
— Asta-i cafea?
— Da. Poftim. Întinzi untul pe pesmet. Uite-aşa.
— OK.
— Ţi-e bine?
— Nu ştiu.
— Te simţi OK?
— Da.
— Atunci, ce-i?
— Crezi c-ar trebui să le mulţumim oamenilor?
— Căror oameni?
— Oamenilor care ne-au dat toate astea.
— Mda. Da, cred că da.
— O faci tu?
— De ce n-o faci tu?
— Nu ştiu cum.
— Ba ştii. Ştii cum se spune mulţumesc.
Băiatul stătea cu privirile aţintite asupra farfuriei. Avea un aer pierdut. Bărbatul tocmai dădu să spună ceva, când el zise:
— Dragi oameni, mulţumim pentru toată această mâncare şi aceste lucruri. Ştim că le-aţi pus la păstrare pentru voi şi că, dac-aţi fi fost aici, noi n-am mânca mâncarea asta, oricât de flămânzi am fi, şi ne pare rău că voi n-aţi apucat s-o mâncaţi şi sperăm că sunteţi bine, în rai, cu Dumnezeu.

Ridică privirile.

— E bine-aşa? întrebă el.

— Da. Cred că da.

Nu voia cu nici un chip să stea singur în buncăr. Se ţinea scai după bărbat, peste tot prin curte, în timp ce acesta căra bidoanele cu apă în baia din fundul casei. Luară aragazul cu ei şi două oale, el încălzi apa şi-o turnă în cadă, apoi umplu oalele cu apă din bidoanele de plastic. Dura mult, dar voia ca baia să fie bună şi caldă. Când cada era aproape plină, băiatul se dezbrăcă, intră tremurând în apă şi se-aşeză. Costeliv, murdar, gol puşcă. Ţinându-şi umerii cu mâinile. Singura lumină venea de la colţii albaştri ai arzătoarelor aragazului.

— Ce părere ai? zise bărbatul.

— În sfârşit e cald.

— În sfârşit e cald?

— Da.

— De unde-ai mai scos-o şi p-asta?

— Nu ştiu.

— Bine. În sfârşit e cald.

Îi spălă părul murdar, năclăit, îi frecă trupul cu săpun şi burete. Lăsă apa murdară să se scurgă şi turnă peste el apă caldă, proaspătă, din oală, apoi îi înveli trupul înfiorat într-un prosop, peste care puse o pătură. Îi pieptănă părul şi-l privi. Aburii ieşeau din el ca un fum.

— Te simţi bine? întrebă el.

— Mi-e frig la picioare.

— Va trebui să mai aştepţi.

— Grăbeşte-te.

Se îmbăie şi el, ieşi din cadă, turnă detergent în apa în care se spălase, băgă înăuntru ambele perechi de jeanşi care puţeau şi-i frecă temeinic cu o perie de closet.

— Eşti gata? întrebă el.

— Da.

Închise arzătoarele, flăcările se micşorară, scăpărară cu mici pocnete şi se stinseră, apoi aprinse lanterna şi-o puse pe podea. Se-aşezară pe marginea căzii, se-ncălţară cu pantofii, îi dădu băiatului oalele şi săpunul, el luă aragazul, mica sticlă cu gaz şi pistolul şi, înveliţi în pături, traversară curtea înapoi spre buncăr.

Îmbrăcaţi în pulovere noi şi cu şosete, înfofoliţi în pături noi, şedeau pe prici, cu o tablă de şah între ei. Improvizase o mică sobă cu gaz şi-acum stăteau şi beau Coca-Cola din ceşti de plastic, iar după o vreme se duse în casă, stoarse jeanşii, îi aduse în buncăr şi îi puse la uscat.

— Cât putem să rămânem aici, tati?
— Nu mult.
— Ce-nseamnă asta?
— Nu ştiu. Poate înc-o zi. Sau două.
— Pentru că e periculos.
— Da.
— Crezi c-o să ne găsească?
— Nu. N-o să ne găsească.
— Dar ar putea.
— Nu, n-o s-o facă. N-o să ne găsească.

Mai târziu, după ce băiatul adormi, se duse în casă şi trase câteva piese de mobilier afară, pe iarbă. Aduse o saltea şi-o aşeză pe intrarea în buncăr şi, ajuns înăuntru, o trase peste placaj, apoi lăsă încet chepengul, astfel ca salteaua să-l acopere de tot. Nu era un camuflaj de mare clasă, dar tot mai bun decât nimic. În timp ce băiatul dormea, el şezu pe prici şi, la lumina lanternei, ciopli cu cuţitul nişte gloanţe false dintr-o creangă de copac, le potrivi atent în găurile goale ale cilindrului, apoi le mai ajusta puţin. Fasona vârfurile cu cuţitul, le netezi frecându-le cu sare şi le mânji cu funingine, până când căpătară culoarea plumbului. Când le isprăvi pe toate cinci, le împinse-n găuri, închise cu un pocnet cilindrul, răsuci arma şi se uită la ea. Chiar şi de-aproape, arma părea încărcată, aşa că o puse deoparte şi se ridică să pipăie cracii pantalonilor care scoteau aburi deasupra încălzitorului.

Păstrase pentru pistol câteva tuburi de cartuş goale, dar le pierduseră odată cu toate celelalte lucruri. Ar fi trebuit să le ţină-n buzunar. Îl pierduse şi pe ultimul. Poate c-ar fi reuşit să le reîncarce din cartuşele de 45. Poate că s-ar fi potrivit şi capsele, dacă le-ar fi putut scoate fără să le strice. Apoi ar mai fi ajustat gloanţele cu cutterul. Se ridică şi mai cercetă o dată proviziile. În cele din urmă, micşoră flacăra, până când aceasta se stinse cu un pufăit, îl sărută pe băiat şi se vârî între păturile curate de pe celălalt prici, cuprinzând încă o dată cu privirea acest paradis minuscul, care tremura în lumina portocalie a ochiului de gaz, apoi adormi.

Oraşul fusese abandonat cu ani în urmă, dar ei mergeau cu prudenţă pe străzile pline de gunoaie, băiatul ţinându-se de mâna lui. Trecură pe lângă un container de metal pentru gunoi, unde cineva, cândva, încercase să incinereze cadavre. Carnea şi oasele carbonizate, acoperite de cenuşă udă, n-ar fi bătut la ochi, de n-ar fi fost formele tigvelor. Mirosul dispăruse. La capătul străzii, o piaţă şi, pe un interval dintre tarabe, trei cărucioare metalice de mărfuri, încărcate cu un morman de

cutii goale. Îl cercetă pe unul dintre ele, se-aplecă, învârti roţile, se ridică şi-l împinse printre tarabe, în sus şi-n jos.

— Am putea lua două, zise băiatul.

— Nu.

— Aş putea împinge eu unul.

— Tu eşti cercetaşul. Am nevoie de tine să fii cu ochii-n patru.

— Ce-o să facem cu toate lucrurile alea?

— O să luăm doar cât putem.

— Crezi c-o să vină cineva?

— Da. La un moment dat.

— Ziceai că n-o să vină nimeni.

— N-am spus că niciodată.

— Aş vrea să rămânem aici.

— Ştiu.

— Am putea să stăm de pază.

— Asta şi facem, tot timpul.

— Şi dacă vin băieţii buni?

— Ei bine, nu cred c-o să întâlnim pe cineva bun pe drum.

— Noi suntem pe drum.

— Ştiu.

— Dacă stai tot timpul cu ochii-n patru, înseamnă că ţi-e tot timpul frică?

— Hm. În primul rând, cred că trebuie să-ti fie cu adevărat teamă, ca să stai cu ochii-n patru. Să fii prudent. Vigilent.

— Şi-n restul timpului, nu ţi-e teamă?

— În restul timpului.

— Da.

— Nu ştiu. Poate că mereu trebuie să fii cu ochii-n patru. Dacă belelele apar atunci când te-aştepţi mai puţin, nu-ţi rămâne decât să te-aştepţi mereu la ele.

— Tu te-aştepţi mereu la ele, tati?

— Da. Dar uneori mi se-ntâmplă să uit să fiu cu ochii-n patru.

Îl aşeză pe băiat pe ladă, sub lampa cu gaz şi, cu un pieptene de plastic şi-o foarfecă, se-apucă să-l tundă. Se strădui să facă treabă bună, lucru care-i luă ceva timp. Când isprăvi, luă prosopul de pe umerii băiatului, strânse în el părul bălai de pe podea şi-l şterse pe băiat pe faţă şi pe umeri cu o cârpă umedă, apoi îi ţinu în faţă o oglindă, ca să se privească.

— Ai făcut treabă bună, tati.

— Aşa e.

— Par foarte slab.

— Eşti foarte slab.

Îşi tăie şi lui părul, dar nu se descurcă prea bine. Îşi scurtă barba cu foarfecă, în timp ce apa se încălzea în oală, apoi se rase cu aparatul din plastic. Băiatul îl urmărea cu privirea. Când isprăvi, se uită-n oglindă. Parcă n-avea bărbie. Se răsuci spre băiat.

— Cum arăt?

Băiatul îşi înclină capul într-o parte.

— Nu ştiu, spuse el. N-o să-ţi fie frig?

Luară o masă îmbelşugată, la lumina lumânărilor. Şuncă, fasole verde, cartofi piure cu pesmeţi şi sos de carne. Găsi patru sticle de câte-un sfert de galon de whisky, sigilate şi încă în pungile de hârtie în care fuseseră cumpărate, îşi turnă un pic într-un pahar, adăugă apă şi bău. Se simţi ameţit înainte de a-l termina, aşa că nu mai bău. Ca desert, mâncară piersici şi pesmeţi cu frişca şi băură cafea. Aruncă farfuriile de hârtie şi tacâmurile de plastic într-un sac. Apoi jucară table, după care îl culcă pe băiat.

***

În toiul nopţii, îl trezi răpăitul înfundat al ploii pe salteaua aşezată pe chepengul de deasupra lor. Se gândi că probabil ploua tare, dacă-i auzea ropotul. Se ridică, luă lanterna, urcă treptele, împinse în sus chepengul şi plimbă raza luminoasă prin curte. Curtea era deja inundată, ploaia cădea în rafale. Lăsă chepengul în jos. Apa se scursese înăuntru, picura în jos pe scări, dar se gândi că buncărul părea destul de bine izolat. Se duse să vadă cum dormea băiatul. Era scăldat în sudoare, aşa că bărbatul trase de pe el una dintre pături, îi făcu vânt la faţă, închise ochiul de gaz care-i încălzea şi se băgă înapoi în pat.

Când se trezi din nou, avu impresia că ploaia încetase. Dar nu asta-l trezise. Fusese vizitat în vis de creaturi de-un soi din care nu mai văzuse înainte. Nu vorbeau. Credea că se strecuraseră lângă priciul lui în timp ce dormea şi apoi fugiseră, când se trezise. Se răsuci şi se uită la băiat. Poate că, pentru prima oară, înţelegea că el însuşi îi părea băiatului o fiinţă nepământeană, o creatură de pe o planetă care nu mai exista. Şi orice poveste despre ea era suspectă. Nu putea să recreeze, pentru pura plăcere a băiatului, lumea pe care-o pierduse, fără să dea formă şi pierderii în sine, dar pe aceasta din urmă, îşi zise, băiatul o cunoştea poate mai bine decât el. Încercă să-şi amintească visul, dar nu reuşi. Îi rămăsese doar senzaţia pe care i-o trezise. Poate veniseră să-l averti-

zeze, îşi zise. În legătură cu ce? Că nu putea aprinde în inima băiatului ceea ce se prefăcuse în cenuşă în inima sa. Chiar şi-acum, o parte din el îşi dorea să nu fi găsit niciodată acest refugiu. O parte din el îşi dorea tot timpul ca totul să se termine.

***

Controlă dacă valva rezervorului era închisă, trase aragazul pe lada militară, se-aşeză şi-ncepu să-l demonteze. Deşurubă fundul, desfăcu instalaţia de ardere şi deconecta cele două ochiuri cu o cheie fixă mică, în formă de semilună. Răsturnă mărunţişurile de fierărie din găleata de plastic, căută mufa care să se potrivească la racord şi-o înşuruba strâns. Conecta furtunul rezervorului şi luă arzătorul de fontă, mic şi uşor. Îl puse pe ladă, aruncă fundul de metal la gunoi, se duse la trepte ca să cerceteze starea vremii. Salteaua de deasupra se îmbibase cu apă, astfel încât chepengul era greu de ridicat. Se împinse în el cu umerii şi privi la ziua de-afară. Cădea o burniţă uşoară. Imposibil de spus ce moment al zilei era. Se uită la casă, la peisajul murat, apoi lăsă chepengul jos, coborî treptele şi-ncepu să pregătească micul dejun.

Îşi petrecură ziua mâncând şi dormind. Plănuise să plece, dar ploaia era un motiv justificat să mai rămână. Căruciorul se afla în magazie. Puţin probabil ca cineva să umble azi pe drum. Căutară prin provizii şi puseră deoparte ce puteau lua, făcând din lucruri o stivă atent cântărită, în colţul adăpostului. Ziua era scurtă, abia de putea fi numită zi. Către lăsarea nopţii, ploaia încetase, aşa că ridicară chepengul şi-ncepură să transporte lăzi şi pachete şi saci de plastic prin curtea udă, până la magazie, şi să le aranjeze-n cărucior. Intrarea în buncăr, abia luminată, se zărea în întunericul curţii ca un mormânt ce se deschide în ziua Judecăţii de Apoi, într-o veche pictură apocaliptică. După ce umplu căruciorul cu tot ce putea duce, legă peste el o folie de plastic şi-i prinse cârligele de sârmă cu bucăţi de elastic, apoi se dădură un pas îndărăt şi se uitară la el în lumina lanternei. Se gândi c-ar fi trebuit să ia nişte roţi de rezervă de la celelalte cărucioare din piaţă, dar acum era prea târziu. Ar fi trebuit să păstreze şi oglinda de motocicletă de la căruciorul cel vechi. Cinară şi dormiră până dimineaţa, apoi se spălară încă o dată, frecându-se cu buretele, şi-şi clătiră părul în ligheanul cu apă caldă. Luară micul dejun şi, când se lumină de ziuă, porniră la drum, purtând măşti noi, tăiate dintr-un cearşaf, băiatul mergând în faţă cu o mătură, îndepărtând vreascurile şi crengile, iar bărbatul aplecat peste mânerul căruciorului, atent la drumul ce cobora în faţa lor.

Căruciorul era prea greu ca să-l împingă în pădurea ce mustea de apă, aşa că se opriră pentru prânz în mijlocul drumului, îşi pregătiră un ceai fierbinte şi mâncară ultima conservă de şuncă, biscuiţi săraţi şi muştar, apoi băură suc de mere. Stăteau spate-n spate şi priveau drumul.

— Ştii unde suntem, tati? zise băiatul.

— Oarecum.

— Cât de oarecum?

— Mă rog. Cred că suntem la trei sute de kilometri de coastă. Cum zboară cioara.

— Cum zboară cioara?

— Da. Înseamnă în linie dreaptă.

— O s-ajungem acolo curând?

— Curând, nu. Dar destul de curând. Noi nu mergem aşa cum zboară cioara.

— Pentru că ciorile nu trebuie să urmeze drumul?

— Da.

— Crezi că mai sunt ciori pe undeva?

— Nu ştiu.

— Dar ce crezi?

— Mă-ndoiesc să mai fie.

— Ar putea să zboare pe Marte sau în altă parte?

— Nu. N-ar putea.

— Pentru că e prea departe?

— Da.

— Chiar dac-ar vrea?

— Chiar dac-ar vrea.

— Dar dac-ar încerca şi-ar ajunge pe la jumătatea drumului, să zicem, şi-ar obosi, ar cădea înapoi?

— Cum să zic. N-ar putea ajunge la jumătatea drumului, pentru c-ar fi în cosmos şi în cosmos nu e aer, prin urmare, n-ar putea zbura şi, în plus, ar fi prea frig şi-ar muri îngheţate.

— Aha.

— Oricum, n-ar şti unde-i Marte.

— Noi ştim unde-i Marte?

— Oarecum.

— Dac-am avea o rachetă, ne-am putea duce acolo?

— Hm. Dac-ai avea o rachetă bună şi oameni care să te-ajute, presupun c-ai putea.

— Am găsi mâncare şi alte lucruri când am ajunge acolo?

— Nu. Acolo nu se găseşte nimic.
— Aha.
Şezură aşa multă vreme. Şedeau pe păturile făcute morman şi se uitau la drum, în ambele direcţii. Nici o adiere de vânt. Nimic. Într-un târziu, băiatul spuse:
— Nu mai sunt ciori. Nu-i aşa?
— Aşa-i.
— Doar în cărţi.
— Da. Doar în cărţi.
— Nici n-am crezut altceva.
— Eşti gata?
— Da.
Se ridicară, puseră bine ceştile şi ce mai rămăsese din biscuiţi. Bărbatul aşeză păturile peste toate cele, fixă prelata, apoi se uită la băiat.
— Ce-i? zise băiatul.
— Ştiu c-ai crezut c-o să murim.
— Mda.
— Dar n-am murit.
— Nu.
— OK.
— Pot să te-ntreb ceva?
— Desigur.
— Dac-ai fi cioară, ai putea zbura destul de sus ca să vezi soarele?
— Da. Ai putea.
— Aşa m-am gândit şi eu. Ar fi grozav.
— Da, ar fi. Eşti gata?
— Da.
Se opri.
— Ce-ai făcut cu flautul?
— L-am aruncat.
— L-ai aruncat?
— Da.
— OK.
— OK.
În lungul amurg cenuşiu, traversară un râu, se opriră şi priviră în jos, peste balustrada de beton, la apa molcomă, moartă, ce curgea dedesubt. Schiţată pe linţoliul de funingine din josul râului, silueta unui oraş ars, asemenea unui decupaj de hârtie neagră. Îl văzură din nou la căderea întunericului, când împingeau căruciorul greu în susul unei coame

prelungi de deal şi se opriră să se odihnească, iar el puse căruciorul perpendicular pe drum, ca să n-o ia la vale. Măştile erau deja cenuşii în dreptul gurii, ochii – înconjuraţi de urdori negre. Se-aşezară în cenuşă, la marginea drumului, şi priviră spre răsărit, unde silueta oraşului se-ntuneca odată cu apropierea nopţii. Nu se zărea nici o lumină.

— Crezi că-i cineva acolo, tati?

— Nu ştiu.

— Când putem face popas?

— Şi-acum.

— Pe deal?

— Putem să ducem căruciorul până la stâncile alea, de colo, şi să-l acoperim cu ramuri. Ăsta-i loc bun de popas?

— Păi, oamenilor nu le place să se oprească pe dealuri. Iar nouă nu ne place ca oamenii să se oprească.

— Înseamnă că locul e bun pentru noi.

— Aşa cred.

— Pentru că noi suntem isteţi.

— Nu-i bine să fim prea isteţi.

— OK.

— Eşti gata?

— Da.

Băiatul se ridică, îşi luă mătura, o puse pe umăr, se uită la tatăl său.

— Care sunt scopurile noastre pe termen lung? întrebă el.

— Ce?

— Scopurile noastre pe termen lung.

— Unde-ai auzit asta?

— Nu ştiu.

— Serios, unde-ai auzit-o?

— Tu ai spus-o.

— Când?

— Acum mult timp.

— Şi care-a fost răspunsul?

— Nu ştiu.

— Aha. Nici eu nu ştiu. Să mergem. Se-ntunecă.

Târziu a doua zi, când trecură de un cot al drumului, băiatul se opri şi puse mâna pe cărucior.

— Tati, şopti el.

Bărbatul îşi ridică privirile. O siluetă mică, departe pe drum, cocârjată, târşâindu-şi picioarele.

Stătea sprijinit de mânerul căruciorului.

— Mda, zise. Cine-o fi ăla?
— Ce-ar trebui să facem, tati?
— S-ar putea să fie o capcană.
— Ce facem?
— Mergem în urma lui. Să vedem dacă se-ntoarce spre noi.
— OK.
Călătorul nu era genul care să se uite peste umăr. Merseră în urma lui o vreme, apoi ajunseră în dreptul lui. Un bătrân mărunţel, îndoit de spate, ducea în cârcă o veche raniţă militară şi mergea lovind uşor asfaltul cu un toiag, făcut dintr-un ram decojit. Când îi zări, o luă spre marginea drumului, se întoarse către ei şi rămase pe loc, într-o atitudine prudentă. Avea un prosop murdar legat sub bărbie, ca şi când îl durea o măsea, şi chiar şi după standardele noii lumi, puţea îngrozitor.
— N-am nimic, zise bătrânul. Puteţi să vă uitaţi, dacă vreţi.
— Nu suntem tâlhari.
Îşi aplecă o ureche spre ei.
— Ce-ai zis? strigă el.
— Am spus că nu suntem tâlhari.
— Da' ce sunteţi?
N-aveau cum să răspundă la întrebare. Îşi şterse nasul cu dosul mâinii şi aşteptă. N-avea pantofi, picioarele îi erau înfăşurate în zdrenţe şi cartoane, legate cu spargă verde, şi cine ştie câte straturi de îmbrăcăminte jegoasă i se zăreau prin rupturi şi găuri. Deodată păru să se cocârjeze şi mai mult. Se sprijini în toiag şi se lăsă jos, în drum, aşezându-se în cenuşă, cu o mână peste cap. Arăta ca un morman de zdrenţe căzut dintr-o căruţă.
Se-apropiară şi se uitară în jos la el.
— Domnule? zise bărbatul. Domnule?
Băiatul se lăsă pe vine şi puse o mână pe umărul lui.
— E speriat, tati. Omul e speriat.
Se uită în susul şi-n josul drumului.
— Dacă-i ambuscadă, el moare primul, spuse bărbatul.
— E doar speriat, tati.
— Spune-i că nu-i facem nici un rău.
Bătrânul îşi clătina capul într-o parte şi-n alta, cu degetele vârâte în părul soios. Băiatul se uită în sus la tatăl său.
— Poate crede că nu suntem aievea.
— Dar cum?
— Nu ştiu.
— Nu putem sta aici. Trebuie să mergem.

— E speriat, tati.

— Nu cred că-i bine să-l atingi.

— Poate-i dăm ceva de mâncare.

Stătu şi se uită în josul drumului.

— Fir-ar să fie, şopti el. Se uită în jos, la bătrân. Poate că el o să se transforme în Dumnezeu, iar ei, în copaci. În regulă, zise.

Dezlegă prelata, o dădu la o parte, căută printre conserve, scoase una de cocteil de fructe, scoase desfăcătorul din buzunar, tăie conserva, îndoi capacul, se-apropie de ei, se-aşeză pe vine şi i-o întinse băiatului.

— O lingură?

— N-o să primească.

Băiatul luă conserva şi i-o dădu bătrânului.

— Ia-o, şopti el. Poftim.

Bătrânul îşi ridică ochii şi se uită la băiat. Băiatul îi întinse conserva. Arăta ca cineva care încearcă să hrănească un vultur căzut în drum.

— E-n regulă, zise el.

Bătrânul îşi luă mâna de pe cap. Clipi. Ochi albaştri-cenuşii, pe jumătate îngropaţi în ridurile subţiri şi murdare de funingine ale feţei.

— Ia-o, zise băiatul.

El întinse mâna cu degete încovrigate şi uscate, o luă, o duse la piept.

— Mănânc-o, zise băiatul. E bună.

Gesticulă, sugerându-i s-o încline. Bătrânul se uită în jos la conservă. O prinse mai bine, o ridică, nările îi fremătară. Unghiile lungi, galbene, ca nişte gheare, râcâiră metalul. Apoi înclină conserva şi bău. Sucul îi curgea în barba jegoasă. Luă conserva de la gură, mestecând cu greutate, îşi smuci capul când înghiţi.

— Uite, tati, şopti băiatul.

— Văd, zise bărbatul.

Băiatul se răsuci şi se uită la el.

— Ştiu ce vrei să-ntrebi, zise bărbatul. Răspunsul e nu.

— Ce vreau să-ntreb?

— Dacă-l putem lua cu noi. Nu putem.

— Ştiu.

— Ştii.

— Mda.

— Bine.

— Putem să-i mai dăm ceva?

— Să vedem ce face cu asta.

Îl urmăriră cum mănâncă. Când isprăvi, rămase cu conserva în

mână, privind în ea, ca şi când ar mai fi putut apărea ceva acolo.

— Ce vrei să-i mai dai?

— Ce crezi c-ar trebui?

— Nu cred c-ar trebui să-i dai nimic. Tu ce vrei să-i dai?

— Am putea să gătim ceva la aragaz. Ar mânca împreună cu noi.

— Vorbeşti despre popas. Pentru noapte.

— Da.

Se uită în jos la bătrân, se uită la drum.

— În regulă, zise. Dar mâine mergem mai departe.

Băiatul nu răspunse.

— Altă învoială nu scoţi de la mine.

— OK.

— OK înseamnă OK. Nu înseamnă că negociem altfel mâine.

— Ce înseamnă să negociem?

— Înseamnă să mai discutăm şi s-ajungem la o altă învoială. Nu există altă învoială. Aşa rămâne. OK.

— OK.

Îl ajutară pe bătrân să se ridice-n picioare şi-i dădură toiagul. Nu cântărea nici măcar cincizeci de kilograme. Stătu şi se uită în jur, nesigur. Bărbatul îi luă conserva din mână şi-o aruncă în pădure. Bătrânul încercă să-i dea toiagul, dar el îl împinse la o parte.

— Când ai mâncat ultima oară? îl întrebă el.

— Nu ştiu.

— Nu-ţi aminteşti.

— Adineauri am mâncat.

— Vrei să mănânci cu noi?

— Nu ştiu.

— Nu ştii?

— Ce să mănânc?

— Poate nişte tocană de vită. Cu biscuiţi săraţi. Şi cafea.

— Ce trebuie să fac?

— Să ne spui unde-a dispărut lumea.

— Ce?

— Nu trebuie să faci nimic. Poţi să mergi?

— Pot să merg.

Se uită în jos la băiat.

— Eşti băieţel? îl întrebă.

Băiatul se uită la tatăl său.

— A ce arată? întrebă tatăl său.

— Nu ştiu. Nu văd bine.

— Pe mine mă vezi?
— Văd că e cineva acolo.
— Bine. Trebuie să ne urnim. Se uită la băiat. Nu-l ţine de mână, spuse el.
— Nu vede.
— Nu-l ţine de mână. Să mergem.
— Unde mergem? zise bătrânul.
— Mergem să mâncăm.
Dădu din cap, întinse toiagul în faţă şi bătu ezitant în asfalt.
— Câţi ani ai?
— Nouăzeci.
— Ba n-ai atâţia.
— Atunci, n-am.
— Asta le spui oamenilor?
— Care oameni?
— Oricui.
— Cam aşa.
— Ca să nu-ţi facă rău?
— Da.
— Şi ţine?
— Nu.
— Ce-ai în raniţă?
— Nimic. Poţi să te uiţi.
— Ştiu că pot. Ce-ai acolo?
— Nimic. Nişte catrafuse.
— Nimic de mâncare?
— Nu.
— Cum te cheamă?
— Ely.
— Ely şi mai cum?
— Nu-ţi ajunge Ely?
— Ba da. Să mergem.
Îşi aşezară tabăra în pădure, mult mai aproape de drum decât ar fi vrut el. Se văzu nevoit să tragă după el căruciorul, în timp ce băiatul îl împingea de la spate, şi făcură focul, ca să se încălzească bătrânul, deşi nici asta nu-i plăcea. Mâncară, iar bătrânul, învelit în singura lui pătură, ţinea lingura ca un copil. N-aveau decât două ceşti, aşa că bătrânul îşi bău cafeaua din bolul în care mâncase, ţinându-l cu degetele mari încleştate pe margine. Şedea ca un Buddha lihnit şi jerpelit, privind ţintă la foc.

— Nu poţi să mergi cu noi, să ştii, zise bărbatul.

El dădu din cap.

— De când eşti pe drum?

— Dintotdeauna. Omul nu poate sta într-un singur loc.

— Cum trăieşti?

— O ţin tot aşa, înainte. Ştiam că se va-ntâmpla asta.

— Ştiai că se va-ntâmpla asta?

— Da. Asta sau ceva asemănător. Întotdeauna am ştiut.

— Ai încercat să te pregăteşti pentru aşa ceva?

— Nu. Ce-ai putea să faci?

— Nu ştiu.

— Oamenii întotdeauna s-au pregătit pentru ziua de mâine. N-am crezut în aşa ceva. Ziua de mâine nu se pregătea pentru ei. Nici măcar nu ştia că ei erau acolo.

— Aşa zic şi eu.

— Chiar dac-ai fi ştiut ce să faci, n-ai fi ştiut ce să faci. N-ai fi ştiut dacă s-o faci sau nu. Să presupunem c-ai mai rămâne doar tu, singur. Ţi-ai putea face una ca asta?

— Ai vrea să mori?

— Nu. Dar poate că-mi doresc să fi murit. Când eşti viu, asta-ţi stă tot timpul înainte.

— Sau poate-ţi doreşti să nu te fi născut.

— Mă rog. Cerşetorii nu prea au de ales.

— Crezi c-ar însemna să ceri prea mult.

— Ce-i făcut e bun făcut. Oricum, e o prostie să ai pretenţia la lux în vremuri ca astea.

— Aşa zic şi eu.

— Nimeni nu vrea să fie aici şi nimeni nu vrea să plece, îşi înălţă capul şi se uită peste foc, la băiat. Apoi se uită la bărbat. Bărbatul îi vedea ochii mici privindu-l atent în lumina focului. Dumnezeu ştie ce vedeau ochii aceia. Se ridică să mai pună lemne pe foc şi trase înapoi tăciunii căzuţi pe frunzele uscate. Scânteile roşii se înălţară zvâcnind şi se stinseră în întunericul de deasupra. Bătrânul bău ultima înghiţitură de cafea, aşeză bolul în faţa lui şi se-aplecă spre foc, să-şi încălzească mâinile. Bărbatul îl urmări cu privirea.

— Cum ai şti c-ai rămas ultimul om de pe pământ? întrebă el.

— Nu cred c-ai şti. Ai fi şi-atât.

— Nimeni n-ar şti.

— N-ar conta. Când mori, e ca şi cum ar muri toţi ceilalţi.

— Cred că Dumnezeu ar şti. Nu-i aşa?

— Nu există Dumnezeu.
— Nu?
— Nu există nici un Dumnezeu şi noi suntem profeţii lui.
— Nu-nţeleg cum de mai eşti în viaţă. Ce mănânci?
— Nu ştiu.
— Nu ştii?
— Oamenii îţi dau tot felul.
— Oamenii îţi dau tot felul.
— Da.
— De mâncare.
— De mâncare. Da.
— Ba nu-ţi dau.
— Tu mi-ai dat.
— Nu eu. Băiatul ţi-a dat.
— Mai sunt şi alţi oameni pe drum. Nu sunteţi singurii.
— Tu eşti singurul?
Bătrânul îşi miji ochii, precaut.
— Cum adică? întrebă el.
— Mai sunt şi alţii cu tine?
— Care alţii?
— Alţi oameni.
— Nu-i nimeni altcineva. Despre ce vorbeşti?
— Vorbesc despre tine. Despre acel soi de activitate în care poate eşti vârât.
Bătrânul nu răspunse.
— Presupun că vrei să mergi cu noi.
— Să merg cu voi.
— Da.
— Nu m-aţi lua.
— Nu vrei să mergi.
— N-aş fi mers nici pân-aici, dar mi-era foame.
— Oamenii care ţi-au dat de mâncare. Unde sunt?
— Nu mai e nimeni altcineva. Am născocit povestea asta.
— Şi ce-ai mai născocit?
— Sunt şi eu pe drum, ca voi. Nu-i nici o diferenţă.
— Chiar te numeşti Ely?
— Nu.
— Nu vrei să-ţi spui numele.
— Nu vreau.
— De ce?

— N-am încredere să vi-l spun. Ca să faceţi voi ceva cu el. Nu vreau să vorbească nimeni despre mine. Să spună unde eram şi ce făceam când eram acolo. Cu alte cuvinte, n-aveţi decât să vorbiţi despre mine. Dar nimeni n-ar putea spune că eu eram acela. Aş putea fi oricine. Cred că, în vremuri ca astea, cu cât spui mai puţin, cu atât mai bine. Dacă s-ar întâmpla ceva şi-am fi supravieţuitori şi ne-am întâlni pe drum, atunci am avea ce să ne spunem. Dar nu suntem supravieţuitori. Aşa că n-avem ce să ne spunem.

— Poate că nu.

— Pur şi simplu, nu vrei s-o spui în faţa băiatului. Nu eşti momeala unei bande de tâlhari la drumul mare?

— Nu-s nimic. Plec, dacă aşa vrei. Găsesc singur drumul.

— Nu trebuie să pleci.

— N-am văzut un foc de multă vreme, asta-i tot. Trăiesc ca un animal. Nu vrei să ştii ce mi-a fost dat să mănânc. Când l-am văzut pe băiatul ăsta, am crezut c-am murit.

— Credeai că e un înger?

— Nu ştiam ce e. N-am crezut c-o să mai văd vreodată un copil. N-am ştiut că se va întâmpla aşa ceva.

— Ce-ar fi dacă ţi-aş spune că e un zeu?

Bătrânul clătină din cap.

— Am trecut de faza asta. De ani de zile. Unde nu pot trăi oamenii, nici zeii n-o duc bine. Ai să vezi. E mai bine să fii singur. Aşa că sper să nu fie adevărat ce-ai spus, pentru c-ar fi îngrozitor să fii pe drum cu ultimul zeu, chiar sper să nu fie adevărat. Lucrurile se vor îndrepta după ce toată lumea va fi dispărut.

— Chiar aşa?

— Bineînţeles.

— Se vor îndrepta pentru cine?

— Pentru toată lumea.

— Pentru toată lumea.

— Bineînţeles. Tuturor o să ne fie mai bine. O să respirăm cu toţii mai uşor.

— E bine de ştiut.

— Da, e bine de ştiut. După ce ne vom fi dus cu toţii, aici n-o să mai fie decât moartea şi chiar şi zilele ei vor fi numărate. O să fie şi ea pe drum, n-o să mai aibă ce face şi nici cui face. O să spună: Unde s-au dus cu toţii? Aşa va fi atunci. Ce-i rău în asta?

A doua zi dimineaţa, stăteau în drum, iar el şi băiatul se ciondăneau

ce să-i dea bătrânului. În cele din urmă, nu primi prea multe. Câteva conserve de legume şi de fructe. Iar băiatul se duse la marginea drumului şi se-aşeză în cenuşă. Bătrânul vârî conservele în raniţă şi prinse curelele.

— Ar trebui să-i mulţumeşti, să ştii, zise bărbatul. Eu nu ti-aş fi dat nimic.

— Poate c-ar trebui sau poate că n-ar trebui.

— De ce n-ai face-o?

— Eu nu i-aş fi dat nimic din ce-aş fi avut.

— Nu-ţi pasă dacă-i răneşti sentimentele?

— I-aş răni sentimentele?

— Nu. Nu de-asta a făcut-o.

— De ce-a făcut-o?

Se uită la băiat, se uită la bătrân.

— N-ai înţelege, spuse el. Nici eu nu sunt sigur că înţeleg.

— Poate crede-n Dumnezeu.

— Nu ştiu în ce crede.

— O să-i treacă.

— Nu, n-o să-i treacă.

Bătrânul nu răspunse. Se uită în jurul său, la lumina zilei.

— Nici noroc nu ne urezi, aşa-i? zise bărbatul.

— Nu ştiu ce-ar însemna asta. Cum ar arăta norocul. Cine poate şti?

Porniră apoi cu toţii la drum. Când se uită în spate, bătrânul mergea bătând cu toiagul în asfalt, ca să ştie pe unde calcă, mişcându-se încet pe drum, asemenea unui vânzător ambulant dintr-o carte de poveşti din alte vremuri, întunecat, cocârjat, subţire ca un păianjen, dispărând apoi pentru totdeauna. Băiatul nu s-a uitat nici o clipă îndărăt.

La ceasul amiezii îşi întinseră prelata pe drum, se-aşezară şi mâncară un prânz rece. Bărbatul îl privea atent.

— Ai chef de vorbă? întrebă el.

— Da.

— Dar nu eşti fericit.

— Sunt OK.

— Când o să rămânem fără mâncare, o să ai mai mult timp să te gândeşti la asta.

Băiatul nu răspunse. Mâncau. Se uită în urmă, pe drum. După o vreme, zise:

— Ştiu. Dar n-o să mi-o amintesc la fel ca tine.

— Probabil că nu.

— N-am zis că n-ai dreptate.

— Dar ai gândit-o.
— E OK.
— Mda, zise bărbatul. Bun. Pe drum, nu te prea găsesc veştile bune. În vremuri ca astea.
— N-ar fi trebuit să-ţi baţi joc de el.
— OK.
— O să moară.
— Ştiu.
— Putem pleca acum?
— Da, zise bărbatul. Putem pleca.

Noaptea se trezi tuşind, în întunericul rece, şi tuşi până când simţi că-l arde pieptul. Se-aplecă spre foc şi suflă-n cărbuni, mai puse nişte vreascuri, se ridică şi se-ndepărtă de locul unde dormeau, până unde îl lăsa lumina să se-ndepărteze. Îngenunche în frunzele uscate şi-n cenuşă, cu pătura înfăşurată în jurul umerilor, şi după o vreme tuşea se potoli. Se gândi la bătrânul care era acolo, undeva, sub cerul liber. Se uită la tabără, printre trunchiurile negre ale copacilor. Spera ca băiatul să fi adormit la loc. Îngenunche acolo, şuierând încetişor, cu mâinile pe genunchi.
— O să mor, zise. Spune-mi cum să fac asta.

A doua zi, au mers aproape până la lăsatul întunericului. Nu găsea nici un loc sigur unde să facă focul. Când scoase rezervorul din cărucior, i se păru foarte uşor. Se-aşeză şi învârti valva, dar valva era deja deschisă, învârti micul buton al arzătorului. Nimic. Se-aplecă şi ascultă. Încercă din nou ambele valve, separat şi împreună. Rezervorul era gol. Rămase în genunchi, cu pumnii strânşi la frunte, cu ochii închişi. După o vreme, îşi înălţă capul şi stătu aşa, uitându-se la pădurea rece şi tot mai întunecată.
Mâncară o cină rece, turte de mălai, fasole şi cârnăciori din conservă. Băiatul îl întrebă cum de se golise rezervorul atât de repede, dar el spuse că pur şi simplu se golise.
— Ziceai c-o să ţină câteva săptămâni.
— Ştiu.
— Dar n-a ţinut decât câteva zile.
— Am greşit.
Mâncară în tăcere. După o vreme, băiatul spuse:
— Am uitat să-nchid valva, aşa-i?
— Nu-i vina ta. Ar fi trebuit să controlez.

Băiatul puse farfuria pe prelată. Îşi feri privirile.

— Nu-i vina ta. Trebuie închise ambele valve. Fileturile trebuie izolate cu bandă, altfel lasă gazul să iasă, iar eu n-am făcut asta. E vina mea. Nu ţi-am spus.

— Dar oricum n-aveam bandă, nu-i aşa?

— Nu-i vina ta.

Mergeau mai departe, slabi, murdari, ca nişte toxicomani vagabonzi. Încotoşmănaţi în pături din pricina frigului, cu răsuflarea aburindă, îşi târşâiau picioarele prin troienele negre, mătăsoase. Traversau întinsa câmpie de coastă, unde vânturile seculare îi biciuiau cu nori şuierători de cenuşă, obligându-i să-şi găsească adăpost oriunde puteau. În case, hambare, sub malul şanţului de lângă drum, cu păturile trase peste cap şi cerul amiezii negru precum temniţele iadului. Îl ţinea pe băiat strâns îmbrăţişat, îngheţat până-n măduva oaselor.

— Nu-ţi pierde curajul, spuse el. O să răzbim.

Pământul era crestat, erodat, sterp. Oase de creaturi moarte presărate în aluviuni. Mormane de gunoaie indistincte. Ferme pe câmpuri, cu tencuiala scorojită, cu şindrila desprinsă, căzută. Totul fără umbră, fără identitate. Drumul cobora printr-o junglă de kudzu uscat. O mlaştină în care stufărişul mort plutea pe apă. Dincolo de marginea câmpurilor, ceaţa mohorâtă atârna peste pământ şi cer deopotrivă. După-amiaza târziu începu să ningă, iar ei îşi continuară drumul, acoperiţi cu prelate, cu ninsoarea umedă sfârâind pe folia de plastic.

De săptămâni de zile dormise pe sponci. Când se trezi dimineaţa, băiatul nu era acolo şi el se ridică în capul oaselor, cu pistolul în mână, sări în picioare şi-l căută cu privirea, dar băiatul nu se zărea nicăieri. Se încălţă şi merse până unde se sfârşeau copacii. La răsărit, zori sumbri. Soarele străin îşi începea tranzitul rece. Îl zări pe băiat venind în fugă peste câmp.

— Tati, strigă el. În pădure e un tren.

— Un tren?

— Da.

— Un tren adevărat?

— Da. Vino.

— Nu te-ai apropiat de el, aşa-i?

— Nu. Doar puţin. Vino.

— Nu-i nimeni acolo?

— Nu. Nu cred. Am venit să te iau.

— Are şi locomotivă?

— Da. Un diesel mare.

Traversară câmpul şi intrară în pădure, din partea opusă. Şinele veneau din interiorul ţării, pe un terasament înalt, şi traversau pădurea. Locomotiva era un diesel electric, urmată de opt vagoane din oţel, pentru călători. Îl luă pe băiat de mână.

— Hai să ne-aşezăm şi să privim, spuse el.

Se-aşezară pe povârniş şi aşteptară. Nici o mişcare. Îi dădu băiatului pistolul.

— Ia-l tu, tati, spuse băiatul.

— Nu. În chestia asta nu ne târguim. Ia-l.

Luă pistolul şi-l puse în poală, iar bărbatul coborî în dreapta terasamentului, se opri şi se uită la tren. Traversă şinele pe partea cealaltă şi porni de-a lungul vagoanelor. Când reapăru din spatele ultimului vagon, îi făcu semn băiatului să vină, iar băiatul se ridică şi puse pistolul la brâu.

Totul era acoperit de cenuşă. Coridoarele, pline de gunoaie. Valizele, deschise pe scaunele unde fuseseră trase din plasele de deasupra şi de mult jefuite. În vagonul-restaurant, găsiră un vraf de farfurii de hârtie, iar el suflă praful de pe ele şi le vârî în hanorac, şi altceva nimic.

— Cum a ajuns aici, tati?

— Nu ştiu. Poate că-l conducea cineva spre sud. Un grup de oameni. Şi-aici o fi rămas fără combustibil.

— E de multă vreme aici?

— Da. Aşa cred. De multă vreme.

Trecură şi prin celelalte vagoane, apoi pe şine până la locomotivă şi urcară pe pasarela îngustă. Rugină, vopsea scorojită. Se strecurară în cabină, el suflă praful de pe scaunul mecanicului şi-l puse pe băiat la tabloul de comandă. Sistemul era foarte simplu. Nu prea era altceva de făcut decât să-mpingi maneta de acceleraţie. Scoase zgomote ca de tren şi şuieră ca o locomotivă, dar nu era sigur că toate astea aveau vreun înţeles pentru băiat. După o vreme, rămaseră pur şi simplu cu privirile la geamul murdar, dincolo de care vedeau şinele care se pierdeau, la o curbă, în pustiul plin de bălării. Chiar dacă vedeau lumi diferite, ce ştiau era unul şi acelaşi lucru. Anume că trenul va rămâne acolo pentru eternitate, descompunându-se lent, şi că nici un tren nu va mai circula vreodată.

— Putem pleca, tati?

— Da. Bineînţeles că putem pleca.

De la o vreme, când şi când, zăreau la marginea drumului mici movile de pietre. Erau simboluri în limba ţiganilor, semne de orientare uitate. Primele pe care le vedea de multă vreme, atât de răspândite în

nord, marcând drumul dintre oraşele jefuite, devastate, mesaje fără speranţă pentru cei dragi, pierduţi şi morţi. La acea vreme, proviziile de alimente se epuizaseră, criminalitatea stăpânea întreaga ţară. Lumea avea să fie în curând populată îndeobşte de oameni capabili să-ţi mănânce copiii în faţa ochilor, iar oraşele aveau să cadă în mâinile bandelor de jefuitori negri de funingine, care-şi săpau tuneluri printre ruine şi apăreau, doar cu dinţii şi ochii albi, târându-se dintre dărâmături, aducând conserve de mâncare, înnegrite de foc, neidentificabile, în pungi de plastic, asemenea unor cumpărători din magazinele iadului. Pudra catifelată şi neagră umplea străzile ca cerneala unei caracatiţe care se vălătucea pe fundul mării, frigul se furişa peste tot, întunericul se instala devreme, iar hoitarii care coborau cu torţele lor prin canioanele abrupte făceau la fiecare pas găuri mătăsoase în cenuşa troienită, ce se-nchideau ca nişte ochi în urma lor. Pe drumuri, pelerinii cădeau din picioare, se prăbuşeau şi mureau, iar pământul sterp şi învelit în giulgiu se rostogolea prin dreptul soarelui şi se-ntorcea fără să lase vreo urmă, la fel de nebăgat în seamă ca şi trecerea oricărei alte lumi surori, fără nume, în bezna străveche de dincolo de el.

Cu mult înainte s-ajungă pe coastă, proviziile aproape li se terminaseră. Ţara fusese pustiită şi prădată, astfel încât nu găseau nimic în casele şi clădirile de pe marginea drumului. Găsi o carte de telefon într-o benzinărie şi scrise cu creionul numele oraşului pe hartă. Se aşezară pe o bordură, în faţa clădirii, mâncară biscuiţi săraţi şi căutară oraşul, dar nu-l găsiră. Răsfoi secţiunile hărţii şi mai căută o dată. În sfârşit, îi arătă băiatului. Erau la vreo şaptezeci de kilometri mai la vest decât crezuse. Desenă nişte linii pe hartă, închipuind siluete.

— Ăştia suntem noi, spuse el.

Băiatul trasă cu degetul ruta până la mare.

— Cât ne va lua s-ajungem acolo?

— Două săptămâni. Trei.

— E albastră?

— Marea? Nu ştiu. Aşa era pe vremuri.

Băiatul dădu din cap. Stătea şi se uita la hartă. Bărbatul îl privea atent. Se gândi că ştie ce se-ntâmplă. Când era copil, stătea cu nasul în tot felul de hărţi, punând un deget pe oraşul în care locuia. Aşa cum îşi căuta familia în cartea de telefon. Ei printre alţii, totul la locul său. Un rost pe lume.

— Haide, spuse el. Trebuie să plecăm.

După-amiaza târziu, începu să plouă. Părăsiră şoseaua şi-o apucară pe un drum de ţară, pe un câmp, şi-şi petrecură noaptea într-un şopron.

Şopronul avea podeaua de beton şi, la capătul îndepărtat, erau nişte butoaie goale, din oţel. Bloca uşile cu butoaiele, făcu un foc pe podea şi improviza nişte paturi, din lăzi de carton pliate. Ploaia bătu darabana toată noaptea pe acoperişul de oţel. Când se trezi, focul se stinsese şi era foarte frig. Băiatul şedea în capul oaselor, învelit în pătură.

— Ce-i?

— Nimic. Am visat urât.

— Ce-ai visat?

— Nimic.

— Te simţi bine?

— Nu.

Îl îmbrăţişa şi-l ţinu strâns la piept.

— E-n regulă, spuse.

— Plângeam. Dar tu nu te-ai trezit.

— Îmi pare rău. Am fost atât de obosit.

— Adică în vis.

A doua zi dimineaţa, când se trezi, ploaia încetase. Ascultă picurul vlăguit al apei. Se răsuci de la mijloc pe podeaua tare de beton şi se uită afară, printre scânduri, la peisajul cenuşiu. Băiatul încă dormea. Apa picura în băltoace pe podea. Apăreau mici bulbuci, alunecau şi piereau. Într-un oraş de la poalele muntelui, dormiseră într-un loc ca ăsta şi ascultaseră ploaia. Era o drogherie acolo, din cele de demult, cu tejghea de marmură neagră şi scaune înalte, cromate, cu şezutul din plastic rupt, cârpăcit cu bandă izolantă. Raionul de farmaceutice fusese jefuit, dar, în mod ciudat, restul magazinului rămăsese intact. Echipamente electronice scumpe zăceau neatinse pe rafturi. Stătuse şi se uitase-n jur. Mărfuri din cele mai diverse. Obiecte de marochinărie.

— Ce-s astea? îl luase pe băiat de mână şi-l scosese de-acolo, dar băiatul apucase să-l vadă.

Un cap de om sub un clopot de sticlă pentru tort, la capătul tejghelei. Deshidratat. Cu o şapcă pe cap. Ochii uscaţi, întorşi trişti înăuntru. Asta visase? Nu. Se ridică, îngenunche, suflă în cărbuni, puse peste ei bucăţile de scânduri arse şi încinse focul.

— Mai sunt şi alţi băieţi buni. Aşa ai spus.

— Da.

— Şi-atunci, unde sunt?

— Se-ascund.

— De cine se-ascund?

— Unii de alţii.

— Sunt mulţi?
— Nu ştim.
— Dar sunt câţiva.
— Câţiva. Da.
— E-adevărat?
— Da. E-adevărat.
— OK.
— Nu mă crezi.
— Te cred.
— În regulă.
— Întotdeauna te cred.
— Nu-i adevărat.
— Ba da. Trebuie s-o fac.

Porniră înapoi spre drum, luptându-se cu noroiul. Ploaie cu miros de pământ şi de cenuşă udă. Apă neagră, în şanţul de la marginea drumului. Scurgându-se printr-o ţeava de metal într-un iaz. Într-o curte, o căprioară de plastic. Târziu a doua zi, intrară într-un orăşel, unde trei oameni apărură de după un camion şi se proţăpiră în drum, în faţa lor. Emaciaţi, îmbrăcaţi în zdrenţe. Cu ţevi în mâini.

— Ce-ai în coş?

Îşi îndreptă pistolul spre ei. Bărbaţii îşi luară seama. Băiatul se-agăţă de haina lui. Nimeni nu scoase un cuvânt. Împinse căruciorul mai departe şi cei trei se traseră pe marginea drumului. Îl puse pe băiat să-mpingă căruciorul şi el merse cu spatele, ţinând pistolul îndreptat spre ei. Încerca să arate ca orice ucigaş migrator, dar inima îi bătea nebuneşte şi ştia că va începe să tuşească. Cei trei ieşiră din nou în drum şi-i urmăriră cu privirea. Vârî pistolul la brâu, se răsuci şi-mpinse el căruciorul mai departe. Când se uită în urmă, în vârful colinei, cei trei încă stăteau acolo. Îi spuse băiatului să-mpingă din nou căruciorul şi el traversă o curte, de unde putea vedea în josul drumului, dar cei trei dispăruseră. Băiatul era foarte speriat. Bărbatul puse pistolul pe prelată, trecu în locul băiatului la împinsul căruciorului şi-şi văzură de drum.

Au stat întinşi pe un câmp până la lăsarea întunericului, pândind drumul, dar n-a trecut nimeni. Când se întunecă de-a binelea, luară căruciorul şi se chinuiră să-l împingă până la drum, apoi el scoase păturile, se-nveliră în ele şi merseră mai departe. Atenţi, pipăindu-şi drumul la fiecare pas. Una dintre roţi începuse să scârţâie, dar nu era nimic de făcut. Cu chiu, cu vai, merseră preţ de câteva ore, apoi se strecurară anevoie prin desişul de la marginea drumului, se-ntinseră tremurând, epuizaţi, pe pământul rece şi dormiră până la ziuă. Când se

trezi, se simţea rău.

***

Avea febră şi stăteau în pădure, ca nişte fugari. N-aveau unde să facă focul. Nicăieri nu era sigur. Băiatul şedea în frunze, privindu-l. Cu ochii plini de lacrimi.

— O să mori, tati? întrebă el. O să mori?

— Nu. Sunt doar bolnav.

— Mi-e foarte frică.

— Ştiu. E-n regulă. O să mă fac bine. O să vezi.

Visele i se luminau. Lumea dispărută se întorcea. Rude moarte de mult se perindau şi-i aruncau priviri piezişe, ciudate. Nici una nu vorbea. Se gândea la viaţa lui. Cu atât de multă vreme în urmă. O zi cenuşie, într-un oraş străin, când stătea la fereastră, privind strada de jos. În spatele lui, pe o masă din lemn, ardea o lampă mică. Pe masă, cărţi şi hârtii. Începuse să plouă, o pisică s-a întors la colţul străzii, a traversat trotuarul şi s-a aşezat sub copertina cafenelei. La o masă, o femeie, cu capul în mâini. Ani mai târziu, el stătuse printre ruinele carbonizate ale unei biblioteci, unde cărţile negre zăceau în băltoace. Rafturile răsturnate. Furia stârnită de minciunile aranjate cu miile în rânduri după rânduri. A ridicat o carte, i-a răsfoit paginile umflate de apă. Nu s-ar fi gândit că valoarea celui mai neînsemnat lucru prevestea o lume ce-avea să vină. Era surprins. De faptul că spaţiul ocupat de aceste lucruri era o expectativă în sine. A lăsat cartea să cadă, s-a mai uitat o dată în jur şi şi-a croit drum afară, în lumina cenuşie şi rece.

Trei zile. Patru. Dormea prost. Îl trezea tuşea chinuitoare. Trăgând hârâit aer în piept.

— Îmi pare rău, zise el întunericului nemilos.

— Nu face nimic, spuse băiatul.

Aprinse mica lampă cu petrol şi-o aşeză pe-o stâncă, apoi se ridică şi porni târşâit printre frunze, înfofolit în pături. Băiatul îi şopti să nu plece.

— Doar până mai încolo, spuse el.

Dacă se stingea lampa, nu-şi mai putea găsi drumul înapoi. Se-aşeză în frunze, în vârful dealului, cu privirile pironite în întuneric. Nu vedea nimic. Vântul nici măcar nu adia. În trecut, când ieşea astfel, cercetând pământuri care abia se desluşeau, acolo unde luna pierdută traversa pustietatea acidă, zărea uneori câte-o lumină. Palidă, nedefinită, în întunecime. Pe malul celălalt al unui râu sau în străfundul ruinelor fuliginoase ale unui oraş ars. Dimineaţa, se rotea uneori cu binoclul şi

cerceta ţinutul în căutarea vreunei dâre de fum, dar nu zărea nimic.

Stând la marginea unui câmp troienit, printre bărbaţi aspri. Cam de vârsta băiatului. Poate puţin mai mare. Privind cum oamenii aceia spărgeau panta pietroasă, cu cazmaua şi sapa, scoţând la lumină un cuibar mare de şerpi, vreo sută la număr. Se strânseseră acolo să-şi ţină de cald. Tuburile acelea amorţite începând să se mişte încet, în lumina rece, agresivă. Asemenea măruntaielor unei fiare uriaşe, lăsate zilei la vedere. Oamenii au turnat benzină peste ei şi i-au ars de vii. Neavând nici un remediu împotriva răului, doar împotriva imaginii lui, aşa cum o concepeau ei. Şerpii cuprinşi de flăcări se zvârcoleau îngrozitor şi unii s-au târât arzând până-n fundul grotei, luminându-i ungherele mai întunecate. Fiind muţi, nu se-auzeau ţipete de durere, iar oamenii i-au privit arzând şi zbârcindu-se şi înnegrindu-se, la fel de tăcuţi şi ei, apoi s-au risipit în tăcere, în amurgul de iarnă, fiecare cu propriile gânduri, pentru a merge acasă, unde să ia cina.

Într-o noapte, băiatul se trezi dintr-un vis, dar nu voi cu nici un chip să-i spună ce visase.

— Nu trebuie să-mi spui, spuse bărbatul. E-n regulă.

— Mi-e teamă.

— E-n regulă.

— Nu, nu e.

— E doar un vis.

— Mi-e foarte teamă.

— Ştiu.

Băiatul îşi întoarse fata de la el. Bărbatul îl îmbrăţişa.

— Ascultă-mă, spuse el.

— Ce?

— Când visele tale sunt despre o lume care n-a fost niciodată sau despre o lume care nu va fi niciodată, iar tu te simţi fericit, înseamnă că te-ai dat bătut. Pricepi? Şi tu n-ai voie să te dai bătut. Nu te las eu.

Când porniră din nou la drum, era foarte slăbit şi, în ciuda lucrurilor pe care le spunea, se simţea mai descurajat decât se simţise de ani de zile. Mânjit de diaree, mergând sprijinit de bara căruciorului. Se uită la băiat, cu ochii lui cufundaţi în găvane, sălbatici. O nouă distanţă între ei. O simţea. După două zile, ajunseră într-un ţinut peste care trecuseră furtuni de foc, lăsând în urmă kilometri întregi de pământ pârjolit. O cocă de cenuşă pe drum, groasă de câteva degete, care făcea împinsul căruciorului şi mai anevoios. Asfaltul de dedesubt se umflase de căldură, apoi se dezumflase. Se sprijini de bara căruciorului şi se uită în depărtare, la întinderea lungă a drumului. Copacii subţiri, doborâţi. Şanţurile,

o mocirlă cenuşie. Un pământ înnegrit, scheletic.

După ce trecură de o răscruce, în acea pustietate, începură să dea peste calabalâcul călătorilor, abandonat în drum cu ani în urmă. Lăzi şi sacoşe. Totul topit, negru. Vechi valize de plastic, contorsionate monstruos de căldură. Ici şi colo, amprentele lucrurilor smulse din smoală de hoitari. După încă un kilometru, începură să apară morţii. Siluete pe jumătate cufundate în asfalt, încleştate în propria îmbrăţişare, gurile căscate în urlet. Atinse umărul băiatului.

— Ia-mă de mână, spuse el. Nu cred că trebuie să vezi aşa ceva.

— Ce-ţi bagi în cap rămâne acolo pentru totdeauna?

— Da.

— E OK, tati. E OK?

— Sunt de mult acolo.

— Nu vreau să te uiţi.

— Tot acolo o să fie.

Se opri şi se sprijini de cărucior. Privi în josul drumului, apoi la băiat. Atât de ciudat de liniştit.

— Hai să ne vedem de drum, spuse băiatul.

— Da. OK.

— Încercau să scape, nu-i aşa, tati?

— Da. Asta făceau.

— De ce n-au părăsit drumul?

— N-au putut. Totul ardea.

Îşi croiau drum printre siluetele mumificate. Pielea neagră întinsă pe oase, chipurile plesnite, rupte de tigve. Parcă erau victimele unui efect de vacuum infernal. Treceau tăcuţi pe lângă ele, de-a lungul acelui coridor amuţit, prin cenuşa mişcătoare, unde se zbăteau pentru totdeauna în amalgamul coagulat şi rece al drumului.

Trecură prin ceea ce fusese un cătun la marginea drumului. Ars până-n temelii. Nişte rezervoare de metal, câteva hornuri din cărămizi înnegrite rămase întregi. În şanţuri, ochiuri de zgură cenuşie pline cu sticlă topită. Cablurile electrice, neizolate, întinse în viţe mâncate de rugină pe kilometri întregi de-a lungul drumului. Tuşea la fiecare pas. Îşi dădu seama că băiatul îl priveşte. Era întocmai ce-şi imagina acesta. Și pe bună dreptate.

Şedeau în drum şi mâncau nişte resturi de lipie, tari ca pesmetul, şi ultima conservă de ton. Deschise o conservă de prune şi şi-o trecură de la unul la altul. Băiatul ridică grijuliu conserva şi bău ultima picătură de suc, apoi o puse în poală şi-şi trecu arătătorul peste peretele interior, după care îşi linse degetul.

— Să nu te tai, spuse bărbatul.

— Mereu îmi spui asta.

— Ştiu.

Se uită la el cum linge marginea conservei. Cu mare atenţie. Asemenea unei pisici care-şi linge reflecţia din oglindă.

— Nu te mai uita la mine, spuse el.

— OK.

Apăsă capacul peste conservă şi o puse pe drum, în faţa lui.

— Ce? întrebă el. Ce-i?

— Nimic.

— Spune-mi.

— Cred că ne urmăreşte cineva.

— Aşa m-am gândit şi eu.

— Aşa te-ai gândit şi tu?

— Da. Asta m-am gândit c-o să-mi spui. Ce vrei să facem?

— Nu ştiu.

— Ce crezi?

— Să plecăm mai departe. Trebuie s-ascundem resturile.

— Pentru c-o să creadă c-avem multă mâncare.

— Da.

— Şi-o să-ncerce să ne omoare.

— N-o să ne omoare.

— Dar ar putea să-ncerce.

— N-o să păţim nimic.

— OK.

— Cred c-ar trebui să-i aşteptăm în desiş. Să vedem cine sunt.

— Şi câţi.

— Şi câţi. Da.

— OK.

— Dacă reuşim să trecem de pârâu, putem să urcăm povârnişul ăla şi să supraveghem drumul.

— OK.

— O să găsim un loc.

Se ridicară, îşi îngrămădiră păturile în cărucior.

— Ia conserva, spuse bărbatul.

Se făcuse târziu în înserarea lungă, până s-ajungă drumul la pârâu şi să-l treacă. Abia mişcându-se, trecură şi ei podul şi-mpinseră căruciorul în pădure, căutând un loc unde-l puteau lăsa ca să nu fie văzut. Se opriră şi se uitară înapoi, la drum, în amurg.

— Ce-ar fi să-l ducem sub pod? zise băiatul.

— Şi dac-o să coboare acolo, după apă?

— Cât de în urmă crezi că sunt?

— Nu ştiu.

— Se-ntunecă.

— Ştiu.

— Şi dacă trec mai departe, în întuneric?

— Hai să găsim un loc de unde să vedem drumul. Încă nu s-a-ntunecat.

Ascunseră căruciorul, urcară povârnişul printre stânci, ducându-şi cu ei păturile, şi se ghemuiră într-un loc de unde puteau vedea drumul printre copaci, pe o distanţă de vreun sfert de kilometru. Erau feriţi de vânt, se înveliră în pături şi făcură de strajă pe rând, dar după o vreme băiatul adormi. El însuşi aproape adormise, când deodată văzu o siluetă apărând pe culmea drumului şi oprindu-se acolo. Curând apărură încă două. Apoi a patra. Se opriseră şi acum se regrupau. Apoi merseră mai departe. Abia le distingea, în amurgul tot mai întunecat. Se gândi că se vor opri curând şi-şi dorea să fi găsit un loc mai departe de drum. Dacă se opreau la pod, avea să urmeze o noapte lungă şi rece. Înaintară pe drum şi traversară podul. Trei bărbaţi şi o femeie. Femeia mergea clătinat şi, când se apropie, văzu că era însărcinată. Bărbaţii cărau rucsacuri în spate, femeia ducea o mică valiză de pânză. Toţi într-o stare atât de jalnică, încât depăşea orice închipuire. Cu răsuflarea uşor aburindă. Traversară podul şi continuară pe drum, la vale, dispărând unul câte unul în întunericul ce aştepta.

Oricum a fost o noapte lungă. Când se lumină îndeajuns, îşi încălţă pantofii, se ridică, se-nfăşură într-o pătură, ieşi din ascunzătoare şi rămase cu privirile la drumul din vale. Pădurea pleşuvă, de culoarea fierului, câmpurile de dincolo de ea. Conturul vălurit al brazdelor de grapă încă se mai distingea. Probabil, bumbac. Băiatul dormea, iar el coborî până la cărucior, scoase harta, sticla cu apă şi o conservă de fructe din puţinele lor provizii, apoi se întoarse, se-aşeză în pături şi studie harta.

— Întotdeauna crezi c-am ajuns mai departe decât suntem de fapt.

El îşi mişcă degetul.

— Atunci, aici.

— Mai în urmă.

— Aici.

— OK.

Împături paginile moi, ferfeniţite.

— OK, spuse el.

Şezură aşa, uitându-se la drum printre copaci.

Crezi că străbunii tăi sunt cu ochii pe tine? Că-ţi cântăresc faptele trecute în catastiful lor? Ce pun pe celălalt taler? Nu există nici un catastif, iar străbunii tăi sunt morţi, sub pământ.

Ţinutul trecea de la pini la stejari verzi şi iar la pini. Magnolii. Copaci morţi, ca toţi ceilalţi. Culese o frunză grea, o zdrobi în palmă până o făcu pulbere şi lăsă pulberea să i se scurgă printre degete.

Pe drum, în ziua următoare, dimineaţa devreme. Nu merseseră prea mult, când băiatul îl trase de mânecă şi se opriră. Un fuior subţire de fum se înălţa din pădurea din faţa lor. Rămaseră pe loc, privind atenţi.

— Ce facem, tati?

— Poate-ar trebui s-aruncăm o privire.

— Hai să ne vedem de drum.

— Şi dacă merg în aceeaşi direcţie cu noi?

— Şi ce dacă? zise băiatul.

— O să ne sufle-n ceafă. Aş vrea să ştiu despre cine-i vorba.

— Şi dacă-i o armată?

— Focu-i mic.

— Ce-ar fi s-aşteptăm?

— Nu putem aştepta. Nu mai avem aproape nimic de mâncare. Trebuie să ne continuăm drumul.

Îşi lăsară căruciorul în pădure, iar el verifică gloanţele din cilindru. Cele de lemn şi cel adevărat. Stăteau la pândă. Fumul se înălţa vertical, în văzduhul nemişcat.

Nici un sunet, de nici un fel. Frunzele se-nmuiaseră de la ploaia recentă, nu făceau nici un zgomot sub tălpi. Se întoarse şi se uită la băiat. Faţa mică şi murdară, mărită de spaimă. Dădură ocol focului de la distanţă, băiatul ţinându-se de mâna lui. Se ghemui şi-şi puse un braţ în jurul lui şi statură ascultând vreme îndelungată.

— Cred c-au plecat, şopti el.

— Ce?

— Cred c-au plecat. Probabil au avut pe cineva de veghe.

— Ar putea fi o capcană, tati.

— OK. Hai să mai aşteptăm.

Aşteptară. Vedeau fumul printre copaci. Un vânt începuse să destrame vârful fuiorului, fumul îşi schimbă direcţia, acum îl adulmecau şi ei. Mirosea a mâncare gătită.

— Să dăm un ocol, spuse bărbatul.

— Pot să te ţin de mână?

— Da. Bineînţeles că poţi.

Pădurea nu era altceva decât o mare de trunchiuri arse. N-aveau ce vedea.

— Cred că ne-au zărit, spuse bărbatul. Cred că ne-au zărit şi-au fugit. Au văzut că am armă.

— Şi-au lăsat mâncarea pe foc.

— Da. Hai să ne uităm.

— Mi-e foarte frică, tati.

— Nu-i nimeni aici. N-ai de ce să te temi.

Păşiră în micul luminiş, băiatul ţinându-l strâns de mână. Luaseră totul cu ei, în afară de ceva negru înfipt într-o ţepuşă, pe cărbuni. Stătea şi cerceta perimetrul, când băiatul se răsuci şi-şi îngropa faţa în haina lui. Se întoarse şi el iute, să vadă ce se întâmplase.

— Ce-i? întrebă el. Ce s-a-ntâmplat?

Băiatul scutură din cap.

— Ah, tati, spuse el.

Se răsuci şi se uită din nou. Ceea ce văzuse băiatul era un prunc înnegrindu-se pe spuză. Se-aplecă, îl ridică pe băiat în braţe şi porni cu el către drum, ţinându-l strâns la piept.

— Îmi pare rău, şopti el. Îmi pare rău.

Nu credea c-o să mai vorbească vreodată. Făcură popas pe malul unui râu, iar el şezu lângă foc, ascultând apa care curgea în întuneric. Nu era un loc sigur, pentru că zgomotul apei acoperea orice alt zgomot, dar se gândea c-o să-l bine dispună pe băiat. Mâncară ultimele provizii, apoi studie harta. Măsură drumul cu o bucată de sfoară, se uită la ea, măsură din nou. Mai aveau încă drum lung până pe coastă. Nu ştia ce vor găsi când vor ajunge acolo. Împături fragmentele hărţii, le puse înapoi în punga de plastic şi rămase privind cărbunii.

Ziua următoare traversară râul pe un pod îngust de fier şi intrară într-un vechi orăşel, construit în jurul unei fabrici. Cercetară pe rând casele de lemn, dar nu găsiră nimic. Un om şedea pe o verandă, îmbrăcat în salopetă, mort de ani de zile. Parcă era un om de paie, pus acolo în semn de sărbătoare. Merseră de-a lungul zidului întunecat al fabricii, ale cărei ferestre fuseseră astupate cu cărămizi. Funinginea fină şi neagră gonea în faţa lor, de-a lungul străzii.

Tot felul de obiecte risipite pe marginea drumului. Aparate electrice, mobile. Scule. Obiecte abandonate de mult de tot, de pelerini care se-ndreptau spre morţile lor varii şi colective. Cu numai un an în urmă, băiatul mai culegea câte ceva şi ducea obiectul cu el o vreme, dar acum renunţase. Se-aşezară să se odihnească şi băură ce le mai rămăsese din

apa bună, apoi lăsară bidonul de plastic în drum. Băiatul spuse:

— Dac-am fi găsit noi copilaşul acela, ar fi putut merge cu noi.

— Da. Ar fi putut.

— Unde l-au găsit?

Nu răspunse.

— Oare-o mai fi vreunul pe undeva?

— Nu ştiu. Tot ce se poate.

— Îmi pare rău de ce-am spus despre oamenii ăia.

— Care oameni?

— Ăia care-au ars. Ăia care-au fost trăsniţi pe drum şi-au ars.

— Nu ţin minte să fi spus ceva rău.

— N-a fost ceva rău. Putem pleca?

— Da.

— Vrei să te urci în cărucior?

— Nu-i nevoie.

— De ce nu vrei să te duc în cărucior o bucată de drum.

— Nu vreau. Nu-i nevoie.

Apa care curgea încet, la şes. Smârcuri la marginea drumului, nemişcate, cenuşii. Râurile de pe câmpiile de coastă, în serpentine plumburii ce traversau pământuri pustiite. Mergeau mai departe. În faţa lor, drumul cobora şi se zărea un desiş de stuf.

— Cred că-i un pod acolo, spuse el. Probabil un pârâu.

— Putem să bem apă?

— N-avem de ales.

— Nu cred c-o să ne facă rău.

— Nu cred. Dar poate c-a secat.

— Pot s-o iau înainte?

— Da. Bineînţeles că poţi.

Băiatul o porni la vale. De mult nu-l mai văzuse alergând. Cu coatele depărtate de trup, lipăind în tenişii mult prea mari. Se opri şi-l privi, muşcându-şi buzele.

Apa abia curgea. Îi zări unduirea vagă acolo unde se prelingea într-o ţeava de beton, chiar sub drum, şi scuipă în ea, să vadă dacă scuipatul era dus la vale. Scoase o cârpă din cărucior şi-un vas de plastic, se întoarse, întinse cârpa ca o sită pe buza vasului, pe care-l cufundă în apă şi privi cum se umple. Ridică vasul şiroind de apă şi-l ţinu în lumină. N-arăta prea rău. Îndepărtă cârpa şi-i dădu băiatului vasul.

— Bea, îi zise.

Băiatul bău şi i-l dădu înapoi.

— Mai bea.

— Bea şi tu, tati.

— Bine.

Şi tot filtrară apă şi băură până când li se umplură burţile. Băiatul se-ntinse pe spate, în iarbă.

— Trebuie să plecăm.

— Sunt foarte obosit.

— Ştiu.

Se uită lung la el. Nu mai mâncaseră de două zile. Încă două zile şi vor începe să-şi piardă puterea. Urcă malul prin stufăriş, să verifice drumul. Întunecat, negru, fără nici o urmă acolo unde ieşea în câmp deschis. Vânturile măturaseră cenuşa şi colbul de pe câmpuri. Pământuri cândva bogate. Nici un semn de viaţă, nicăieri. Era o ţară pe care n-o cunoştea. Nici numele oraşelor sau ale râurilor.

— Haide, spuse el. Trebuie să ne urnim.

Dormeau tot mai mult. Nu o dată se treziseră răstigniţi în drum, ca nişte victime ale traficului. Somnul morţii. Se ridică în capul oaselor şi luă pistolul. În seara plumburie, se rezemă în coate de bara căruciorului şi se uită peste câmp, la o casă aflată la vreo jumătate de kilometru distanţă. Băiatul o văzuse primul. Intrând şi ieşind din cortina de funingine, ca o casă dintr-un vis confuz. Se rezemă de cărucior şi se uită la băiat. O să-i coste ceva efort s-ajungă acolo. Să-şi ia păturile. S-ascundă căruciorul undeva lângă drum. Puteau ajunge până la căderea întunericului, dar nu să se şi-ntoarcă.

— Trebuie s-aruncăm o privire. N-avem de ales.

— Eu nu vreau.

— N-am mâncat de câteva zile bune.

— Nu mi-e foame.

— Ba eşti lihnit.

— Nu vreau să mergem acolo, tati.

— Nu-i nimeni acolo. Crede-mă.

— De unde ştii?

— Pur şi simplu, ştiu.

— Ar putea să fie ei acolo.

— Nu, nu sunt. O să fie bine.

Porniră peste câmp, înveliţi în pături, ducând cu ei doar pistolul şi-o sticlă de apă. Câmpul fusese cândva arat, pentru ultima oară, şi din ţărână încă ieşeau cotoarele grânelor secerate, iar urma roţilor de plug încă se mai zărea de la est la vest. Plouase de curând, pământul era moale sub tălpi, iar el înainta cu privirea aţintită-n jos şi, nu după mult timp, se opri şi culese un vârf de săgeată. Scuipă pe el, îl şterse de cracul

pantalonului ca să-l cureţe de pământ şi i-l dădu băiatului. Din cuarţ alb, neştirbit, ca-n ziua în care fusese cioplit.

— Mai sunt, spuse el. Uită-te pe jos, o să le vezi.

Mai găsi două. Cremene cenuşie. Apoi o monedă. Sau un buton. O crustă groasă de cocleală. O răzui cu unghia de la degetul mare. Era o monedă. Scoase cuţitul şi o curăţă cu grijă. Înscrisul era în spaniolă. Dădu să-l strige pe băiatul care-o luase înainte, târşâindu-şi picioarele de oboseală, dar se uită în jurul său, la ţinutul acela cenuşiu, la cerul cenuşiu, aruncă moneda şi se grăbi să-l prindă din urmă pe băiat.

Opriţi în faţa casei, cercetau. O alee cu pietriş care cotea spre sud. O logie de cărămidă. Două trepte se avântau în sus, până la porticul cu coloane. În spatele casei, o dependinţă din cărămidă, cândva probabil o bucătărie. Şi, dincolo de ea, o căsuţă din buşteni. Începu să urce, dar băiatul îl trase de mânecă.

— Putem să mai aşteptăm?

— Bine. Dar se-ntunecă.

— Ştiu.

— Bine.

Se-aşezară pe trepte şi priviră peisajul.

— Nu-i nimeni aici, spuse bărbatul.

— OK.

— Tot ţi-e frică?

— Da.

— N-o să ni se-ntâmple nimic.

— OK.

Urcară treptele spre veranda largă, pardosită cu cărămidă. Uşa, vopsită în negru, era deschisă, proptită cu o cărămidă arsă. În dosul ei, frunze uscate şi buruieni aduse de vânt. Băiatul se prinse de mâna lui.

— De ce-i uşa deschisă, tati?

— Pur şi simplu, e deschisă. Probabil că-i aşa de ani de zile. Poate că ultimii care-au plecat de-aici au proptit-o, ca să-şi scoată lucrurile din casă.

— Poate c-ar trebui s-aşteptăm până mâine.

— Hai, hai. Aruncăm o privire. Până nu se-ntunecă de tot. Dacă ne asigurăm bine locul, poate că facem şi-un foc.

— Dar n-o să stăm în casă, aşa-i?

— Nu trebuie să stăm în casă.

— OK.

— Ce-ai zice să bem puţină apă?

— OK.

Scoase sticla din buzunarul lateral al hanoracului, deşurubă capacul şi se uită la băiat cum bea. Luă şi el o gură, două, înşuruba capacul, îl luă pe băiat de mână şi păşiră în holul întunecat. Tavan înalt. Un candelabru de import. Mai sus, pe palier, o fereastră veneţiană înaltă, a cărei umbră abia întrezărită se desena culcată pe casa scării, în lumina pierită a zilei.

— Nu trebuie să urcăm, aşa-i? şopti băiatul.

— Nu. Poate mâine.

— După ce ne-asigurăm locul.

— Da.

— OK.

Intrară în salon. Conturul unui covor, sub mâzga de cenuşă. Mobilă acoperită cu cearşafuri. Dreptunghiuri palide pe pereţi, unde atârnaseră odată tablouri. În camera din partea cealaltă a foaierului, un pian cu coadă. Propriile siluete secţionate, în sticla subţire, apoasă a ferestrei. Intrară şi se opriră s-asculte. Trecură dintr-o cameră în alta ca nişte cumpărători sceptici. Se opriră în dreptul ferestrelor înalte şi priviră la pământurile tot mai întunecate.

În bucătărie găsiră tacâmuri, cratiţe, porţelan englezesc. O cămară a cărei uşă se închise fără zgomot în urma lor. Pardoseală cu gresie, câteva rânduri de rafturi, iar pe rafturi, câteva zeci de borcane de conserve, de-un sfert de galon. Traversă încăperea, luă un borcan şi suflă praful de pe el. Fasole verde. Felii de ardei roşu, între şirurile ordonate de păstăi. Roşii. Porumb. Cartofi noi. Okra. Băiatul îl privea atent. Bărbatul şterse praful de pe capace şi le apăsă cu degetul mare. Se-ntuneca iute. Duse două borcane la fereastră, le ridică şi le răsturnă cu fundu-n sus. Se uită la băiat.

— Astea pot fi otravă curată, spuse el. Va trebui să fierbem totul foarte bine. Ce zici?

— Nu ştiu.

— Ce vrei să facem?

— Spune tu.

— Hotărâm amândoi.

— Crezi că sunt bune?

— Cred că, dacă le fierbem bine, o să fie-n regulă.

— OK. De ce crezi că nu le-a mâncat nimeni?

— Cred că nu le-a găsit nimeni. Casa nu se vede din drum.

— Noi am văzut-o. Tu ai văzut-o.

Băiatul se uită atent la borcane.

— Ce părere ai? zise bărbatul.

— Cred că n-avem de ales.

— Cred că ai dreptate. Hai să strângem nişte lemne, înainte să se-ntunece de tot.

Cărară braţe întregi de vreascuri în sus pe scările din spate, prin bucătărie, până în sufragerie, le rupseră în bucăţi şi umplură şemineul. Aprinse focul, iar fumul se învârteji în sus, peste plinta de lemn vopsit, urcă spre tavan, în vălătuci, şi coborî din nou. Făcu vânt flăcărilor cu o revistă şi, în scurt timp, hornul începu să tragă, iar focul vui în încăpere, luminând pereţii, tavanul, candelabrul de sticlă cu miriade de faţete. Flăcările băteau în geamul tot mai întunecat al ferestrei în dreptul căreia stătea băiatul, o siluetă cu glugă, ca un trol venit din noapte. Părea înmărmurit de căldură. Bărbatul trase cearşafurile de pe masa lungă, stil Empire, din mijlocul camerei, le scutură afară şi pregăti un culcuş pentru ei în faţa şemineului. Îl aşeză pe băiat, îl descălţă, desprinse cârpele murdare care-i înfăşurau picioarele.

— Totul e bine, şopti el. Totul e bine.

Găsi lumânări într-un sertar din bucătărie, le aprinse, scurse ceară topită pe bufet şi le lipi acolo. Ieşi, se-ntoarse cu şi mai multe lemne şi le-ngrămădi lângă şemineu. Băiatul nu se mişcase. În bucătărie erau oale şi cratiţe, şterse una, o puse pe bufet şi-ncercă să deschidă un borcan, dar nu reuşi. Duse un borcan de fasole verde şi unul de cartofi la uşa din faţă şi, la lumina unei lumânări puse într-un pahar, îngenunche şi fixă borcanul pieziş, în spaţiul dintre uşă şi toc, şi trase uşa până fixă borcanul. Apoi se-aşeză pe pardoseala foaierului, îşi îndoi piciorul peste muchia exterioară a uşii şi-o trase ca să muşte capacul, iar cu mâinile răsuci borcanul. Capacul zimţat muşcă din lemn, răzuind vopseaua. Prinse mai bine borcanul, trase uşa mai cu putere şi repetă mişcarea. Capacul alunecă pe lemn, apoi se fixă în el. Răsuci încet borcanul, îl scoase din tocul uşii, deşurubă inelul şi puse borcanul pe podea. Deschise şi al doilea borcan în acelaşi fel, se ridică şi le duse în bucătărie, ţinând într-o mână paharul cu lumânarea care se rotea şi sfârâia. Încercă să ridice capacele cu degetele mari, dar erau bine fixate. Semn bun, se gândi el. Puse muchia capacului pe suprafaţa bufetului, izbi cu pumnul în partea de sus a borcanului şi capacul sări cu un pocnet, căzu pe podea, iar el ridică borcanul şi adulmecă. Mirosea delicios. Vărsă cartofii şi fasolea într-o oală, duse oala în sufragerie şi-o puse pe foc.

Mâncară încet din boluri de porţelan foarte fin, şezând de-o parte şi de alta a mesei, cu o singură lumânare arzând între ei. Pistolul pus la-ndemână, ca o altă ustensilă de bucătărie. Casa crăpa şi gemea din pricina căldurii. Băiatului i se clătină capul deasupra bolului şi lingura zăngăni pe podea. Bărbatul se ridică, dădu ocol mesei, îl luă pe băiat în

braţe şi-l duse lângă şemineu, îl întinse pe cearşafuri şi-l acoperi cu păturile. Probabil că se-ntorsese la masă, pentru că se trezi noaptea stând acolo, cu capul pe braţele încrucişate. Se făcuse rece în cameră, afară sufla vântul. Geamurile zăngăneau uşor în rame. Lumânarea arsese toată, din foc nu mai rămăseseră decât tăciunii. Se ridică, aţâţă focul, se-aşeză lângă băiat, trase păturile peste el, îi dădu părul murdar de pe faţă.

— Cred că s-ar putea să stea la pândă, spuse el.

Aşteaptă să vadă ceva ce nici măcar moartea nu poate desface şi, dacă n-o să vadă una ca asta, o să ne lase în plata Domnului şi n-o să se mai întoarcă.

Băiatul nu voia să-l lase să urce. Încercă să-i aducă argumente: s-ar putea să fie pături acolo sus, spuse el. Trebuie s-aruncăm o privire.

— Nu vreau să urci.

— Nu-i nimeni acolo sus.

— S-ar putea să fie.

— Nu-i nimeni acolo sus. Nu crezi c-ar fi coborât pân-acum?

— Poate se tem.

— O să le spun că nu le facem nimic.

— Poate sunt morţi.

— Atunci n-o să le pese dacă luăm câteva lucruri. Ascultă, indiferent ce e acolo sus, mai bine să ştim, decât să nu ştim.

— De ce?

— De ce. Păi, pentru că nu ne plac surprizele. Surprizele înspăimântă. Și nouă nu ne place să fim înspăimântaţi. Şi s-ar putea să fie lucruri acolo sus de care s-avem nevoie. Trebuie s-aruncăm o privire.

— OK.

— OK? Pur şi simplu?

— Mă rog. Tot n-ai să m-asculţi.

— Te-am ascultat pân-acum.

— Nu cu atenţie.

— Nu e nimeni aici. De ani de zile nu mai e nimeni aici. Nu-i nici o urmă în cenuşă. Nimic clintit din loc. Nici o mobilă arsă în şemineu. Şi e mâncare.

— Urmele nu rămân în cenuşă. Tu ai spus-o. Le suflă vântul.

— Urc.

Au rămas în casă timp de patru zile, mâncând şi dormind. Sus a găsit mai multe pături şi au îngrămădit în casă lemne, pe care le-au pus într-un colţ, să se usuce. A găsit o capră veche de lemn şi-un fierăstrău şi, cu ajutorul lor, a tăiat buştenii. Dinţii erau ruginiţi, tociţi, şi a stat în

faţa focului cu o pilă rotundă, încercând să-i ascută, dar cu puţin folos. La câteva sute de metri de casă era un pârâu, de unde-a adus nenumărate găleţi cu apă, peste mirişte şi prin noroi, şi au încălzit apă şi s-au îmbăiat în cadă, într-o încăpere de lângă ultimul dormitor de la parter, iar el s-a tuns şi şi-a ras barba. Aveau haine şi pături şi perne, luate din camerele de la etaj, şi s-au îmbrăcat în haine noi, iar el a tăiat cu cuţitul pantalonii băiatului, ca să i se potrivească în lungime. A făcut un culcuş în faţa şemineului, răsturnând o comodă şi punând-o drept căpătâi şi totodată paravan, pentru a păstra căldura. În tot acest timp, ploaia continua să cadă. A aşezat găleţi sub burlanele de la colţurile casei, în care strângea apa proaspătă scursă de pe acoperişul vechi, făcut din plăci de metal cu falţuri verticale, iar noaptea auzea ploaia duruind în camerele de la etaj şi picurând în casă.

Cotrobăiră prin acareturi, să mai găsească ceva de folos. Descoperi o roabă, o răsturnă cu roata-n sus şi-o învârti încet, examinând cauciucul. Cauciucul era sticlos, crăpat, dar se gândi că mai putea ţine aerul, aşa că răscoli prin lăzi vechi şi printre tot felul de scule şi, până la urmă, găsi o pompă de bicicletă, înşurubă capătul furtunului la valva cauciucului şi-ncepu să pompeze. Aerul şuiera în jurul obadei, dar el învârti roata şi-l puse pe băiat s-apese pe cauciuc, ca să prindă, şi astfel reuşi să-l umfle. Deşurubă furtunul, ridică roaba şi o plimbă în sus şi-n jos pe podea. Apoi o duse afară, s-o spele ploaia. Două zile mai târziu, când părăsiră casa, vremea se limpezise, iar ei porniră pe drumul noroios, împingând roaba plină de păturile noi şi de borcanele cu alimente conservate, învelite în hainele de schimb. El îşi găsise o pereche de bocanci, iar băiatul purta tenişi albaştri, cu zdrenţe cocoloşite-n vârf, şi din cearşafuri îşi făcuseră măşti noi. Când ajunseră la asfalt, trebuiră să se-ntoarcă o bucată de drum ca să ia căruciorul, dar n-aveau de parcurs mai mult de un sfert de kilometru. Băiatul mergea pe lângă roabă, ţinându-se cu o mână de ea.

— Ne-am descurcat bine, nu-i aşa, tati? zise el.

— Da, aşa e.

Mâncau bine, dar mai aveau mult până pe coastă. Ştia că-şi făcea speranţe fără nici un temei. Spera să fie mai senin acolo, deşi, din câte ştia el, lumea se-ntuneca pe zi ce trecea. Odată găsise un exponometru într-un magazin foto, pe care se gândise că l-ar putea folosi ca să facă o medie a intensităţii luminii pe parcursul a câteva luni şi-l dusese cu el multă vreme, cine ştie, poate găsea nişte baterii, dar nu găsise. Noaptea, când se trezea tuşind, se ridica în capul oaselor şi-şi acoperea creştetul cu mâna, ca să se apere de întuneric. Ca un om care se trezea într-un

mormânt. Ca acei morţi din copilăria sa, exhumaţi şi mutaţi în altă parte pentru a face loc unei autostrăzi. Mulţi muriseră din pricina unei epidemii de holeră şi fuseseră îngropaţi în lăzi de lemn, iar lăzile putreziseră şi se desfăceau. Morţii ieşeau la vedere culcaţi pe-o parte, cu picioarele strânse la piept, alţii pe burtă. Străvechile monede de cupru, de un verde-mat, alunecau din ascunzişurile găvanelor pe podelele mânjite şi putregăite ale coşciugelor.

Se găseau într-o prăvălie dintr-un orăşel, cu un cap de cerb împăiat pe perete. Podeaua era plină de cioburi şi bărbatul îi spuse să stea acolo, în prag, iar el răscoli cu încălţările prin gunoaie, dar nu găsi nimic. Afară erau două pompe de benzină şi ei se aşezară pe bordura de beton şi coborâră o cutie mică de aluminiu, legată de o sfoară, în rezervorul din pământ, o traseră afară şi turnară benzina dinăuntru, cât de-o ceaşcă, într-un bidon de plastic şi iar coborâră cutia. Legaseră de cutie o bucată de ţeava, ca să se scufunde, şi aşa-şi petrecură mai bine de-o oră, aplecaţi deasupra rezervorului, ca nişte maimuţe care scotocesc cu beţele în muşuroi după furnici, până când umplură bidonul. Apoi înşurubară strâns capacul, puseră bidonul în plasa de jos a căruciorului şi plecară mai departe.

Zile lungi. Câmp deschis, cenuşă suflată de vânt peste drum. Băiatul stătea noaptea lângă foc, ţinând fragmentele de hartă întinse pe genunchi. Ştia pe de rost numele oraşelor şi râurilor şi măsura în fiecare zi distanţa parcursă.

Mâncau cu tot mai multă zgârcenie. Aproape că nu le mai rămăsese nimic. Băiatul stătea în drum, ţinând harta. Ciuliseră urechile, dar n-auzeau nimic. Cu toate astea, la răsărit nu se mai vedea altceva decât câmpie, aerul era altfel. Și deodată o zăriră, după un cot al drumului, şi se opriră acolo, cu vântul sărat zburlindu-le părul, căci îşi dăduseră jos glugile hanoracelor, ca s-asculte. Acolo, în faţa lor, era plaja cenuşie, talazurile greoaie se rostogoleau sumbre, plumburii, zvonul lor era îndepărtat. Asemenea pustietăţii unei mări nepământene, spărgându-se de ţărmurile unei lumi total necunoscute. În zona de flux, un petrolier canarisit. Dincolo de el, oceanul vast, rece, mişcându-se greoi, ca un hârdău de scorie care se umflă încet, şi apoi linia gri, ca un front de furtună, a cenuşii. Se uită la băiat. Îi citea dezamăgirea pe chip.

— Îmi pare rău, nu e albastră, spuse el.

— E OK, răspunse băiatul.

O oră mai târziu, şedeau pe plajă, uitându-se la zidul de smog de la orizont. Şedeau cu călcâiele înfipte în nisip şi priveau cum marea sumbră spăla ţărmul la picioarele lor. Rece. Dezolantă. Fără nici o pasăre. Lă-

saseră căruciorul în ferigile din spatele dunelor, luaseră păturile şi şedeau înveliţi în ele, lângă un buştean uriaş, adus de ape, care-i ferea de vânt. Şezură acolo multă vreme. Presărate pe ţărmul golfului de sub ei, şiruri de oase mici, printre alge. Mai jos, albite de sare, coaste de animale, poate de vite. Promoroacă de sare cenuşie, pe stânci. Vântul bătea şi teci uscate de seminţe goneau peste nisipuri, se opreau şi iar goneau.

— Crezi că acolo, departe, sunt vapoare?

— Nu cred.

— N-ar putea să vadă prea departe.

— Nu. N-ar putea.

— Ce-i pe partea cealaltă?

— Nimic.

— Trebuie să fie ceva.

— Poate că sunt un tată şi băieţelul lui şi stau pe plajă.

— Ce bine-ar fi.

— Da. Ar fi bine.

— Şi-ar putea şi ei să ducă focul?

— Ar putea. Da.

— Dar nu ştim.

— Nu ştim.

— Aşa că trebuie să fim cu ochii-n patru.

— Trebuie să fim cu ochii-n patru. Da.

— Cât putem rămâne aici?

— Nu ştiu. Nu prea mai avem nimic de mâncare.

— Ştiu.

— Îţi place.

— Îhî.

— Şi mie.

— Pot să mă duc să înot?

— Să înoţi?

— Da.

— O să-ţi îngheţe poponeaţa acolo.

— Ştiu.

— E foarte rece. Mai rece decât îţi închipui.

— E OK.

— Nu vreau să fiu nevoit să intru după tine.

— Crezi că n-ar trebui să mă duc.

— Ba poţi să te duci.

— Dar tu crezi că n-ar trebui să mă duc.

— Ba cred c-ar trebui.

— Pe bune?

— Da. Pe bune.

— OK.

Se ridică, lăsă pătura să cadă pe nisip, se dezbrăcă de hanorac, de încălţări, de toate hainele. Rămase gol, strângându-şi braţele în jurul umerilor şi ţopăind. Apoi ţâşni în fugă spre apă. Atât de alb. Vertebrele noduroase ale şirei spinării. Omoplaţii ca nişte lame, tăind pe sub pielea palidă. Alergând gol, sărind, ţipând, în rostogolirea lentă a valurilor.

Când ieşi din apă, era vânăt, dinţii îi clănţăneau. Porni spre el, îi înveli în pătură trupul scuturat de frig şi-l ţinu strâns la piept, până-i trecu tremuratul. Dar când îl privi, băiatul plângea.

— Ce-i? întrebă el.

— Nimic.

— Ba nu, spune-mi.

— Nimic. Chiar nimic.

Când se lăsă întunericul, făcură focul lângă buştean şi mâncară okra, fasole şi ultima conservă de cartofi. Fructele se isprăviseră de mult. Băură ceai şi şezură la foc, dormiră în nisip, ascultară vuietul valurilor care se rostogoleau în golf. Tremurul prelung, apoi căderea. Se trezi în noapte, înaintă pe ţărm şi rămase acolo, învelit în pătură. Prea neagră s-o vadă. Gust de sare pe buze. Aşteptând. Aşteptând. Apoi bubuitul molcom prăvălindu-se pe ţărm. Şoapta lui clocotitoare spălând plaja şi retrăgându-se din nou. Se gândi că era posibil să mai existe vase ale morţii acolo, plutind în derivă, cu pânzele atârnând sfâşiate. Sau viaţă în adâncuri. Sepii uriaşe zvâcnind pe fundul mării, în întunericul rece. Trecând cu viteza trenului, ochi de mărimea unor farfurii. Şi poate că, dincolo de hula ascunsă, un alt bărbat se plimba cu un alt copil, pe nisipurile moarte şi cenuşii. Dormeau, la distanţă de o mare, pe o altă plajă, printre cumplitele cenuşi ale lumii, sau stăteau în zdrenţele lor, pierduţi în faţa aceluiaşi soare nepăsător.

Îşi aminti că s-a trezit odată, într-o asemenea noapte, şi a auzit clămpănitul crabilor în cratiţa în care lăsase nişte oase de antricot de la cină. Tăciunii sleiţi, de un roşu adânc, ai focului din lemne aduse de ape, abia pulsând în vântul dinspre mare. Zăcea sub miriade de stele. Orizontul negru al mării. S-a ridicat, a înaintat pe ţărm şi-a stat cu picioarele goale pe nisip şi s-a uitat cum se-apropie valul palid de-a lungul ţărmului şi se prăvale şi iar se-ntunecă. Când s-a întors la foc, s-a lăsat în genunchi lângă ea şi i-a mângâiat părul în timp ce dormea şi şi-a spus că, dac-ar fi fost Dumnezeu, ar fi făcut lumea exact aşa cum este, nicicum

altfel.

Când se întoarse, băiatul era treaz şi speriat. Strigase, dar nu destul de tare ca să-l audă. Bărbatul îl luă în braţe.

— Nu te-am auzit, îi spuse. Nu te-am auzit din pricina valurilor.

Puse lemne pe foc, îl aţâţă suflând, apoi statură amândoi întinşi, înveliţi în pături, privind flăcările cum dansează în vânt, iar la un moment dat, adormiră.

Dimineaţa reaprinse focul, mâncară, priviră ţărmul. Era rece, ploios, asemenea peisajelor marine din lumea nordică. Nici un pescăruş, nici o altă pasăre de mare. Obiecte carbonizate, fără sens, împrăştiate pe linia ţărmului sau rostogolindu-se în hulă. Strânseră lemne aduse de apă, le stivuiră şi le acoperiră cu prelata, apoi porniră de-a lungul plajei.

— Suntem greblari de plajă, spuse el.

— Ce-i aia?

— Adică oameni care se plimbă pe plajă şi caută obiecte de valoare pe care se-ntâmplă să le-arunce marea pe ţărm.

— Ce fel de obiecte?

— Orice fel de obiecte. Orice-ţi poate fi de folos.

— Crezi c-o să găsim ceva?

— Nu ştiu. Om vedea.

— Om vedea, spuse băiatul.

Stăteau pe digul de piatră şi priveau spre sud. În ochiul de apă de pe dig, o spumă de sare cenuşie plutea şi se rotea. Dincolo de dig, curba lungă a plajei. Cenuşie, asemenea nisipului de lavă. Vântul ce sufla dinspre mare avea un uşor iz de iod. Nimic altceva. Nici urmă de miros de mare. Pe stânci, resturi de muşchi marin de culoare închisă. Traversară digul şi merseră mai departe. La capătul plajei, drumul le era blocat de un pinten de pământ, aşa că părăsiră plaja şi-o apucară pe o cărăruie veche ce urca printre dune, prin odosul uscat, până ajunseră pe un promontoriu nu foarte înalt. Sub ei, o limbă de pământ ca un cârlig, învăluită în negura ce se târa de-a lungul ţărmului, şi dincolo de asta, pe jumătate răsturnată, carena unei bărci cu pânze. Se lăsară pe vine în smocurile de iarbă uscată şi priviră.

— Ce facem? zise băiatul.

— Stăm aşa şi privim, o vreme.

— Mi-e frig.

— Ştiu. Hai să mergem puţin mai jos. E mai ferit de vânt.

Şedea ţinându-l pe băiat în faţa lui. Iarba uscată foşnea încetişor. Acolo, în faţă, o pustietate cenuşie. Fojgăiala nesfârşită a mării.

— Cât trebuie să stăm aici? zise băiatul.

— Nu mult.

— Crezi că sunt oameni pe barca aia, tati?

— Nu cred.

— Ar cădea cu toţii în apă.

— Da, aşa s-ar întâmpla. Vezi vreo urmă?

— Nu.

— Să mai aşteptăm puţin.

— Mi-e frig.

Merseră de-a lungul fâşiei de plajă curbată ca o semilună, alegând nisipul tare aflat mai jos de brazda de alge aduse de flux. Se opriră. Hainele le fluturau uşor. Cioburi acoperite de-o crustă cenuşie. Oase de păsări de mare. Linia fluxului marcată de o saltea îndesată de ierburi, oase de peşte, milioane de oase de peşte, întinzându-se de-a lungul ţărmului cât vedeai cu ochii, ca un izoclin al morţii. Un uriaş mormânt de sare. Fără sens. Fără sens.

De la capătul limbii de uscat până la barcă erau poate patruzeci de metri de străbătut prin apă. Stăteau şi se uitau la barcă. Vreo douăzeci de metri lungime, complet distrusă, înclinată în apa adâncă de trei-patru metri. Fusese o ambarcaţiune cu două catarge, care se rupseseră aproape de punte, şi tot ce mai rămăsese erau câţiva tacheţi din alamă şi câţiva montanţi de parmalâc, pe marginea punţii. Şi inelul de oţel al timonei, care ieşea din cockpit la pupa. Bărbatul se răsuci, cercetă plaja şi, dincolo de ea, dunele. Apoi îi dădu băiatului pistolul, se aşeză pe nisip şi-ncepu să se desfacă la şireturi.

— Ce vrei să faci, tati?

— S-arunc o privire.

— Pot să vin cu tine?

— Nu. Vreau să stai aici.

— Vreau să vin cu tine.

— Trebuie să stai de pază. În plus, apa e adâncă.

— O să te văd?

— Da. O să mă uit şi eu după tine. Ca să mă asigur că totul e OK.

— Vreau să vin cu tine.

Se opri.

— Nu poţi, spuse el. Vântul ne-ar lua hainele. Trebuie să aibă cineva grijă de ele.

Împături hainele şi le puse unele peste altele. Dumnezeule, ce frig era. Se-aplecă şi-l sărută pe băiat pe frunte.

— Nu mai fi îngrijorat, spuse el. Stai de pază.

Intră gol în apă, se opri, se udă pe tot corpul. Apoi alergă, îm-

proşcând stropi, şi se scufundă cu capul înainte.

Înotă de-a lungul carenei de oţel şi se întoarse călcând apa, cu răsuflarea tăiată din pricina frigului. În mijloc, balustrada parapetului era chiar sub oglinda apei. Se trase până la pupa. Oţelul era cenuşiu, erodat de sare, dar încă putea descifra literele aurii, mătuite. Pajaro de Esperanza. Tenerife. Două gruie de ambarcaţiune fără bărci de salvare. Se prinse de balustradă şi se trase în sus, la bord, se răsuci şi se ghemui dârdâind pe puntea de lemn înclinată. Câteva lungimi de cablu împletit, plesnit la cuplaje. Găuri zdrenţuite în lemn, de unde fuseseră smulse utilajele. Ce forţă teribilă, să goleşti puntea de tot ce era pe ea. Îi făcu băiatului semn cu mâna, dar băiatul nu-i răspunse.

Cabina era scundă, cu tavan boltit şi hublouri pe laturi. Se lăsă pe vine şi şterse sarea cenuşie, privi înăuntru, dar nu vedea nimic. Încercă uşa scundă din lemn de tec, însă era blocată. Se izbi în ea cu umărul său ciolănos. Se uită în jur după ceva ce l-ar fi putut ajuta s-o forţeze. Nu-şi putea stăpâni tremurul, dinţii îi clănţăneau. Se gândi să lovească uşa cu latul piciorului, apoi se gândi că nu era o idee bună. Îşi ţinu cotul cu mâna şi izbi din nou în uşă. Simţi că cedează. Foarte puţin. Repetă izbitura. Tocul se crăpă pe dinăuntru şi în sfârşit cedă de tot, iar el împinse uşa şi păşi în jos, pe scara de metal, intrând în cabină.

În santină bălteau, de-a lungul peretelui despărţitor, hârtii şi gunoaie. Peste tot, un miros acru. Totul jilav şi lipicios. Crezuse că ambarcaţiunea fusese jefuită, dar marea era cea care o prădase. În mijlocul salonului, era o masă de mahon cu margini rabatabile contra ruliului, uşile dulapurilor atârnau deschise şi tot ce era din bronz căpătase o nuanţă verde-opac. Traversă spre cabinele din faţă. Pe lângă cambuză. Făină şi cafea pe podea, conserve pe jumătate strivite şi ruginite. Un closet cu scaun de toaletă şi o chiuvetă din oţel inoxidabil. Lumina anemică a mării pătrundea prin hublourile luminatorului. Accesorii împrăştiate peste tot. O vestă de salvare plutind în apa infiltrată.

Se-aşteptase oarecum să descopere cine ştie ce grozăvie, dar nu era nimic de acest fel. Saltelele din cabine zăceau azvârlite pe jos, aşternuturile şi hainele fuseseră îngrămădite la perete. Totul, ud. Dulapul de la prova avea uşa deschisă, dar era prea întuneric să vadă ceva înăuntru. Îşi înclină capul, păşi înăuntru şi pipăi prin jur. Lăzi adânci, cu capace de lemn prinse-n balamale. Accesorii marinăreşti grămadă pe podea. Începu să le tragă pe toate afară, punându-le pe patul înclinat. Pături, îmbrăcăminte pentru vreme rea. Dădu peste un pulover umed, pe care şi-l trase peste cap. Găsi o pereche de cizme marinăreşti din cauciuc galben şi o jachetă de nailon, pe care o îmbrăcă şi o închise la fermoar,

îşi trase pe el pantalonii galbeni, scorţoşi, de la echipamentul impermeabil, şi-şi petrecu bretelele pe după umeri, după care se-ncălţă cu cizmele. Apoi ieşi pe punte. Băiatul şedea acolo unde-l lăsase, cu ochii la ambarcaţiune. Se ridică speriat şi bărbatul îşi dădu seama că, în hainele acelea noi, era de nerecunoscut.

— Eu sunt, strigă el, dar băiatul nu se clinti, aşa că el îi făcu semn cu mâna şi coborî înapoi sub punte.

În a doua cabină, sub prici, erau sertare rămase la locul lor, aşa că le zgâlţâi ca să le deblocheze şi le trase afară. Manuale şi documente în spaniolă. Bucăţi de săpun. O valiză din piele neagră, acoperită cu mucegai, plină de hârtii. Vârî bucăţile de săpun în buzunarul jachetei şi se ridică. Pe pat, cărţi în spaniolă puse de-a valma, umflate şi deformate de apă. Un singur volum pe raft, sprijinit de peretele etanş din faţă.

Găsi un sac marinăresc din pânză cauciucată, apoi, sprijinindu-se de pereţi din pricina înclinaţiei ambarcaţiunii, străbătu restul punţii, încălţat în cizmele de cauciuc şi cu pantalonii impermeabili pârâind din pricina frigului. Umplu sacul cu tot felul de articole de îmbrăcăminte. O pereche de tenişi femeieşti i-ar putea veni băiatului, îşi spuse. Un briceag cu mâner de lemn. O pereche de ochelari de soare. Era ceva pervers în căutarea lui. Ca şi când, pentru a găsi un obiect rătăcit, răscolea mai întâi în cele mai improbabile locuri. În sfârşit, intră în cambuză. Aprinse aragazul, îl stinse.

Deblocă şi deschise trapa spre compartimentul motorului. Pe jumătate inundat, întuneric beznă. Nu mirosea a benzină sau ulei. Închise trapa. Sub banchetele din cockpit erau dulăpioare în care se găseau perne, pânză pentru vele, unelte de pescuit. Într-un dulap din spatele piedestalului timonei, găsi colaci de frânghie de nailon, recipiente de oţel pentru gaz şi o ladă cu scule, făcută din fibră de sticlă. Se-aşeză pe podeaua cockpitului şi cercetă sculele. Ruginite, dar încă în stare de folosinţă. Cleşti, şurubelniţe, chei fixe. Închise lada, se ridică, se uită după băiat. Se făcuse covrig în nisip şi dormea cu capul pe maldărul de haine.

După ce duse lada de scule şi un recipient cu gaz în cambuză, mai dădu o tură prin cabinele principale. Apoi se-apucă să cerceteze dulapurile din salon, răsfoi dosarele şi hârtiile din cutiile de plastic, încercând să găsească jurnalul de bord. Găsi un serviciu de porţelan, nefolosit, într-o ladă de lemn plină cu rumeguş. Spart aproape în întregime. Un serviciu pentru opt persoane, inscripţionat cu numele bărcii. Un cadou, pesemne. Scoase o ceaşcă de ceai, o învârti în mână, o puse la loc. Ultimul lucru pe care-l găsi era o cutie pătrată, din lemn de stejar, îm-

binată la colţuri în coadă de rândunică, având pe capac o plăcuţă de alamă. Se gândi c-ar putea fi o cutie cu umidificator pentru ţigări, dar avea altă formă şi, când o luă în mână şi-i simţi greutatea, îşi dădu seama ce era. Desfăcu încuietorile oxidate şi-o deschise. Înăuntru se găsea un sextant de bronz, vechi de vreo sută de ani. Îl scoase din învelişul de protecţie şi-l ţinu în mână, impresionat de cât de frumos era obiectul. Bronzul se mătuise, avea pete verzi de cocleală, purtând amprenta unei alte mâini ce-l ţinuse cândva, altfel însă era perfect. Şterse cocleala de pe placa pe care era fixat. Hezzaninth, Londra. Îl puse la ochi şi-nvârti rotiţa. Primul lucru care-l emoţiona, de multă vreme. Îl mai ţinu puţin în mână, apoi îl potrivi la locul lui, în căptuşeala din postav albastru a cutiei, închise capacul, fixă încuietorile, puse cutia înapoi în dulap şi închise uşa.

Când ieşi din nou pe punte, să se uite după băiat, nu-l mai văzu. O clipă de panică, înainte să-l zărească plimbându-se de-a lungul plajei, cu pistolul atârnându-i în mână, cu capul lăsat în piept. Cum stătea acolo, simţea tangajul ambarcaţiunii care se ridica şi cobora. Foarte uşor. Se-apropia fluxul, lovindu-se molcom de stâncile digului. Se-ntoarse şi coborî la loc în cabină.

Luase colacii de frânghie găsiţi în dulap, iar acum le măsură diametrul cu palma, trei palme, apoi numără buclele. Douăzeci de metri de frânghie. Agăţă colacii de un tachet de pe puntea cenuşie din lemn de tec şi coborî înapoi în cabină. Strânse şi-ngrămădi totul lângă masă.

În dulapul din cambuză, nişte bidoane de plastic, pentru apă, toate goale, în afară de unul. Luă un bidon gol, văzu că plasticul crăpase, pe-acolo se scursese apa, şi-nţelese că plasticul îngheţase, în cine ştie ce călătorie fără ţintă a bărcii. Şi probabil nu numai o dată. Luă bidonul pe jumătate plin, deşurubă capacul, mirosi apa, îl ridică la gură cu ambele mâini şi bău. Şi mai bău o dată.

Conservele de pe podeaua cambuzei nu păreau să mai poată fi recuperate şi chiar şi-n dulap, erau câteva ruginite rău, iar altele dubios de umflate. Etichetele fuseseră toate rupte, însă conţinutul era notat pe metal cu un marker negru, în spaniolă. Înţelegea şi nu prea. Le alese, le scutură, le strânse în mână. Le puse pe raft, deasupra micului frigider din cambuză. Se gândi că poate existau provizii de alimente undeva în cală, dar nu credea că mai erau bune de mâncat. Oricum, căruciorul nu putea duce prea multe. Îi trecu prin minte că trata cu periculos de mare uşurătate pleaşca asta, dar apoi îşi spuse ce-şi mai spusese şi altă dată. Anume că norocul arăta probabil cu totul altfel. Erau puţine nopţi în care, zăcând în întuneric, nu-i invidia pe morţi.

Găsi o cutie de metal cu ulei de măsline şi câteva cutii cu lapte. Ceai, într-o cutie de tinichea ruginită. Un recipient de plastic, cu un produs alimentar pe care nu-l identifică. O cutie pe jumătate plină cu cafea. Cercetă metodic rafturile din dulap, alegând ce să ia şi ce să lase. După ce cără toate lucrurile în salon, stivuindu-le lângă scara ce ducea la cabina căpitanului, se-ntoarse în cambuză, deschise lada cu scule şi se-apucă să demonteze unul dintre arzătoarele micului aragaz pe suspensie cardanică. Deconecta furtunul îmbrăcat în ţesătură metalică, îndepărtă suporturile de aluminiu de pe arzătoare şi vârî unul în buzunarul jachetei. Cu o cheie fixă, desfăcu fitingurile de alamă, apoi arzătoarele. Le scoase din aragaz, fixă furtunul în tubul de cuplare al unuia dintre ele, cuplă celălalt capăt al furtunului la butelia cu gaz şi duse totul în salon. La urmă, îngrămădi pe-o folie de plastic nişte cutii de suc, conserve de fructe şi de legume, le-nveli şi legă folia cu o cordelină, apoi îşi dădu jos hainele, le puse-n grămada de obiecte strânse, ieşi dezbrăcat pe punte, se lăsă s-alunece până la balustradă, cu desaga de prelată cu tot, se caţără pe balustradă, trecu de cealaltă parte a ei şi-şi dădu drumul în apa cenuşie şi rece ca gheaţa.

Ieşi cu greu din apă în lumina pierită a zilei, aruncă desaga de prelată pe nisip şi se şterse cu palmele pe braţe şi pe piept, apoi se duse să-şi ia hainele. Băiatul îl urma. Îl tot întreba ce păţise la umăr, învineţit din pricina izbiturii în uşa de pe punte.

— E-n regulă, răspunse bărbatul. Nu doare. Am găsit o mulţime de lucruri. Ai răbdare şi-ai să vezi.

Alergară pe plajă, ca să mai prindă o rază de lumină.

— Şi dacă marea ia barca? zise băiatul.

— N-o ia.

— Ar putea.

— N-o s-o ia. Haide. Ţi-e foame?

— Da.

— O să mâncăm bine în seara asta. Dar trebuie să ne grăbim.

— Mă grăbesc, tati.

— Şi s-ar putea să plouă.

— De unde ştii?

— După miros.

— A ce miroase?

— A cenuşă udă. Haide.

Apoi se opri.

— Unde-i pistolul? întrebă.

Băiatul înlemni. Părea îngrozit.

— Cristoase, spuse bărbatul. Se uită înapoi, pe plajă. Barca nu se mai vedea. Se uită la băiat. Băiatul îşi pusese mâinile-n cap şi mai avea puţin şi izbucnea în plâns.

— Îmi pare rău, spuse. Îmi pare îngrozitor de rău.

Bărbatul lăsă jos prelata plină de conserve.

— Trebuie să ne-ntoarcem.

— Îmi pare rău, tati.

— E-n regulă. N-are cum să dispară de-acolo.

Băiatul stătea aşa, cu umerii căzuţi. Suspina. Bărbatul se lăsă-n genunchi şi-l luă în braţe.

— E-n regulă, spuse el. Eu sunt cel care trebuia să aibă grijă s-avem pistolul cu noi şi n-am făcut-o. Am uitat.

— Îmi pare rău, tati.

— Haide. Suntem OK. Totul e OK.

Pistolul era unde-l lăsase, în nisip. Bărbatul îl culese de pe jos, îl scutură, se-aşeză, scoase cuiul cilindrului şi i-l dădu băiatului.

— Ţine ăsta, spuse el.

— E-n regulă, tati?

— Bineînţeles că e-n regulă.

Scoase cilindrul şi, ţinându-l în mână, suflă nisipul din el, apoi i-l dădu băiatului, suflă pe ţeava, suflă nisipul de pe carcasa de metal, după care luă piesele de la băiat şi le montă la loc, trase cocoşul, îl coborî încet şi îl trase din nou. Fixă cilindrul în aşa fel, încât glonţul adevărat să fie poziţionat sus, coborî cocoşul şi puse pistolul în hanorac, apoi se ridică-n picioare.

— Suntem OK, spuse. Hai să mergem.

— O să ne prindă întunericul?

— Nu ştiu.

— O să ne prindă, nu-i aşa?

— Haide. O să ne grăbim.

Întunericul îi prinse, într-adevăr, din urmă. Când ajunseră la poteca de pe promontoriu, era prea întuneric să mai distingă ceva. Stăteau în vântul ce şuiera dinspre mare, iarba sâsâia în jurul lor, băiatul îl ţinea de mână.

— Trebuie să mergem înainte. Haide.

— Nu văd nimic.

— Ştiu. Pas cu pas.

— OK.

— Să nu-mi dai drumul la mână.

— OK.

— Indiferent ce se-ntâmplă.
— Indiferent ce se-ntâmplă.
Mergeau prin întunericul deplin fără să vadă nimic, parcă erau orbi. Ţinea o mână întinsă-n faţă, deşi nu exista nimic pe acel bărăgan de sare de care să se izbească. Hula se auzea tot mai departe, dar se orienta şi după vânt şi, după ce merseră orbeşte mai bine de-o oră, ieşiră dintre ierburi şi odos şi-ajunseră din nou pe nisipul uscat din susul plajei. Vântul sufla mai rece. Îl proteja pe băiat cu trupul său când, deodată, plaja din faţa lor apăru scăpărând din beznă şi dispăru din nou.
— Ce-a fost asta, tati?
— E OK. Un fulger. Hai.
Ridică prelata cu noile bunuri pe umăr, îl luă pe băiat de mână şi merseră mai departe, călcând de sus pe nisip, asemenea cailor la paradă, ca să nu se-mpiedice de vreun lemn adus de ape ori să se-ncurce-n buruienile de mare. Lumina cenuşie, spectrală izbucni din nou peste plajă, în depărtare, un durduit slab, înăbuşit de întunecime.
— Cred că ne-am zărit urmele, spuse el.
— Înseamnă că mergem în direcţia bună.
— Da. În direcţia bună.
— Mi-e foarte frig, tati.
— Ştiu. Roagă-te să fulgere.
Mergeau mai departe. Când fulgerul se abătu din nou asupra plajei, văzu că băiatul era îndoit de mijloc şi şoptea ceva ca pentru sine. Se uită după urmele lor pe plajă, dar nu le vedea. Vântul se-nteţise, iar acum bărbatul aştepta să cadă primii stropi. Dacă erau prinşi noaptea, pe plajă, de-o furtună cu tunete şi fulgere, aveau să dea de belea. Îşi fereau feţele de vânt, ţinându-şi cu mâinile glugile hanoracelor. Nisipul le plesnea pantalonii şi gonea în beznă, tunetul bubuia chiar pe ţărm. Ploaia veni dinspre mare cu putere şi pieziş, înţepându-le feţele, şi bărbatul îl trase pe băiat la pieptul său.
Stăteau în potopul care se revărsa. Cât merseseră? Aştepta fulgerele, dar acestea întârziau, se răriseră, iar când în sfârşit căzură unul şi-apoi încă unul, ştiu că furtuna le ştersese urmele. Se târâră mai departe prin nisip, în susul plajei, sperând să zărească forma buşteanului unde-şi făcuseră tabăra. Curând, fulgerele încetară cu totul. Apoi, când vântul îşi schimbă direcţia, auzi vag un răpăit îndepărtat. Se opri.
— Ascultă, spuse el.
— Ce-i?
— Ascultă.
— N-aud nimic.

— Vino.

— Ce-i, tati?

— Prelata. Plouă pe prelată.

Merseră prin nisip, împiedicându-se de gunoaiele aduse de flux. Ajunseră repede la prelată, el îngenunche, lăsă desaga să-i cadă pe nisip, pipăi după bolovanii sub care fixase folia şi-i împinse. Ridică folia şi-o trase peste ei, apoi înveli bolovanii cu marginile foliei, fixându-le sub ei. Îl dezbrăcă pe băiat de haina udă şi amândoi se-acoperiră cu păturile, simţind furia ploii ce-i lovea prin prelată. Se descotorosi şi el de hanorac, îl strânse pe băiat la piept şi curând adormiră.

Ploaia se opri în timpul nopţii, iar el se trezi şi rămase întins, ascultând. Învolburarea grea şi bubuitul valurilor, după ce vântul se potolise. În zorii anemici, se ridică şi porni pe plajă. Furtuna umpluse ţărmul de gunoaie şi de resturi, iar el merse de-a lungul liniei fluxului, căutând orice le-ar fi putut fi de folos. În apele puţin adânci din spatele digului de care se spărgeau valurile, un vechi cadavru se înălţa şi cobora printre lemnele aduse de ape. Ar fi vrut să-l ascundă, ca băiatul să nu-l vadă, însă copilul avea dreptate. Ce era de ascuns? Când ajunse înapoi, băiatul se trezise, şedea pe nisip şi-l urmărea cu privirea. Era învelit în pături, după ce întinsese hanoracele ude pe ierburile moarte, ca să se usuce. Se-apropie şi se-aşeză alături de el şi rămaseră amândoi nemişcaţi, privind apa plumburie care se înălţa şi cobora în spatele talazurilor înspumate.

Îşi petrecură o bună parte a dimineţii descărcând barca. Aprinsese un foc, pe care punea din când în când lemne, şi străbătea plaja gol, tremurând, lăsa cablul de remorcare în nisip şi se-ncălzea la dogoarea focului, în timp ce băiatul trăgea prin valurile mici sacul marinăresc şi-l târa pe plajă. Goleau sacul, întindeau păturile şi îmbrăcămintea pe nisipul cald, să se usuce lângă foc. Erau mult mai multe lucruri în barcă decât puteau ei lua şi, deşi ar fi putut sta pe plajă câteva zile, mâncând pe săturate, era primejdios. În noaptea aceea dormiră pe nisip, focul ţinea frigul la distanţă, lucrurile erau împrăştiate peste tot în jurul lor. Se trezi tuşind, se ridică, luă o gură de apă, puse mai multe lemne pe foc, buşteni întregi care trimiteau spre înalt cascade de scântei. Lemnul sărat ardea portocaliu şi albăstrui în inima focului, iar el stătu multă vreme privind pălălaia. La un moment dat, porni în sus pe plajă şi umbra lui lungă i-o luă înainte, dănţuind după cum ondula vântul flăcările. Tuşea. Tuşea. Se-ndoi de mijloc, cu mâinile pe genunchi. Gust de sânge. Valurile molcome se târau şi se retrăgeau în întuneric, iar el se gândi la viaţa lui, dar n-avea nici o viaţă şi, după o vreme, se-ntoarse. Scoase o

conservă de piersici din sac, o deschise, şezu în faţa focului şi o mâncă încet, cu lingura, în timp ce băiatul dormea. Focul se sumeţea în vânt, scânteile goneau la vale, pe nisip. Ţinea conserva goală între labele picioarelor. *Fiecare zi e o minciună,* îşi spuse. *Dar tu eşti pe moarte. Asta nu e o minciună.*

Duseră noile provizii, puse în folie sau în pături, până la căruciorul aflat mai încolo pe plajă şi aşezară totul înăuntru. Băiatul se-ncărcase cu prea multe, aşa că, atunci când se opriră să se odihnească, el îi luă o parte din lucruri şi le puse laolaltă cu ale sale. Barca se mutase puţin din loc în timpul furtunii. Rămase o vreme cu privirile la ea. Băiatul îl urmărea atent.

— Vrei să te duci acolo? întrebă el.

— Cred că da. Să mai arunc o privire.

— Mi-e puţin teamă.

— N-are de ce. Stai de pază.

— Acum avem mai multe decât putem duce.

— Ştiu. Vreau doar să mai arunc o privire.

— OK.

***

Străbătu încă o dată barca de la prora la pupa. Opreşte-te. Gândeşte-te. Se-aşeză pe podeaua salonului, cu picioarele în cizme de cauciuc proptite de postamentul mesei. Se-ntuneca deja. Încercă să-şi amintească ce ştia despre ambarcaţiuni. Se ridică şi ieşi pe punte. Băiatul şedea lângă foc. Coborî în cockpit, se-aşeză pe banchetă, sprijinindu-se cu spatele de peretele etanş, cu picioarele pe punte, aproape la nivelul ochilor. Nu era îmbrăcat decât în pulover şi pantaloni impermeabili, iar acestea nu-i prea ţineau de cald, aşa că tremura încontinuu. Când să se ridice de-acolo, îşi dădu seama că, până-n clipa aceea, se uitase la încuietorile de pe peretele etanş din partea cealaltă a cockpitului. Erau patru. Din oţel inoxidabil. Cândva, banchetele avuseseră şi perne, vedea încă legăturile de la colţuri, din care fuseseră smulse. În partea de jos a peretelui, la mijloc, chiar deasupra locului de pe banchetă, se zărea o fâşie de plastic ieşită în afară, îndoită şi cusută la vârf. Se uită din nou la încuietori. Erau nişte zăvoare rotative, cu aripioare pentru degetul mare. Se ridică, îngenunche pe banchetă şi răsuci fiecare încuietoare spre stânga. Aveau mecanisme pe bază de drot şi, după ce le desfăcu pe

toate, apucă fâşia de plastic de la baza peretelui, trase, iar placajul alunecă în jos şi se desprinse de tot. Înăuntru, sub punte, era un locaş ce conţinea câteva pânze împăturite şi ceva ce semăna cu o barcă pneumatică pentru două persoane, făcută sul şi legată cu corzi elastice. O pereche de vâsle mici, de plastic. O cutie cu rachete de semnalizare. În spatele ei, o ladă cu tot felul de scule, cu capacul sigilat cu bandă adezivă. Scoase cutia de-acolo, găsi capătul benzii, o dezlipi de jur împrejur, desfăcu încuietorile cu clape cromate şi deschise cutia. Înăuntru, o lanternă galbenă din plastic, un proiector cu lumină intermitentă, alimentat cu pilă uscată, o trusă de prim ajutor, o radiobaliză din plastic galben. Şi o cutie neagră din plastic, de dimensiunea unei cărţi. O scoase, desfăcu clapele şi-o deschise, înăuntru, un vechi pistol de semnalizare, de 37 mm, din bronz. Îl scoase cu ambele mâini din culcuşul lui, îl întoarse pe-o parte şi pe alta, se uită la el. Apăsă pârghia de blocare şi-l deschise. Locaşul era gol, dar, într-un container de plastic, erau opt cartuşe de semnalizare scurte, groase, aparent neatinse. Puse pistolul înapoi în cutie, închise capacul şi fixă clapele.

Ieşi pe ţărm tremurând şi tuşind, se-nveli într-o pătură şi se-aşeză pe nisipul cald, în faţa focului, punând cutiile lângă el. Băiatul se lăsă pe vine şi-ncercă să-l cuprindă cu braţele, ceea ce măcar aduse un zâmbet pe chipul lui.

— Ce-ai găsit, tati? întrebă el.

— Am găsit o trusă de prim ajutor. Şi-am găsit un pistol de semnalizare.

— Ce-i aia?

— O să-ţi arăt. E ceva care luminează.

— Asta te-ai dus să cauţi?

— Da.

— De unde ştiai că e acolo?

— Ei, speram să fie-acolo. Restul a fost noroc. Deschise cutia şi-o răsuci spre băiat, ca să vadă. E o armă. O armă de semnalizare. Trage o chestie în aer, care face o lumină mare.

— Pot să mă uit la ea?

— Bineînţeles.

Băiatul scoase arma din cutie şi-o ţinu în mână.

— Poţi să-mpuşti pe cineva cu asta? întrebă el.

— Ai putea.

— Şi l-ar omorî?

— Nu. Dar i-ar putea da foc.

— De-asta ai luat-o?

— Da.
— Pentru că n-ai cui să semnalizezi. Nu-i aşa?
— Aşa e.
— Aş vrea să văd cum face.
— Adică să tragi cu ea?
— Da.
— Putem să tragem cu ea.
— Pe bune?
— Da.
— În întuneric?
— Da. În întuneric.
— Ar fi ca un fel de sărbătoare.
— Ca o sărbătoare. Da.
— Putem să tragem în seara asta?
— De ce nu?
— E-ncărcată?
— Nu. Dar o putem încărca.
Băiatul stătea cu pistolul în mână. Îl îndreptă spre mare.
— Maaaamă, făcu el.
Se-mbrăcă şi porniră în jos pe plajă, ducând ultima pradă.
— Unde crezi că s-au dus oamenii, tati?
— Cei de pe vas?
— Da.
— Nu ştiu.
— Crezi c-au murit?
— Nu ştiu.
— Dar şansele nu le sunt favorabile.
Bărbatul zâmbi.
— Şansele nu le sunt favorabile?
— Nu. Nu-i aşa?
— Ba da. Probabil că aşa e.
— Cred c-au murit.
— S-ar putea să fi murit.
— Cred că asta li s-a-ntâmplat.
— S-ar putea să fie vii, pe undeva, spuse bărbatul. E posibil.
Băiatul nu răspunse. Merseră mai departe. Îşi înveliseră picioarele în pânză de velă şi, peste aceasta, îşi legaseră drept papuci nişte bucăţi de plastic tăiate dintr-o prelată, astfel încât lăsau urme ciudate în nisip. Se gândi la băiat şi la gândurile lui şi, într-un târziu, spuse:
— Probabil că ai dreptate. Probabil c-au murit, aşa cred şi eu.

— Pentru că, dac-ar fi vii, ar însemna că noi le-am luat lucrurile.
— Dar noi nu le luăm lucrurile.
— Ştiu.
— Bine.
— Şi câţi oameni crezi că sunt în viaţă?
— În lume?
— În lume. Da.
— Nu ştiu. Hai să ne oprim, să ne odihnim.
— OK.
Se-aşezară între boccele.
— Cât putem sta aici, tati?
— M-ai mai întrebat asta.
— Ştiu.
— O să vedem.
— Asta-nseamnă că nu foarte mult.
— Probabil.
Băiatul scobea găuri în nisip cu degetele, până când făcu un cerc. Bărbatul îl privea.
— Nu ştiu câţi oameni sunt, spuse el. Nu cred că mulţi.
— Ştiu.
Îşi trase pătura pe umeri şi privi de-a lungul plajei cenuşii, pustii.
— Ce-i? zise bărbatul.
— Nimic.
— Ba nu. Spune-mi.
— Ar putea să mai fie oameni vii în altă parte.
— În altă parte?
— Nu ştiu. Pe undeva.
— Adică altundeva decât pe pământ?
— Da.
— Nu cred. N-ar putea trăi în altă parte.
— Nici dac-ar putea ajunge acolo?
— Nici.
Băiatul îşi feri privirile.
— Ce-i? zise bărbatul.
El clătină din cap.
— Nu ştiu ce facem noi aici, spuse el.
Bărbatul dădu să răspundă. Dar nu răspunse. După o vreme, zise:
— Mai sunt oameni. Mai sunt oameni şi-o să-i găsim. Ai să vezi.
Pregăti cina, în timp ce băiatul se juca în nisip. Avea o spatulă făcută dintr-o conservă turtită şi cu ea construi un mic sat. Desenă o reţea de

străzi. Bărbatul se-apropie, se-aşeză pe vine şi privi. Băiatul îşi ridică ochii spre el.

— O să-l înghită oceanul, aşa-i? întrebă el.

— Da.

— Nu-i nimic.

— Ştii să scrii alfabetul?

— Ştiu.

— N-am mai făcut lecţii.

— Aşa e.

— Poţi să scrii ceva pe nisip?

— Ce-ar fi să scriem o scrisoare către băieţii buni? Ca atunci când vin pe-aici să ştie c-am fost şi noi. Am putea s-o scriem acolo sus, unde n-ajunge apa.

— Şi dac-o văd băieţii răi?

— Mda.

— N-ar fi trebuit să spun asta. Am putea să le scriem o scrisoare.

Băiatul clătină din cap.

— E OK, spuse el.

Încărcă pistolul de semnalizare şi, de cum se-ntunecă, merseră pe plajă, departe de foc, iar bărbatul îl întrebă pe băiat dacă vrea să tragă el.

— Trage tu, tati. Tu ştii cum se face.

— OK.

Trase cocoşul şi ţinti în sus, peste golf, apoi apăsă pe trăgaci. Semnalul luminos se arcui în sus, în întuneric, cu un sfârâit prelung, explodă undeva deasupra apei, într-o lumină înceţoşată, şi rămase atârnând acolo. Nervurile fierbinţi de magneziu plutiră încet în jos, prin beznă, iar apa gălbuie de lângă ţărm tresări într-o scăpărare şi dispăru apoi treptat. Se uită în jos, la chipul ridicat al băiatului.

— N-ar putea s-o vadă de foarte departe, nu-i aşa, tati?

— Cine?

— Oricine.

— Nu. De departe, nu.

— Dac-ai vrea s-arăţi unde eşti.

— Adică s-arăţi băieţilor buni?

— Da. Sau oricui vrei.

— Cam cui?

— Nu ştiu.

— Să zicem, lui Dumnezeu?

— Mda. Poate cuiva ca el.

A doua zi dimineaţa, făcu focul şi plecă pe plajă, în timp ce băiatul încă dormea. Nu plecase de mult, dar simţea o nelinişte ciudată şi, când se întoarse, băiatul stătea în picioare pe plajă, învelit în pătură, aşteptându-l. Grăbi paşii. Până s-ajungă la el, băiatul se-aşezase.

— Ce s-a-ntâmplat? întrebă el. Ce s-a-ntâmplat?

— Nu mă simt bine, tati.

Îi puse mâna pe frunte. Ardea. Îl luă în braţe şi-l duse la foc.

— E-n regulă, spuse el. O să te faci bine.

— Cred c-o să vomit.

— E-n regulă.

Îngenunche lângă el pe nisip şi-i ţinu fruntea, în timp ce băiatul se-aplecă în faţă şi vomită. Îl şterse la gură cu mâna.

— Îmi pare rău, spuse băiatul.

— Şşşt. N-ai greşit cu nimic.

Îl duse-n braţe până la tabără şi-l acoperi cu pături, încercă să-i dea nişte apă. Puse mai multe lemne pe foc, îngenunche lângă el şi-i puse mâna pe frunte.

— O să te faci bine, spuse el. Era îngrozit.

— Nu pleca, spuse băiatul.

— Bineînţeles că nu plec.

— Nici măcar puţin.

— Nu. Sunt aici.

— OK. OK, tati.

Îl ţinu strâns în braţe toată noaptea, aţipind şi trezindu-se îngrozit, căutându-i inima. A doua zi dimineaţa, starea nu i se îmbunătăţise. Încercă să-i dea nişte suc, dar băiatul nu voia să bea. Puse mâna pe fruntea lui, conjurând o răcorire ce nu venea. Îi şterse buzele albe în timp ce dormea.

— O să fac ce-am promis, şopti el. Orice-ar fi. N-o să te trimit în beznă de unul singur.

Căută în trusa de prim ajutor luată din barcă, dar nu prea găsi nimic ce i-ar fi putut fi de folos. Aspirină. Faşe, dezinfectant. Nişte antibiotice, însă expirate. Dar asta avea, nimic altceva, şi-l ajută pe băiat să ia o gură de apă, după ce-i pusese o capsulă pe limbă. Era ud tot de sudoare. Luase păturile de pe el, iar acum îi desfăcu hanoracul, îl dezbrăcă de toate hainele şi-l îndepărtă de foc. Băiatul îşi ridică privirile.

— Mi-e atât de frig, spuse el.

— Ştiu. Dar ai temperatură foarte mare şi trebuie să ţi-o scădem puţin.

— Îmi dai o pătură?

— Da. Bineînţeles.

— N-o să pleci.

— Nu. N-o să plec.

Duse hainele murdare ale băiatului la mare şi le spălă, tremurând în apa rece şi sărată, gol de la mijloc în jos, le clăti cu apă din belşug şi le stoarse. Le-ntinse lângă foc, pe beţe înfipte pieziş în nisip, puse mai multe lemne, apoi se duse şi se-aşeză lângă băiat, mângâindu-i părul murdar. Seara, deschise o conservă de supă, o puse pe jar, mancă şi se uită cum coboară întunericul. Când se trezi, zăcea înfrigurat pe nisip, focul se stinsese aproape de tot, iar noaptea era deplină. Se ridică disperat în capul oaselor şi puse mâna pe băiat.

— Da, şopti el. Da.

Reaprinse focul, luă o cârpă, o udă şi-o puse pe fruntea băiatului. Zorii iernatici se iveau încet şi, când se lumină destul ca să vadă, se duse în pădurea din spatele dunelor, de unde se întoarse trăgând după el un morman de crengi şi vreascuri, pe care se-apucă să le rupă şi să le stivuiască lângă foc. Zdrobi aspirine într-o cană şi le dizolvă în apă, puse nişte zahăr înăuntru, se-aşeză lângă băiat, îi înălţă capul şi-i ţinu ceaşca la buze, ca să bea.

Se depărta pe plajă, îndoit de mijloc, tuşind. Se opri şi se uită la valurile întunecate. Se clătina de epuizare. Se-ntoarse şi se-aşeză lângă băiat, împături cârpa pe partea cealaltă, îi şterse faţa şi-i puse cârpa înapoi pe frunte.

— Trebuie să stai aproape, spuse el. Trebuie să fii rapid. Ca să poţi fi cu el. Ţine-l strâns la piept. Ultima zi a lumii.

Băiatul dormi toată ziua. Îl trezea din când în când, ca să-i dea să bea apă îndulcită, dar băiatul avea gâtlejul atât de uscat, că se-neca şi horcăia.

— Trebuie să bei, îi spuse.

— OK, şuieră el.

Înfipse cana în nisip, lângă băiat, îi puse pătura îndoită drept pernă, sub capul asudat, şi-l acoperi.

— Ţi-e frig? întrebă el.

Dar băiatul adormise.

Încercă să stea de veghe toată noaptea, dar nu reuşi. Se trezea mereu, se ridica în capul oaselor, îşi trăgea palme ori se ridica-n picioare şi punea lemne pe foc. Îl lua pe băiat în braţe, se-apleca să-i asculte respiraţia chinuită. Mâna sa pe coastele lui subţiri, ca nişte spiţe. Se duse pe plajă, până la marginea luminii, se opri acolo cu pumnii încleştaţi pe creştet şi căzu în genunchi, plângând de mânie.

În noaptea aceea, plouă scurt, un ropot uşor pe prelată. Trase prelata peste ei şi zăcu acolo, ţinându-l pe băiat îmbrăţişat, privind prin plastic flăcările albastre. Căzu într-un somn fără vise.

Când se trezi din nou, aproape că nu mai ştia unde se află. Focul murise, ploaia încetase. Dădu la o parte prelata, se ridică în coate. Lumina cenuşie a zilei. Băiatul îl privea.

— Tati, spuse el.

— Da. Sunt aici.

— Pot să beau puţină apă?

— Da. Bineînţeles că poţi. Cum te simţi?

— Cam ciudat.

— Ţi-e foame?

— Mi-e foarte sete.

— Mă duc după apă.

Dădu păturile la o parte, se ridică, merse pe plajă pe lângă focul stins, luă ceaşca băiatului, o umplu cu apă din bidonul de plastic, se întoarse, îngenunche şi-i ţinu ceaşca să bea.

— O să te faci bine, spuse el.

Băiatul bău. Dădu din cap şi se uită la tatăl său. Apoi bău şi restul de apă.

— Mai vreau, spuse el.

Făcu focul şi puse hainele ude ale băiatului la uscat pe beţele piezişe, apoi îi aduse o ceaşcă de suc de mere.

— Îţi aminteşti ceva? întrebă el.

— Ce să-mi amintesc?

— Că ţi-a fost rău.

— Îmi amintesc c-ai tras cu pistolul de semnalizare.

— Îţi aminteşti cum am adus lucrurile de pe vas?

Stătea şi sorbea din suc. Îşi ridică privirile.

— Nu-s retardat, spuse el.

— Ştiu.

— Am avut nişte vise tare ciudate.

— Ce-ai visat?

— Nu vreau să-ţi spun.

— Bine. Vreau să te speli pe dinţi.

— Cu pastă de dinţi adevărată.

— Da.

— OK.

Controla toate conservele, dar nu găsi nimic suspect. Azvârli câteva care arătau prea ruginite. În acea seară, stătură la foc şi băiatul bău supă

fierbinte, iar bărbatul îi întoarse hainele aburinde pe beţe şi stătu şi-l privi, până când băiatul se simţi stânjenit.

— Nu te mai uita la mine, tati.

— OK.

Dar continuă să-l privească.

Peste două zile, se plimbau pe plajă până la promontoriu şi-napoi, târşâindu-şi picioarele în botoşii de folie. Mâncau pe săturate, iar bărbatul legă o pânză de velă de doi pari, ca paravan împotriva vântului. Aleseră dintre provizii numai câte puteau duce în cărucior şi bărbatul se gândi c-ar putea pleca peste două zile. Apoi, întorcându-se în tabără pe seară, văzu urme de cizme. Se opri şi se uită de-a lungul plajei.

— O, Cristoase, spuse. O, Cristoase.

— Ce-i, tati?

Scoase pistolul de la brâu.

— Vino, spuse. Grăbeşte-te.

Prelata dispăruse. Păturile. Sticla cu apă şi proviziile de alimente din tabără. Pânza de velă fusese măturată de vânt printre dune. Încălţările dispăruseră. Alergă spre desişul de odos, unde lăsase căruciorul, dar acesta dispăruse. Totul.

— Imbecilule, spuse. Imbecilule.

Băiatul stătea acolo, cu ochii mari.

— Ce s-a-ntâmplat, tati?

— Au luat totul. Vino.

Băiatul îşi ridică privirile spre el. Ochii îi înotau în lacrimi.

— Stai lângă mine, spuse bărbatul. Stai numai lângă mine.

Vedea urmele căruciorului, acolo unde se-adânciseră în nisipul moale. Urme de cizme. Câte? Le pierdu pe terenul mai solid de dincolo de ferigi, apoi le regăsi. Când ajunseră-n drum, îl opri pe băiat cu mâna. Drumul era expus vântului dinspre mare, care-l curăţase de cenuşă, cu excepţia câtorva petice, ici şi colo.

— Nu păşi pe drum, spuse el. Şi nu mai plânge. Trebuie să ne curăţăm bine picioarele de nisip. Aici. Şezi.

Desfăcu învelitorile, le scutură, apoi le legă la loc.

— Vreau să m-ajuţi, spuse el. Căutăm nisip. Nisip pe drum. Oricât de puţin. Ca să vedem pe unde-au luat-o. OK?

— OK.

Porniră pe asfalt în direcţii opuse. Nu mersese prea departe, când îl auzi pe băiat strigând.

— Aici, tati. Pe-aici au luat-o.

Când ajunse acolo, băiatul stătea pe vine în drum.

— Uite-aici, spuse. Cam o jumătate de linguriţă de nisip, căzut de undeva de sub cărucior.

Bărbatul se ridică-n picioare şi se uită pe drum, la vale.

— Bună treabă, spuse. Să mergem.

Porniră la trap mărunt. Credea c-o să reziste, dar nu izbuti. Fu nevoit să se oprească, se aplecă în faţă şi tuşi. Se uită-n sus la băiat, respirând şuierat.

— Va trebui să mergem mai încet, spuse el. Dacă ne-aud, o să se-ascundă lângă drum. Hai.

— Câţi sunt, tati?

— Nu ştiu. Poate numai unul.

— O să-i omoram?

— Nu ştiu.

Merseră mai departe. Se făcuse deja târziu, dar le mai luă o oră până să-l ajungă din urmă pe hoţul care mergea în faţa lor, aplecat deasupra căruciorului, împingându-l cu greu pe drum. Când se uită în spate şi-i văzu, încercă să fugă cu tot cu pradă, dar încercarea era zadarnică, aşa că, în cele din urmă, se opri şi se postă în spatele căruciorului, ţinând în mână un cuţit de măcelar. Zărind pistolul, se dădu înapoi, dar nu lăsă cuţitul din mână.

— Pleacă de lângă cărucior, spuse bărbatul.

Se uită la ei. Se uită la băiat. Era un proscris din cine ştie ce obşte, cu degetele de la mâna dreaptă retezate. Încercă să şi-o ascundă la spate. Arăta ca un fel de spatulă cărnoasă. Căruciorul era supraîncărcat. Luase totul.

— Pleacă de lângă cărucior şi pune jos cuţitul.

Se uită în jur. Ca şi când ar fi putut primi ajutor de undeva. Costeliv, duşmănos, bărbos, murdar. Haina de plastic lipită cu bandă adezivă. Pistolul era cu dublă acţiune, cu toate astea, bărbatul trase cocoşul. Două declicuri sonore. Altfel, răsuflările lor ca una singură, în liniştea ţinutului aceluia plin de sare. Îi simţea mirosul prin hainele puturoase.

— Dacă nu laşi cuţitul jos şi nu pleci de lângă cărucior, spuse bărbatul, îţi zbor creierii.

Hoţul se uită la copil şi ceea ce văzu avu darul să-l potolească. Puse cuţitul pe pături, se-ndepărtă cu spatele şi se opri.

— În spate. Mai mult.

Se supuse.

— Tati? zise băiatul.

— Taci.

Nu-şi lua ochii de la hoţ.

— Blestemat să fii, spuse.

— Tati, te rog, nu-l omorî pe omul ăsta.

Ochii hoţului săreau înnebuniţi de la unul la altul. Băiatul plângea.

— Măi, omule, spuse el. Am făcut ce mi-ai spus. Ascultă-l pe băiat.

— Dezbracă-te.

— Ce?

— Dezbracă-te. De toate afurisitele-alea de bulendre.

— Măi, omule. Nu face asta.

— Te omor acum, pe loc.

— Nu face asta, omule.

— Nu-ţi spun a doua oară.

— Bine. Bine. Numa' nu te ambala.

Se dezbrăcă încet şi-şi puse zdrenţele soioase în drum.

— Ghetele.

— Măi, omule.

— Ghetele.

Hoţul se uită la băiat. Băiatul se-ntorsese cu spatele şi-şi pusese mâinile la urechi.

— OK, zise. OK.

Se-aşeză gol puşcă în drum şi-ncepu să-şi desfacă încălţările de piele putrezită, legate cu şireturi de tălpi. Cu ele-n mână, se ridică.

— Pune-le-n cărucior.

Păşi în faţă şi puse încălţările peste pături, în vârful căruciorului, apoi se dădu îndărăt. Stătea în drum despuiat, jegos, lihnit. Acoperindu-se cu mâna. Îl apucase tremuratul.

— Pune şi hainele-n cărucior.

Se aplecă, strânse zdrenţele de pe jos şi le puse peste încălţări. Stătea cu braţele încolăcite în jurul trupului.

— Nu face asta, omule.

— Nu ţi-a păsat când ne-ai făcut-o nouă.

— Te implor.

— Tati, spuse băiatul.

— Hai, omule. Ascultă-l pe băiat.

— Ai încercat să ne omori.

— Mor de foame, omule. Și tu ai fi făcut acelaşi lucru.

— Ne-ai luat totul.

— Măi, omule. O să mor.

— Te las aşa cum ne-ai lăsat şi tu pe noi.

— Măi, omule. Te implor.

Trase căruciorul înapoi, îl întoarse, puse pistolul în vârf şi se uită la

băiat.

— Să mergem, spuse. Şi porniră la drum, spre sud, băiatul plângând şi uitându-se-n urmă la creatura goală puşcă, slabă ca un ţâr, care stătea în drum dârdâind, cu braţele încolăcite în jurul trupului.

— Ah, tati, hohoti băiatul.

— Încetează.

— Nu pot.

— Ce crezi că ni s-ar fi întâmplat dacă nu l-am fi prins? Încetează.

— Încerc.

Când ajunseră la cotul drumului, omul se afla tot acolo. N-avea unde să se ducă. Băiatul continua să se uite în urmă şi, când nu-l mai văzu, se opri şi se-aşeză în mijlocul drumului, plângând. Bărbatul se opri şi el şi-l privi pe băiat. Scotoci în cărucior după pantofi, îi scoase, se-aşeză şi-ncepu să desfacă învelitorile de pe picioarele băiatului.

— Trebuie să-ncetezi cu plânsul, spuse el.

— Nu pot.

Îl încălţă pe băiat, se-ncălţă şi el, se ridică şi-o luă înapoi pe drum, dar nu-l mai văzu pe hoţ. Reveni lângă băiat.

— A plecat, spuse el. Hai să mergem.

— N-a plecat, spuse băiatul. Îşi ridică privirile. Chipul mânjit de funingine. N-a plecat.

— Şi ce vrei să facem?

— Să-l ajutăm, tati. Să-l ajutăm, atât.

Bărbatul se uită în urmă, pe drum.

— Era doar flămând, tati. O să moară.

— Oricum o să moară.

— E atât de speriat, tati.

Bărbatul se lăsă pe vine şi se uită la el.

— Mi-e frică, spuse el. Înţelegi? Mi-e frică.

Băiatul nu răspunse. Stătea doar acolo, cu capul în piept, plângând.

— Nu tu eşti ăla care trebuie să-şi facă griji pentru toate.

Băiatul murmură ceva, dar bărbatul nu pricepu.

— Ce? întrebă el.

Îşi ridică spre el chipul ud şi murdar.

— Ba da, eu sunt, zise. Eu sunt acela.

***

Împinseră căruciorul, care abia se mai ţinea pe roţi, înapoi pe drum, se opriră acolo, în frig şi-n întunericul tot mai compact, şi strigară, dar nu

se-arătă nimeni.

— I-e teamă să răspundă, tati.

— Aici ne-am oprit atunci?

— Nu ştiu. Aşa cred.

Continuară să meargă, strigând în amurgul pustiu, iar vocile lor se pierdeau peste ţinuturile acelea de coastă, din ce în ce mai întunecate. Se opriră, îşi făcură mâinile pâlnie şi strigară zadarnic în pustietate. În cele din urmă, bărbatul puse maldărul de haine şi încălţările omului în mijlocul drumului. Puse şi-o piatră peste ele.

— Trebuie să mergem, spuse el. Trebuie să mergem.

Găsiră un loc uscat unde să poposească peste noapte, dar nu aprinseră nici un foc. Bărbatul alese câteva conserve pentru cină, le încălzi pe arzător şi mâncară, şi-n tot acest timp băiatul nu scoase un cuvânt. Bărbatul încercă să-i zărească faţa la flacăra albăstruie a arzătorului.

— Nu voiam să-l omor, spuse el.

Dar băiatul nu răspunse. Se înveliră în pături şi zăcură acolo, în întuneric. I se păru că aude marea, dar poate era vântul. Ştia că băiatul e treaz după cum respira şi, după o vreme, băiatul spuse:

— Dar l-am omorât.

A doua zi dimineaţa, mâncară şi porniră la drum. Căruciorul era atât de încărcat, încât abia îl puteau împinge, iar roţile mai aveau puţin şi cedau. Drumul urma cotiturile coastei, smocuri uscate de tătarcă atârnau pe asfalt. Marea de culoarea plumbului se mişca în depărtare. Tăcerea. Când se trezi în acea noapte, aproape că zări conturul copacilor în lumina opacă, neagră-cenuşie a lunii ce traversa cerul, dincolo de cercul de întuneric; se-ntoarse cu spatele la băiat şi tuşi. Undeva, departe, se simţea miros de ploaie. Băiatul era treaz.

— Trebuie să-mi vorbeşti, spuse el.

— Încerc.

— Îmi pare rău că te-am trezit.

— Nu-i nimic.

Se ridică şi se îndreptă spre drum. Şerpuirea lui neagră între un întuneric şi altul. Apoi un huruit surd, îndepărtat. Nu de tunet. Îl simţeai sub tălpi. Un zgomot ce nu putea fi comparat cu nimic, prin urmare nu putea fi descris. Ceva imponderabil mişcându-se acolo, în întunecime. Pământul însuşi contractându-se din pricina frigului. Nici o replică. Ce anotimp era? Ce vârstă avea copilul? Ieşi în drum şi se opri. Tăcerea. Salpetrul uscându-se în pământ. Scheletele mânjite cu noroi ale oraşelor inundate, arse până la marginea apei. La o răscruce, pământ acoperit de

dolmene, unde oasele grăitoare ale oracolelor se prefăceau încet în praf şi pulbere. Nici un alt zgomot decât al vântului. Ce vei spune? Un om viu să fi rostit aceste vorbe? Şi-a ascuţit oare pana cu micul său cuţit, pentru a izvodi aceste lucruri cu sevă de porumbar sau negru de fum? Într-o anume clipă, ce poate fi aflată şi trecută pe răboj? Acum vine să-mi fure ochii. Să-mi pecetluiască gura cu ţărână.

Luă încă o dată la rând conservele, una după alta, ţinându-le în mână şi strângându-le ca şi când era la un aprozar şi încerca fructele, să vadă cât sunt de coapte. Puse deoparte două ce-i păreau dubioase, împacheta restul, puse în cărucior ce mai era de pus şi se aşternură din nou la drum. Peste trei zile, ajungeau la un mic oraş-port. Ascunseră căruciorul într-un garaj din spatele unei case, îngrămădiră nişte lăzi vechi peste el şi-apoi stătură în casă, la pândă, să vadă dacă vine cineva. Nu veni nimeni. Bărbatul inspecta dulapurile, dar nu găsi nimic. Îi trebuia vitamina D pentru băiat, ca să nu ajungă rahitic. Se opri lângă chiuvetă şi se uită în jos, pe alee. O lumină ca de acuarelă îngheţând pe ochiurile de geam murdare. Băiatul şedea prăbuşit pe masă, cu capul pe braţe.

Merseră prin oraş şi-n jos, spre docuri. Nici ţipenie, îşi ţinea arma în buzunarul hainei şi pistolul de semnalizare în mână. Ieşiră pe dig, ale cărui scânduri negeluite erau date cu smoală şi fixate cu scoabe de buştenii de dedesubt. Bolarzi de lemn. Iz de sare şi creozot, venind dinspre golf. Pe malul îndepărtat, un şir de depozite şi silueta unui rezervor roşu de rugină. O macara de schelă înaltă, pe cerul posomorât.

— Nu-i suflet de om pe-aici, spuse el.

Băiatul nu răspunse.

Împinseră căruciorul de-a lungul străzilor dosnice şi peste şinele de cale ferată şi-ajunseră din nou pe drumul principal, în celălalt capăt al oraşului. Când treceau prin dreptul ultimei case dintr-un şir de construcţii de lemn deprimante, ceva îi şuieră pe lângă cap, se lovi de pavaj, ricoşa şi se frânse de clădirea din partea cealaltă a străzii, îl smuci pe băiat şi se trânti peste el, smuci şi căruciorul, încercând să-l tragă spre ei. Căruciorul se-nclină şi se răsturnă, iar prelata şi păturile alunecară în stradă. La o fereastră de la etajul casei, văzu un om încordând un arc în direcţia lor şi-atunci împinse capul băiatului în jos şi-ncercă să-l acopere cu trupul său. Auzi vibraţia surdă a corzii şi simţi o durere ascuţită, fierbinte în picior.

— Ah, nemernicule, spuse. Nemernicule.

Trase cu putere păturile într-o parte, se-ntinse, apucă pistolul de semnalizare, îl ridică, trase cocoşul şi-şi sprijini braţul de marginea căruciorului. Băiatul se lipise de el. Când omul se dădu îndărăt din dreptul

ferestrei, ca să încordeze din nou arcul, bărbatul apăsă pe trăgaci. Scăpărarea ţâşni în sus spre fereastră, într-un arc lung şi alb, apoi îl auziră pe om ţipând. Îl împinse pe băiat în jos cu putere, trase păturile peste el.

— Nu te mişca, spuse. Nu te mişca şi nu te uita. Trase toate păturile jos, pe pavaj, căutând cutia pistolului. În sfârşit, aceasta căzu din cărucior, o apucă, o deschise, scoase cartuşele, încarcă pistolul, îl închise şi puse celelalte cartuşe-n buzunar. Rămâi exact aşa, şopti el. Îl pipăi uşurel pe băiat prin pături, se ridică şi traversă şchiopătând strada.

Intră în casă pe uşa din spate, ţinând pistolul de semnalizare la nivelul şoldului. Casa fusese golită de tot, nu rămăseseră decât pereţii. Înainta până-n sufragerie şi se opri la piciorul scării. Ascultă dacă răzbătea vreun zgomot din camerele de la etaj. Se uită pe fereastra de la stradă, către locul unde căruciorul zăcea răsturnat, apoi începu să urce scara.

O femeie şedea în colţ, ţinând în braţe un bărbat. Îşi scosese haina ca să-l acopere. Cum dădu cu ochii de el, începu să-l înjure. Racheta de semnalizare arsese pe podea, lăsând o movilită de cenuşă albă, iar în cameră stăruia un miros vag de lemn ars. Traversă camera şi privi pe fereastră, afară. Ochii femeii îl urmăreau. Costelivă, cu părul cărunt, lins.

— Cine mai e aici, sus?

Femeia nu răspunse. Trecu pe lângă ea şi cercetă celelalte camere. Piciorul îi sângera tare. Simţea cum i se lipeşte cracul pantalonului de piele. Se-ntoarse în camera din faţă.

— Unde-i arcul? întrebă el.

— Nu-i la mine.

— Unde e?

— Nu ştiu.

— Te-au lăsat aici, aşa-i?

— Eu am vrut să rămân.

Se întoarse şi coborî şchiopătând scările, deschise uşa din faţă şi ieşi în stradă cu spatele, fără să-şi ia ochii de la casă. Când ajunse la cărucior, îl ridică şi îngrămădi lucrurile în el.

— Stai lângă mine, şopti el. Stai lângă mine.

Se adăpostiră într-un magazin, la marginea oraşului, împinse căruciorul înăuntru, până într-o încăpere din spate, închise uşa şi propti căruciorul în dreptul ei, pe-o latură. Scoase arzătorul şi rezervorul cu gaz, aprinse arzătorul, îl puse pe podea, apoi se desfăcu la curea şi-şi dezbrăcă pantalonii mânjiţi de sânge. Băiatul îl privea. Săgeata îi făcuse o rană chiar deasupra genunchiului, lungă de vreo opt centimetri. Con-

tinua să sângereze şi toată coapsa i se învineţise, iar tăietura, vedea şi el, era adâncă. Un vârf de săgeată lat, făcut artizanal dintr-o scoabă de fier sau vreo lingură veche, sau Dumnezeu ştie ce. Se uită la băiat.

— Vezi dacă poţi găsi trusa de prim ajutor, spuse el.

Băiatul nu se urni.

— Adu-mi trusa, fir-ar al dracului. Nu sta acolo.

Sări ca ars, se duse la uşă şi-ncepu să scotocească sub prelată şi sub păturile îngrămădite în cărucior. Se întoarse cu trusa şi i-o dădu bărbatului, iar acesta o luă fără să scoată un cuvânt, o puse în faţa lui pe podeaua de beton, desfăcu clapele şi-o deschise. Se întinse şi mări flacăra arzătorului, ca să aibă mai multă lumină.

— Adu-mi sticla cu apă, spuse.

Băiatul aduse sticla, iar bărbatul deşurubă capacul, turnă apă peste tăietură şi-i ţinu marginile strâns între degete, ca s-o şteargă de sânge. Tampona rana cu dezinfectant, deschise cu dinţii o pungă de plastic, scoase un ac de sutură îndoit şi-o papiotă de aţă de mătase şi ţinu aţa în lumină, cât o trecu prin urechea acului. Scoase o clamă din trusă, prinse acul între capetele ei, le bloca şi începu să-şi sutureze rana. Lucra repede, fără să se chinuie prea tare. Băiatul se lăsase pe vine lângă el. Se uită la el, apoi se concentra din nou asupra suturii.

— Nu-i nevoie să te uiţi, spuse el.

— E OK?

— Da. E OK.

— Doare?

— Da. Doare.

Înnodă aţa, strânse nodul, tăie firul cu foarfecă din trusă şi se uită la băiat. Băiatul studia treaba pe care-o făcuse.

— Îmi pare rău c-am urlat la tine.

Îşi ridică privirile.

— Nu face nimic, tati.

— Hai să ne-mpăcăm.

— OK.

Dimineaţa, ploua şi-un vânt puternic scutura geamul încăperii din spate. Se uită afară. Un ponton de oţel pe jumătate prăbuşit şi scufundat în golf. Timoneriile bărcilor pescăreşti scufundate ieşind din vâltoarea cenuşie. Nimic nu se mişca acolo, afară. Tot ce se putea mişca fusese de mult luat de vânt. Piciorul îi zvâcnea, aşa că-şi scoase bandajul, dezinfectă rana şi se uită la ea. Carnea umflată, vânătă în jurul suturii negre. O bandajă şi-şi trase pantalonii întăriţi de sângele închegat.

Îşi petrecură ziua acolo, şezând printre lăzi şi cutii de carton.

— Trebuie să vorbeşti cu mine, spuse el.
— Vorbesc cu tine.
— Eşti sigur?
— Doar vorbesc cu tine.
— Vrei să-ţi spun o poveste?
— Nu.
— De ce nu?
Băiatul îl privi, apoi îşi feri privirile.
— De ce nu?
— Poveştile alea nu-s adevărate.
— Nu trebuie să fie adevărate. Sunt poveşti.
— Da. Însă în poveşti întotdeauna îi ajuţi pe oameni, iar noi nu-i ajutăm.
— Ce-ar fi să-mi spui tu o poveste.
— Nu vreau.
— OK.
— Eu n-am ce să povestesc.
— Spune-mi o poveste despre tine.
— Ştii toate poveştile despre mine. Ai fost de faţă.
— Ai poveşti înăuntrul tău pe care nu le ştiu.
— Adică aşa cum sunt visele?
— Cum sunt visele. Sau lucrurile la care te gândeşti.
— Da, dar poveştile trebuie să fie fericite.
— Nu neapărat.
— Întotdeauna spui poveşti fericite.
— Şi tu n-ai poveşti fericite?
— Ale mele sunt mai mult ca viaţa adevărată.
— Ale mele, nu.
— Ale tale, nu.
— Aşa e.
Bărbatul îl privi.
— Şi viaţa adevărată e rea?
— Tu ce crezi?
— Păi, cred că suntem încă aici. S-au întâmplat multe lucruri rele, dar noi suntem încă aici.
— Mda.
Şi nu ţi se pare că e aşa de grozav.
— E OK.
Trăseseră o masă de lucru lângă fereastră, întinseseră păturile pe ea, iar băiatul stătea întins pe burtă şi se uita la golf. Bărbatul şedea cu

piciorul întins. Pe pătură, între ei, cele două pistoale şi cutia cu rachete. După o vreme, bărbatul spuse:

— Cred că e o poveste bună. O poveste foarte bună. Are tâlc.

— Bine, tati. Vreau să stau puţin în linişte.

— Ce zici de vise? Îmi povesteai uneori visele tale.

— Nu vreau să vorbesc despre nimic.

— OK.

— Oricum, n-am vise frumoase. Întotdeauna se-ntâmplă câte ceva rău. Mi-ai zis că asta-i bine, pentru că visele frumoase nu-s semn bun.

— Poate. Nu ştiu.

— Când te trezeşti tuşind, te ridici şi te duci în drum sau în altă parte, dar eu tot te-aud.

— Îmi pare rău.

— O dată te-am auzit plângând.

— Ştiu.

— Dar, dacă eu n-am voie să plâng, nici tu n-ai voie să plângi.

— OK.

— Ţi se vindecă piciorul?

— Da.

— N-o zici doar aşa.

— Nu.

— Pentru c-arată rău de tot.

— Nici chiar aşa.

— Omul ăla încerca să ne omoare. Aşa-i?

— Da. Aşa-i.

— L-ai omorât?

— Nu.

— Spui adevărul?

— Da.

— OK.

— E bine-aşa?

— Da.

— Credeam că nu vrei să vorbeşti.

— Nu vreau.

Plecară de-acolo două zile mai târziu, bărbatul şchiopătând în spatele căruciorului, băiatul lipit de şoldul lui, până când lăsară oraşul în urmă. Drumul înainta de-a lungul coastei cenuşii, joase, iar pe asfalt erau troiene de nisip aduse de vânt. Ceea ce le îngreuna înaintarea şi uneori erau nevoiţi să-şi cureţe drumul cu o scândură pe care-o ţineau în coşul de jos al căruciorului. Intrară pe plajă, se aşezară la adăpostul

dunelor şi studiară harta. Aduseseră arzătorul cu ei, aşa că-şi încălziră apa pentru ceai şi şezură înveliţi în pături, din pricina vântului. Mai jos, pe ţărm, scheletul de lemn, ros de vreme, al unei corăbii străvechi. Bârne cenuşii, răzuite de nisip, şuruburi vechi, montate cu mâna. Feroneria corodată, de un violet-închis, topită în cine ştie ce cuptor catalan din Cadiz ori Bristol şi bătută pe o nicovală neagră, numai bună să reziste trei sute de ani pe mare. A doua zi trecură printre ruinele căptuşite cu scânduri ale unei staţiuni şi-o luară pe drumul ce înainta printr-o pădure de pini spre interiorul ţării, asfaltul lung şi drept acoperit de ace căzute, vântul în copacii întunecaţi.

Aşezat în mijlocul drumului, la ceasul prânzului, când ziua era mai luminoasă, îşi tăie suturile cu foarfecă, puse foarfecă în trusă şi luă clama. Apoi se-apucă să-şi smulgă micile fire negre din piele, apăsând carnea cu buricul degetului mare. Băiatul stătea în drum şi-l urmărea cu privirea. Bărbatul prindea între vârfurile clamei capetele firelor şi le trăgea afară unul câte unul. Broboane mici de sânge. Când isprăvi, puse clama în trusă, lipi tifon peste rană, se ridică şi-şi trase pantalonii, apoi îi dădu băiatului trusa, ca s-o pună la locul ei.

— A durut, aşa-i?

— Da. A durut.

— Eşti foarte curajos?

— Doar curajos.

— Care-i cel mai curajos lucru pe care l-ai făcut vreodată?

Scuipă o flegmă însângerată pe asfalt.

— Să mă trezesc în dimineaţa asta, spuse el.

— Serios?

— Nu. Nu mă lua în seamă. Hai să mergem.

Seara, silueta noroioasă a unui alt oraş de coastă, mănunchiul de clădiri înalte parcă uşor înclinat. Se gândi că poate structurile metalice se-nmuiaseră din pricina dogorii şi apoi se-ntăriseră la loc, astfel încât clădirile nu mai stăteau drepte. Sticla ferestrelor se topise şi rămăsese închegată pe ziduri, ca glazura de îngheţată pe tort. Merseră mai departe. În ultima vreme se trezea uneori noaptea, în pustietatea neagră, îngheţată, din lumi vag colorate, pline de iubire omenească, ciripit de păsări, soare.

Îşi sprijini fruntea de braţele încrucişate pe mânerul căruciorului şi tuşi. Scuipă un gogoloi de sânge. Tot mai des trebuia să se oprească şi să se odihnească. Băiatul îl urmărea din priviri. Într-o altă lume, copilul ar fi început deja să-l scoată din viaţa lui. Dar copilul nu avea o viaţă proprie. Ştia că băiatul stătea treaz noaptea, pândindu-i respiraţia.

Zilele se scurgeau una după alta, fără număr şi fără semne-n calendar. Pe şoseaua interstatală, în depărtare, şiruri lungi de maşini arse, mâncate de rugină. Jantele dezvelite ale roţilor zăceau într-un sediment gri, întărit, de cauciuc topit, în inele de sârmă înnegrite. Cadavrele incinerate, zbârcite până la dimensiunea unui copil, pe arcurile dezgolite ale scaunelor. Zece mii de visuri îngropate în inimile lor răsfierte. Mergeau mai departe. Călcând pe lumea moartă, asemenea şobolanilor pe-o roată. Nopţile cu liniştea lor mormântală, cu bezna încă şi mai adâncă. Atât de frig. Abia dacă-şi vorbeau. Tuşea tot timpul, băiatul îl privea cum scuipă sânge. Târându-se mai departe. Jegos, zdrenţăros, fără speranţă. Se oprea, se sprijinea de cărucior, băiatul continua să meargă, apoi se oprea şi se uita în urmă, iar el îşi ridica ochii plini de lacrimi şi-l vedea stând acolo, în drum, uitându-se la el peste umăr, dintr-un viitor inimaginabil, luminând în acea pustietate ca un tabernacol.

Drumul traversa o baltă secată, în care ţevi de gheaţă ieşeau din noroiul întărit, ca nişte stalagmite într-o peşteră. Resturile unui foc de demult, pe marginea drumului. Mai încolo, un zăgaz de beton. O mlaştină moartă. Copaci uscaţi ieşind din apa cenuşie, de care atârnau aţe de muşchi gri, străvechi. Grămăjoare de cenuşă mătăsoasă, lângă bordură. Se opri şi se sprijini de balustrada de beton zgrunţuros. Poate că, prin distrugerea lumii, va fi în sfârşit posibil să se vadă cum a fost făcută. Oceane, munţi. Anevoiosul spectacol în sens invers al lucrurilor ce încetează să mai fie. Pustietatea atotcuprinzătoare, hidropică, profană şi rece. Tăcerea.

Întâlneau tot mai des pini uscaţi, doborâţi de vânt, brazde uriaşe de distrugere ce traversau ţinutul. Epave de clădiri risipite peste tot, colaci de cabluri de la stâlpii de pe marginea drumului, sârme încâlcite ca o ţesătură. Drumul acoperit de tot felul de resturi, un adevărat chin să împingi căruciorul printre ele. Într-un târziu, se-aşezară pe marginea drumului, uitându-se lung la ceea ce li se înfăţişa. Acoperişuri de case, trunchiuri de copaci. O barcă, întinderea cerului, dincolo de care, în depărtare, marea ursuză se legăna şi se unduia.

Căutară prin resturile împrăştiate pe drum şi, în cele din urmă, bărbatul găsi un sac de pânză pe care-l putea purta pe umăr şi-o valijoară pentru băiat. Împachetară păturile, prelata şi conservele rămase şi se-aşternură din nou la drum, cu rucsacurile, sacul şi valijoară, lăsând în urmă căruciorul. Se căţărau printre ruine. Înaintau încet. El trebuia să se oprească şi să se odihnească. Se-aşeză pe o canapea de la marginea drumului, ale cărei perne se umflaseră de umezeală. Îndoit de mijloc, tuşind. Îşi scoase masca mânjită de sânge, se ridică, o clăti în apa din

şanţ, o stoarse şi rămase aşa, în drum. Răsuflarea lui, un norişor alb. Îi ajunsese iarna. Se întoarse şi se uită la băiat. Stătea cu valijoara-n mână, ca un orfan care aşteaptă autobuzul.

Peste alte două zile, ajunseră la un râu lat prin care pătrundea fluxul şi-n ale cărui ape uşor mişcătoare se prăbuşise podul. Se-aşezară în drum, pe buza rupturii, şi se uitară la râul care se retrăgea de-a lungul propriei albii şi se-nvolbura peste scheletul metalic al podului. Îşi îndreptă privirile spre întinderile de pe malul celălalt.

— Şi-acum ce facem, tati? întrebă el.

— Chiar aşa, ce facem? întrebă, la rândul său, băiatul.

Înaintară de-a lungul limbii de mâl adus de flux, până la o barcă ce zăcea pe jumătate îngropată, se opriră acolo şi se uitară la ea. O ruină, nimic altceva. Vântul mirosea a ploaie. Se târâră de-a lungul plajei, cu bagaje cu tot, în căutarea unui adăpost, dar nu găsiră nici unul. Strânse grămadă câteva lemne albe ca oasele, ce zăceau peste tot pe plajă, aprinse un foc şi şezură între dune, acoperiţi cu prelata, privind cum se apropia dinspre nord ploaia rece. Se dezlănţui mai tare decât oricând, găurind nisipul. Focul scotea aburi, fumul se înălţa în vârtejuri molcome, iar băiatul se încovrigă sub prelata ropotitoare şi curând adormi. Bărbatul îşi strânse prelata în jurul capului, ca pe o glugă, şi rămase cu privirile la marea cenuşie, pe care acolo, afară, ploaia o acoperea ca un văl, şi la valurile ce se spărgeau de-a lungul ţărmului şi se retrăgeau de pe nisipul negru şi muşcat.

A doua zi se-ndreptară spre interiorul uscatului. Un şes întins, plat, unde ferigi, hortensii şi orhidee sălbatice se preschimbaseră în propriile efigii de cenuşă. Mersul era o tortură. După două zile, când ajunseră la un drum, puse sacul jos şi se aşeză îndoit de mijloc, cu braţele încrucişate pe piept, şi tuşi până nu mai putu. După încă două zile, abia dacă parcurseseră cincisprezece kilometri. Traversară un râu şi, după încă o bucată scurtă de drum, ajunseră la o răscruce. Spre sud, o furtună trecuse peste istm şi doborâse copacii uscaţi şi negri, de la est la vest, ca şi cum ar fi fost buruieni pe fundul unei ape. Aici poposiră şi, când se întinse, ştiu că nu va putea merge mai departe şi că acela era locul în care avea să moară. Băiatul stătea şi-l privea, cu ochii în lacrimi.

— Ah, tati, spuse el.

Se uita la el cum vine prin iarbă şi îngenunchează, ţinând în mâini cana cu apă pe care i-o adusese. Era înconjurat de un nimb de lumină. Luă cana, bău, se-ntinse la loc. De mâncare nu mai aveau altceva decât o conservă de piersici, dar îl forţă pe băiat s-o mănânce, el nevrând să ia nici măcar o gură.

— Nu pot, spuse el. Nu-ţi face griji.

— Îţi păstrez jumătate.

— Bine. Păstreaz-o până mâine.

Luă cana şi se-ndepărtă şi, când se-ndepărtă, lumina se-ndepărtă odată cu el. Voia să-ncerce să facă un cort din prelată, dar bărbatul nu-l lăsă. Îi spuse că nu voia să-l acopere cu nimic. Zăcea uitându-se la băiat cum face focul. Voia să fie-n stare să vadă. *Uită-te-n jurul tău,* spuse el. *În lungul hronic al pământului, nu există profet căruia să nu i se-aducă cinstire astăzi, aici. Indiferent de ce formă ai vorbit, ai avut dreptate.*

Băiatului i se păru că simte în vânt miros de cenuşă umedă. Se duse în drum, se-ntoarse trăgând după el o bucată de placaj, găsită printre resturile de pe marginea drumului, înfipse câteva beţe în pământ, bătându-le cu o piatră, şi propti placajul de ele, drept paravan, dar până la urmă nu plouă. Lăsă pistolul de semnalizare şi luă cu el revolverul, pornind prin împrejurimi, să caute ceva de mâncare, dar se-ntoarse cu mâna goală. Respirând şuierat, bărbatul îl luă de mână.

— Trebuie să pleci acum, spuse el. Eu nu pot să merg cu tine. Trebuie să mergi mai departe. Nu ştii peste ce poţi da pe drum. Am avut mereu noroc. Şi-o să mai ai noroc. O să vezi. Numai să pleci. Totul e OK.

— Nu pot.

— E OK. De mult trebuia să vină şi clipa asta. Acum, iată c-a venit. Ţine-o tot spre sud. Fă totul aşa cum am făcut împreună.

— O să te faci bine, tati. Trebuie să te faci bine.

— Nu, n-o să mă fac. Ţine arma la tine tot timpul. Trebuie să-i găseşti pe băieţii buni, dar nu trebuie să rişti. Nu trebuie să rişti. M-auzi?

— Vreau să fiu cu tine.

— Nu poţi.

— Te rog.

— Nu poţi. Tu trebuie să duci focul.

— Nu ştiu cum s-o fac.

— Ba ştii.

— E de-adevăratelea? Focul?

— Da, este.

— Unde e?

— Nu ştiu unde e.

— Ba ştii. E-n tine. Întotdeauna a fost acolo, eu îl văd.

— Ia-mă cu tine. Te rog.

— Nu pot.

— Te rog, tati.

— Nu pot. Nu pot să-mi ţin în braţe fiul mort. Credeam c-o să fiu în

stare, dar nu sunt.

— Ai spus că n-o să mă părăseşti niciodată.

— Ştiu. Îmi pare rău. Ai toată inima mea. Întotdeauna ai avut-o. Eşti cel mai bun băiat. Întotdeauna ai fost. Chiar dacă nu sunt aici, poţi vorbi cu mine. Tu vorbeşte cu mine şi eu o să-ţi răspund. O să vezi.

— O să te-aud?

— Da. O să m-auzi. E suficient să-ţi imaginezi că m-auzi. Şi-o să m-auzi. Exersează. Numai nu te da bătut. OK?

— OK.

— OK.

— Mi-e foarte frică, tati.

— Ştiu. Dar o să fie bine. O să ai noroc. Ştiu c-o să ai. Nu mai pot vorbi. Iar m-apucă tusea.

— E-n ordine, tati. Nu trebuie să vorbeşti. E-n ordine.

O apucă pe drum la vale, cât de departe îndrăzni să meargă, apoi se întoarse. Tatăl lui dormea. Se-aşeză lângă el, sub placaj, şi-l privi îndelung. Închise ochii şi-i vorbi şi, tot cu ochii închişi, ascultă. Apoi încercă din nou.

Se trezi în întuneric, tuşind uşor. Zăcu şi ascultă. Băiatul şedea lângă foc, învelit într-o pătură, privindu-l.

Picurul apei. O lumină pălindă. Vechi vise, uzurpând lumea în stare de trezie. Picurul acela venea din peşteră. Lumina era o lumânare pe care-o ducea băiatul, într-un sfeşnic de cupru ciocănit. Ceara curgea în stropi pe pietre. Urme de creaturi necunoscute în loessul mort. În acel coridor rece, ajunseseră la un punct fără întoarcere, măsurat încă din prima clipă doar la lumina pe care-o duceau cu ei.

— Ti-l aminteşti pe băieţelul acela, tati?

— Da. Mi-l amintesc.

— Crezi că lui îi e bine?

— O, da. Cred că-i e bine.

— Crezi că se pierduse?

— Nu. Nu cred că se pierduse.

— Mi-e teamă că se pierduse.

— Cred că-i e bine.

— Dar cine-o să-l găsească, dacă s-a pierdut? Cine-o să-l găsească pe băieţel?

— Bunătatea o să-l găsească pe băieţel. Întotdeauna a făcut asta. Şi-o s-o mai facă.

În acea noapte dormi lângă tatăl său, ţinându-l în braţe, dar când se trezi dimineaţa, tatăl său era rece şi ţeapăn. Rămase acolo plângând

vreme îndelungată, apoi se ridică şi porni prin pădure, până la drum. Când se întoarse, îngenunche lângă tatăl său şi-i ţinu mâna rece şi-i rosti numele o dată şi încă o dată, şi încă, şi încă.

Rămase acolo trei zile, apoi ieşi în drum, se uită în josul lui şi în urmă, de unde veniseră. Cineva venea pe drum. Dădu să facă stânga-mprejur şi să se-ntoarcă în pădure, dar n-o făcu. Rămase-n drum, aşteptând, cu pistolul în mână. Îngrămădise toate păturile în jurul tatălui său şi-i era frig şi foame. Omul răsărit în drum, care stătea acolo şi se uita la el, era îmbrăcat cu un hanorac de schi, gri cu galben. Purta pe umăr o puşcă, ţinând-o cu ţeava în jos, prinsă cu o curea din piele împletită, şi era încins cu o bandulieră de nailon, plină de cartuşe pentru puşcă. Veteran al vechilor încăierări, bărbos, cu obrazul crestat de cicatrice, unul dintre pometi turtit şi-un ochi saşiu. Când vorbi, gura nu i se mişcă firesc, şi nici când zâmbi.

— Unde-i bărbatul cu care erai?

— A murit.

— Era tatăl tău?

— Da. Era tăticul meu.

— Îmi pare rău.

— Nu ştiu ce să fac.

— Cred c-ar trebui să vii cu mine.

— Eşti unul dintre băieţii buni?

Omul îşi dădu gluga jos de pe cap. Părul îi era lung şi murdar. Se uită la cer. Ca şi când era ceva de văzut acolo. Se uită la băiat.

— Da, spuse. Sunt unul dintre băieţii buni. De ce nu pui pistolul deoparte?

— Nu trebuie să las pe nimeni să-mi ia pistolul. Orice s-ar întâmpla.

— Nu vreau să-ţi iau pistolul. Doar că nu vreau să-l ţii îndreptat asupra mea.

— OK.

— Unde ţi-s lucrurile?

— N-avem prea multe lucruri.

— Ai sac de dormit?

— Nu.

— Dar ce ai? Pături?

— L-am învelit pe tati în ele.

— Arată-mi.

Băiatul nu se clinti. Omul îl privi atent. Se lăsă într-un genunchi, luă puşca de pe umăr, o puse cu ţeava în asfalt şi se sprijini de patul ei. Cartuşele din bandulieră erau încărcate manual, iar capetele, sigilate cu

ceară de lumânare. Omul mirosea a fum de lemn ars.

— Uite ce-i, spuse el. Ai două posibilităţi. Am avut nişte discuţii dacă merită chiar şi să pornim în căutarea voastră. Poţi să rămâi aici, cu tăticul tău, şi să mori, sau poţi să mergi cu mine. Dacă rămâi, trebuie să te fereşti de drum. Nici nu ştiu cum de-aţi reuşit s-ajungeţi pân-aici. Dar ar trebui să mergi cu mine. O să-ţi fie bine.

— De unde ştiu eu că eşti unul dintre băieţii buni?

— N-ai de unde. Va trebui să rişti.

— Voi duceţi focul?

— Ce anume?

— Dacă duceţi focul.

— Îţi filează vreo lampă?

— Nu.

— Doar puţin.

— Mda.

— E-n regulă.

— Să-nţeleg că da?

— Ce, că ducem focul?

— Da.

— Da. Îl ducem.

— Aveţi copii?

— Avem.

— Aveţi un băieţel?

— Avem un băieţel şi-o fetiţă.

— Cât e de mare băieţelul?

— Cam de vârsta ta. Poate puţin mai mare.

— Şi nu i-aţi mâncat.

— Nu.

— Nu mâncaţi oameni.

— Nu. Nu mâncăm oameni.

— Şi pot să merg cu voi?

— Da. Poţi.

— OK, atunci.

— OK.

Se-ntoarseră în pădure şi omul se lăsă pe vine şi se uită la chipul cenuşiu şi sfârşit de sub placajul înclinat.

— Astea-s toate păturile pe care le ai?

— Da.

— Asta-i valiza ta?

— Da.

Se ridică. Se uită la băiat.

— Ce-ar fi să te duci înapoi în drum şi să m-aştepţi acolo. Aduc eu păturile şi restul.

— Şi tati?

— Ce-i cu el?

— Nu-l putem lăsa aici.

— Ba da.

— Nu vreau să-l vadă oamenii.

— N-are cine să-l vadă.

— Pot să-l acopăr cu frunze?

— O să le sufle vântul.

— Putem să-l acoperim cu una dintre pături?

— Da. Fac eu treaba asta. Du-te.

— OK.

Aşteptă în drum şi, după un timp, omul ieşi din pădure aducând valijoara şi păturile puse pe umăr. Alese una dintre ele şi i-o dădu băiatului.

— Poftim, spuse. Înveleşte-te cu ea. Ţi-e frig.

Băiatul vru să-i dea lui pistolul, dar omul refuză.

— Nu te despărţi de el, îi spuse.

— OK.

— Ştii să tragi?

— Da.

— OK.

— Şi tati?

— Nu mai e nimic de făcut.

— Cred că vreau să-mi iau rămas-bun de la el.

— Te simţi în stare?

— Da.

— Atunci, du-te. Eu te-aştept aici.

Se-ntoarse în pădure şi-ngenunche lângă tatăl său. Era învelit într-o pătură, aşa cum îi promisese omul, şi băiatul nu-l dezveli, ci se-aşeză lângă el şi plânse, fără să se poată opri. Plânse vreme îndelungată.

— O să-ţi vorbesc în fiecare zi, şopti el. Şi n-o să uit. Orice s-ar întâmpla.

Apoi se ridică, îi întoarse spatele şi se-ndreptă spre drum.

Când îl văzu, femeia îl strânse tare la piept.

— Ah, spuse ea, ce mult mă bucur că te văd.

Uneori, ea îi vorbea despre Dumnezeu. El încerca să-i vorbească lui Dumnezeu, dar cel mai bine era să-i vorbească tatălui său, şi-i vorbea, şi

nu uita. Femeia îi spunea că e foarte bine aşa. Îi spunea că răsuflarea lui Dumnezeu era răsuflarea lui şi că răsuflarea asta trecea de la om la om, din toate timpurile şi pentru totdeauna.

Odată erau păstrăvi în pâraiele din munţi. Îi zăreai stând în unda chihlimbarie, unde tivurile albe ale aripioarelor le tremurau uşor în prelingerea apei. Când îi luai în mână, miroseau a muşchi. Netezi, musculoşi, zvârcolitori. Pe spate aveau desene vermiculare, ce închipuiau hărţi ale lumii în devenire. Hărţi şi labirinturi. A ceva ce nu mai putea fi adus înapoi. Nu mai putea fi reparat. În văile adânci în care vieţuiau ei, toate erau mai bătrâne decât omul şi pline de mister.